"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Eina Pėtnyčiomis, Chicago, Ill.
Metinė Prenumerata:
Suvienytose Valstijose $2.00
Kanadoje ir Mexike $2.50
Visose kitose viešpatystėse $3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų kainų klauskite laišku. Adresuokite:
A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published Fridays at Chicago, Ill.
Yearly Subscription rates:
In United States $2.00
To Canada and Mexico $2.50
To all other Foreign Countries $3.00
Advertising rates on application. Address
A. OLSZEWSKI, Pub.
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

The State Historical Society of Wisconsin

Entered as Second-Class matter July 13th, 1893, at the Post Office of Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, ...

Metai XXV — CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, 14 d. BALANDŽIO (APRIL) 1916 M. — No. 15

Didėji Karė.

Švarbiausias atsitikimas ant vakarinio karės fronto, ką vokiečiai laiko svarbiu jų laimėjimu, yra pasitraukimas francuzų iš Bethincourt. Bet francuzai dėl to pasitraukimo nelabai nusiminę; jie sako, jog pasitraukė vien sudrutinimui savo linijos ir išgelbėjimui kareivių nuo kryžinės vokiečių artilerijos ugnies ir nuo apstojimo. Per apleidimą Bethincourt paliuosuota šimtas tukstančių kareivių, kuriais sudrutinta francuzų frontas; Betinhcourt buvo įsikišusi į vokiečių frontą francuzų pozicija. Bet kaip ten nebutų, visgi paėmimas Bethincourt yra gana svarbus vokiečių laimėjimas. Kad jis buvo francuzams gana svarbus, rodo tą ir tas, kad per dvi savaites francuzai jį atkakliai gynė ir gindami, nemažai nužudė kareivių. Dabar francuzų linija traukiasi tarp Cumieres ir Avocourt.

Vokiečiai kelis kartus atakavo francuzų pozicijas tarp Mort Homme ir Cumieres, bet visi jų užpuolimai su dideliais jiems nuostoliais tapo atmušti. Nepasisekė jiems taipgi užpuolimai prie Avocourt ir Forges.

Ant rytinio kranto upės Meuse, prie Douaumont francuzai išvijo vokiečius iš čielos eilės jų grabių, o Caillette giriose francuzai atmušė visus vokiečių užpuolimus.

Argonne giriose francuzų artilerija apšaudė vokiečių susinešimų liniją tarp Montfancon ir Nautillois. Prie kalvos 285 francuzai išsprogdino vokiečių minas ir išnaikino grabes. Smarkųs mušiai traukiasi dar vis ant linijos Avocourt ir Cumieres. Visi vokiečių užpuolimai ant Mort Homme tapo atmušti. Vokiečių užpuolimus tarp Avocourt ir Forges francuzai atmušė rankiniais granatais ir durtuvais.

Prie Douaumont francuzai paėmė 150 yardų vokiečių grabių. Prie Neuville ir St. Vaast šaudosi priešingų pusių artilerijos. Prie St. Eloi anglai paėmė vokiečių grabes.

Pasitraukę iš Bethincourt, francuzai užėmė pozicijas ant kalvos 304, kurias kelis kartus vokiečiai atakavo, taipgi liniją iki Mort Homme, bet visur tapo atmušti su dideliais jiems nuostoliais.

Susirėmimuose ore anglams ir francuzams teko keli vokiečių orlaiviai.

Berlino raportas praneša, jog į pietus nuo St. Eloi francuzai mėgino atgauti nužudytas pozicijas, bet tas jiems nepasisekė. Prie Bassee kovojama minomis ir tai gana smarkiai. Vokiečiai giriasi, jog į vakarus nuo upės Meuse jiems pasisekė apstoti francuzų pozicijas vadinamas Elzase ir Lotharingija. Francuzai stengėsi dar į laiką pasitraukti, bet Silezijos regimentai juos atgal atmušė. Vokiečiams teko 14 aficierų ir 700 kareivių, dvi kanuolės ir 15 mašininių karabinų. Prie Corbeau girios vokiečiams teko taipgi 276 nelaisviai. Iš nelaisvių skaitliaus galima manyti, kad čia mušis nedidelis buvo. Vokiečiai taipgi praneša, buk jie paėmė piet-vakarinį šoną Pipirų kalvos. Vokiečiai taipgi giriasi, jog prie Damloup ir prie Saline jie pagavo du francuzišku aeroplianu, trečias gi nupuolė mieste Loos, o ketvirtas girioj Cailette.

Tas pats Berlino raportas praneša taipgi apie smarkesnius mušius prie Hancourt, kur buk francuzai labai didelius nuostolius turėjo ir tapo sumušti. Tapo atmušti francuzų užpuolimai taipgi ant Termitte kalvos. Čia vokiečiai paėmė 2,000 metrų (netoli du verstu) francuzų grabių. Mušiuose čia francuzai nužudė 15 aficierų ir 699 kareivius.

Sudrutinimui ryšių tarp Anglijos ir Francuzijos Londone atsilankė Francuzijos senatoriai ir atstovų rumo pasiuntiniai. Savo priėmimo kalboj Anglijos ministerių pirmininkas Asquith užtikrino svečius, jog talkininkai turi karę laimėti ir ją tikrai laimės.

Ir ant šiaur-rytinio karės fronto, apielinkėse Dvinsko eina smarkųs mušiai. Eina smarkus artilerijų besišaudymas apielinkėse Jacobstadto. Buvo taipgi smarkųs mušiai prie Postavų ir prie ežero Naroč, kur vokiečiai mėgino prieiti prie rusų grabių, bet su dideliais jiems nuostoliais tapo atmušti. Mažesni susirėmimai buvo taipgi netoli Rygos. Vokiečių orlaivininkai metė bombas į Dvinską, o rusai į vokiečių stovyklas prie ežero Naroč.

Ant viso šiaur-rytinio fronto vokiečiai pradeda ofensyvą. Smarkiausiai jie veržiasi pirmyn prie Rygos. Upė Dvina pasiliuosavo nuo ledų ir tvanai sumažėjo, iš ko vokiečiai ir naudojasi savo kariumenės pirmyn žengimui. Minsko gubernijoj prie geležinkelio į Baranovičius gana dažnai atlekia vokiški orlaiviai ir mėto bombas.

Ir Galicijoj, ant linijos į vakarus nuo miesto Tarnopol austrai pradeda pirmyn žengti, bet prie jiems nepasisekė, nes tapo atgal atmušti. Į šiaurius nuo miestelio Latacze rusai užėmė kaimą Sarerzkowce, iš kurio išvijo austrus, dikčiai jų išmušę. Vadovu rusų kariumenės Galicijoj caras paskyrė generolą Brusilovą. Tikimasi, kad jis energiškiau veiks už generolą Ivanovą.

Prie ežero Naroč rusai išvijo vokiečius iš jų apkasų ir paėmė nelaisvėn 77 kareivius, paėmė tose apielinkėse kaimą Bliznik. Ir Pinsko apielinkėse vokiečiai tapo atgal nustumti.

Ilgai traukėsi, kol rusų kariumenė, užėmusi Erzerum, Armėnijoj, priėjo prie Trebizondos, kur pasislėpė turkai, bet dabar rusai prie to miesto priėjo iš dviejų pusių. Buvo jau čia turkams nepasekmingas susirėmimas, nes rusai atėmė nuo jų apkasais sudrutintas pozicijas miesto apielinkėse.

Mesopotamijoj, Tigris paupiuose potviniai sulaikė anglų pirmyn žengimą, o nuo Kut-el-Amara, dėl potvinio, jie turėjo net atgal pasitraukti.

Ant piet-vakarinio fronto, taigi prie Austrijos ir Italijos rubežių, Artico apskrityj eina vis artilerijų mušiai. Prie Vodel italai nelaisvėn paėmė 5 austrų aficierus ir 126 kareivius, bet giliau Austrijos teritorijon nenužengė. Prie Carso italų artilerija apšaudė traukiančią iš Kostangievico austrų kariumenę ir daug kareivių užmušė. Iš italų orlaivių išmestos bombos uždegė austrų miestą Opciva, Triesto apielinkėse.

Smarkesni mušiai vis eina Goerz apielinkėse, bet to miesto italai iki šiol paimti neįstengia. Sniegas Alpų kalnuose trukdo italams pirmyn žengimą ir Tyroliuj. Todėl ant austro-itališko karės fronto svarbesnių permainų nėra. Prie Lucinico austrų artilerija išnaikino vieną italų orlaivį. Prie Sugana italai uždegė miestą Caldanazzo. Prie Tonala italai apvaldė dalį austrų grabių.

Ant Balkanų, prie Salonikų, buvo vien raitelių susirėmimai, bet ir čia priešingos kariumenės rengias pre ofensyvo.

Rusija uždraudė ką nors iš Rusijos gabenti Rumanijon, kas rodo, kad nesitikima Rumaniją talkininkų pusėn patraukti, todėl jie Rumanijai taip jau neužsitiki, kaip ir Grekijai. Neleisti nieko Rumanijon nutarta atsibuvusioj Paryžiuj talkininkų veikėjų konferencijoj. Mat Rumanijos vokiečių draugai Rusijoj pirkdavo visokius reikalingus daiktus ir per Rumaniją Austrijon ir Vokietijon gabendavo. Tam tai ir norima galą padaryti.

MAŽOJI KARĖ MEXIKOJ.

Nors iš Mexikos prieštaraujančios ateina žinios, bet visgi jau tikrai žinia, kad nei Carranzos, nei Suvienytų Valstijų kariumenei nepasisekė Villos pagauti. Nors girtasi kelis kartus sumušimu Villos, bet jam pasisekė nuo gaudančių ištrukti ir jis dabar yra jam gerai žinomoj vietoj Sierra Madres kalnuose, kur reguliariškoji kariumenė ineiti negali. Sostinė Villos yra miestas Parral. Su Villa išvien eina ir kitas Mexiko banditų vadovas generolas Zapata, kuris, kaip sako, turi net 40,000 kariautojų. Abudu nutarė sujungti savo pajiegas ir išvien kariauti su įsiveržusiais Mexikan amerikonais ir su Carranza, kuris, kaip mano, neilgai galės savo rankose valdžią palaikyti, nes daugelis buvusių jo pasekėjų, įsiveržus Mexikan amerikonams, jį apleidžia ir pereina į jo priešų pusę. Mat amerikonų Mexikoj nekenčia, tai Carranzą daugumas kaltina už tai, kad jis svetimus Mexikos tvarkytojus pakvietė.

Apart tų puldančių Mexiką banditų vadovų atsirado ten dar nauja bėda: valstijoj Chihuahua kilo nauja revoliucija, nors senosios revoliucijos dar nesuvaldytos. Ją sukėlė priešas Villos, Zapatos ir amerikonų Jose Inez Salazar. Į porą dienų Salzar surinko jau 800 kariautojų. Jis išleido atsišaukimus kviesdamas visus stoti kariumenėn ir pasistengti įsiveržėlius išvyti ir nubausti netvarką darančius.

Carranza taipgi, kaip praneša iš Mexiko, kreipiasi prieš amerikonus. Jis pareikalavo, kad įsiveržusi Mexikan Suvienytų Valstijų kariumenė butų atšaukta, nes jos įsiveržimo tikslas ne tapo išpildytas, ji Villos nepagavo. Su Villa jis pats žada, be svetimos pagelbos, apsidirbti.

Iš Karės Lauko.

VAKARŲ FRONTAS.

FRANCUZAI ATSIIMA MIŠKĄ.

Paryžius, balandžio 6 d. Francuzai, padarę netikėtą užpuolimą nakties laiku į šiaur-ryčius nuo Verduno, atsiėmė nuo vokiečių dalį miško Cailette.

Netoli St. Mihiel vokiečiai įmetė į upę Meuse dvidešimts dvi plaukiojančias minas, kad jos, nuplaukę ties Verduno tiltais, išsprogtų ir tiltus suardytų. Francuzai vienok tą patėmijo ir patįs išsprogdino jas pirm, negu jos atsiekė savo tikslą.

Ties visu Verduno frontu orlaiviai yra labai veiklūs iš abiejų pusių.

VOKIEČIAI PAIMA HAUCOURT.

Londonas, balandžio 7 d. Vokiečių oficialis pranešimas skelbia, kad kaimas Haucourt, į vakarus nuo upės Meuse, tapo šturmu užimtas. Francuzai paliko vokiečių rankose 11 oficierų ir 531 kareivį nelaisvį. Mušis tęsėsi visą po-pietų ir vakare francuzai pasitraukė atgal.

Už tai francuzų oficialis pranešimas skelbia, kad į rytus nuo upės Meuse, tarp fortų Douaumont ir Vaux francuzai užatakavo vokiečių frontą ir paėmė jų pozicijas ant fronto apie 500 metrų ilgio ir apie 200 metrų gilyn.

Kiti vokiečių atakai tą dieną buvo atmušti.

Vokiečių laikraščiai paėmimą kaimo Haucourt vadina "didele pergale," nėsą ta pozicija buvo labai stipriai fortifikuota ir francuzams ji buvo labai svarbi. Vokiečių nuostoliai prie to buk buvę visai maži.

FRANCUZAI ATSIIMA TRANŠĖJAS.

Londonas, balandžio 8 d. Francuzų oficialis pranešimas skelbia, kad vakar francuzai atsiėmė tranšėjas tarp Bethincourt ir Kalvos 265, kurias vokiečiai buvo užvakar paėmę.

Netoli Haucourt vokiečiai buvo mėginę žengti pirmyn, bet tapo atmušti su dideliais nuostoliais.

Netoli forto Douaumont francuzai yra šiek-tiek laimėję kovoje už tranšėjas.

VOKIEČIŲ NUOSTOLIAI PRIE VERDUNO 200,000 ŽMONIŲ.

Paryžius, balandžio 8 d. Sulyg apskaitliavimų, kuriuos apskelbta iš pusiau-oficialių šaltinių, vokiečių abelni nuostoliai ties Verdunu jau pasiekė milžiniško skaitliaus 200,000 vyrų.

"Laike protarpio tarp 21 d. vasario, kuomet mušis ties Verdunu prasidėjo ir iki balandžio 1 d. sužinota, kad du vokiečių korpusu—3-čias ir 18-tas—tapo nuo fronto atitraukti, nes pirmuose atakuose nustojo mažiausiai viso trečdalio kareivių. Jie vėl dabar pasirodė ir vėl turėjo didelių nuostolių.

"Laike šitų 40 dienų vokiečiai turėjo prie Verduno fronto tik pirmoj linijoj 239 batalionus pėstininkų (batalijonas turi apie 1,000 kareivių), apie 23 inžiniėriškus batalijonus.

VOKIEČIAI PAIMA BETHINCOURT.

Londonas, balandžio 10 d. Vokiečiai paėmė miestelį Bethincourt, į šiaur-vakarius nuo Verduno. Čia francuzų frontas buvo trikampiu išsikišęs pirmyn ir vokiečiai jau nuo keliolikos dienų atkakliausiu budu spaudė tą trikampį iš abiejų pusių. Francuzai laikėsi, kiek galėdami, ir pagalios, bijodami, kad vokiečiai neatkirstų jiems kelio iš užpakalio, pasitraukė atgal iš viso to trikampio, palikdami vokiečiams ir miestelį Bethincourt.

Francuzų oficialis pranešimas šitą žinią patvirtina. Pasitraukę atgal, francuzai ištiesė savo frontą ir talkininkų expertai save ramina bent tuom, kad dabartinė francuzų linija yra stipresnė ir saugesnė už pirmąją.

Į piet-ryčius nuo forto Douaumont francuzai vėl paėmė apie 150 metrų vokiškų tranšėjų.

RUSŲ FRONTAS.

VOKIEČIAI ATMUŠTI NUO RYGOS.

Petrogradas, balandžio 6 d. Vokiečiai, atmušę paskutiniuosius rusų užpuolimus, patįs pradėjo rusus užpuldinėti. Susirėmimai su rusais išsivystė beveik išilgai visą frontą, bet didžiausio savo smarkumo jie pasiekė netoli Rygos. Čia vokiečių pėstininkams prigelbėjo net sunkioji vokiečių artilerija ir išsivystė karštas mušis. Nežiurint smarkių atakų, vokiečiams nepasisekė laimėti nei vienos pėdos žemės: rusų stiprios pozicijos atmušė juos atgal.

Oficialis rusų pranešimas skelbia, kad ledas ant upės Dauguvos jau lužta. Į pietus nuo Dvinsko buva tankus susirėmimai tarp orlaivių.

Galicijoj austrai su pusėtinomis jiegomis pradėjo ataką ir priėjo net prie durtuvų mušio, bet, anot rusų pranešimo, austrai turėjo pasitraukti, palikdami ant lauko dikčiai užmuštų ir sužeistų. Apielinkėse Latače rusai užėmė kaimą Swierzkowce ir aplinkinius miškus.

TURKAI UŽPUOLA RUSUS.

Petrogradas, balandžio 6 d. Turkai, traukdamiesi atgal prieš Rusus Juodųjų jurų pakraščiu, sustojo ir užpuolė rusų dešinįjį sparną ant paties Juodųjų jurų pakraščio. Turkams gelbėjo ir jų skraiduolis Breslau. Rusai šitą ataką atmušė su dideliais nuostoliais; tuom tarpu rusai užklupo turkų centrą toj pačioj apielinkėj ir užgriebė dalį jo pozicijų. Apielinkėse upės Čoruk rusai išmušė turkus iš visos eilės jų stiprių pozicijų kalnuose

RUSAI LAIMĖJĘ TURKIJOJ.

Petrogradas, balandžio 8 d. Juodųjų jurų pakraščiuose rusų kariumenė netikėtu ataku užpuolė ant turkų prie upės Karadere ir išmetė juos iš stiprių pozicijų.

"Prie upės Čoruk"—skelbia oficialis rusų pranešimas,—"musų kariumenė, nežiurint šalčių ir baisių sniego darganų, žengia pirmyn."

Ant fronto tarp Rygos ir Dvinsko eina smarki artilerijos kova. Netoli nuo Remershof pasirodė šarvuotas vokiečių automobilius, kuris užatakavo rusų tranšėjas iš kulkasvaidžių. Rusų artilerijai pradėjus į jį šaudyt, jis pasileido atgal.

Prie ežero Naroč (Viln. gub.) vakar buvo labai smarki artilerijos kova. Čia pavakarėj rusai užėmė nekurias vokiečių pozicijas prie Bliznik; nelaisvėn pakliuvo 78 vokiečiai.

RUSŲ LAIVAS NUSKANDINA SUBMARINĄ.

Petrogradas, balandžio 10 d. Rusų torpedų naikintojas užšoko ant vokiško submarino Juodose jurėse netoli tos vietos, kur buvo torpeduotas rusų Raudonojo Kryžiaus ligonbutinis laivas Portugal. Submarinas tapo nuskandintas.

ĮVAIRUS TELEGRAMAI.

DIDELI AUSTRŲ NUOSTOLIAI.

Rymas, balandžio 6 d. Smarkųs mušiai ant italų fronto vėl prasidėjo. Tai viena, tai kita pusė užpuldinėja. Paskutinis oficialis italų štabo pranešimas skelbia, kad pasiutusie austrų atakai prie Rauchkefel tapo atmušti su nepaprastai dideliais austrų nuostoliais. Austrai taipgi atakavo ir prie Isonzo upės, bet taip pat tapo atmesti atgal.

Gen. Zupelli, italų karės ministeris, rezignavo iš priežasties blogos sveikatos. Jo vieton paskirta gen. Paolo Morrone.

HOLLANDIJA RUOŠIASI PRIE KARĖS.

Haaga, balandžio 6 d. Torpedavimas keleto hollandiškų laivų sukėlė Hollandijoj nepaprastai augštą upą. Jis dar labjaus pasididino, kuomet Hollandijos valdžia staiga panaikino kareiviams ir oficieriams duodamus urliopus ir pradėjo stropiai stiprinti kariumenę.

Valdžia negarsina, kas tokius jos žingsnius iššaukė. Hollandijos laikraščiai visaip spėja. Vieni sako, kad Vokietija turi sutraukusi daug kariumenės prie Hollandijos rubežiaus ir todel Hollandija rengiasi ginti savo neutrališkumą. Kitas-gi gandas skelbia, buk Hollandija sužinojusi apie talkininkų konferenciją, nesenai laikytą Paryžiuje. Sulyg šito gando, talkininkų konferencija Paryžiuje buk nutariusi, kad Anglija išsodins naują armiją Hollandijoj, kad per ją perėjus, užklupti vokiečius iš užpakalio.

Hollandijos premieras užgynė to gando teisingumą, vienok pasakė, kad Hollandijos kariškus prisirengimus verčia daryti tulos informacijos, kurias valdžia yra gavusi, bet kurių negalima šiuom laiku skelbti viešai.

VISOS VOKIEČIŲ PARTIJOS EINA IŠVIEN.

Berlinas, balandžio 7 d. Vokietijos kanclerio Dr. Von Bethmann-Holweg prakalba reichstage suvienijo visas vokiečių partijas, [apie kanclerio kalbą, kur jis pamini ir apie Lietuvą, telpa šiame numeryj atskiras straipsnis antgalviu "Kanclerio kalba." **Red.**]

Dr. Peter Spahn, Katalikų Centro partijos vadas, ir Friedrich Ebert, socialistų partijos lyderis, pasakė parlamente prakalbas, kuriose jie pilnai užgyrė kanclerio politiką.

MAXIM GORKY SERGA.

Londonas, balandžio 10 d. Iš Amsterdamo ateina žinios, buk garsus rusų rašėjas Maxim Gorky labai pavojingai susirgo Maskvoj.

IŠ AMERIKOS.

ODINĖS DULKĖS UŽVADAVIMUI ODOS PRIGYDYMO.

Chicagos chirurgas, dras Wm. Held išnetyčių atrado naują budą užtraukimo opos oda. Jam prisiėjo prigydyti ligoniui oda ant žaizdos po operacijai, bet jis pamatė, kad ligonio vaikai yra sunykę ir negalės duoti savo tėvui reikalaujamos odos; paimti odą nuo ligonio paties iš kitos vietos taipgi nebuvo galima. Tąsyk jis sumanė neįpiaujamu skustuvu paskusti odos skutenų nuo šlaunies ir tomis skutenomis opą užbarstyti. Padaręs tą, jis antrytojaus pamatė, kad opa yra užsitraukusi nauja oda. Sakoma, kad šitas naujas odos užgydymo budas galės pakeisti senąjį, kur nuo kitur, ar nuo kito žmogaus nuplėšta oda buvo prigydoma prie opos.

PO RINKIMŲ.

Po paskutinių rinkimų iš sausų virto vėl šlapiais miestais Lockport ir Bloomington. Iš šlapių sausais tapo miestai: Moline, Coal Valley, Aunawan Township, Waukegan, kuriame buvo 46 saliunai, Canton, Mattorn ir Dixon.

VĖL IŠRINKO SOCIALISTĄ.

Milwaukee, Wis. Per paskutinius rinkimus vėl miesto majoru išrinko socialistą Denielių A. Haan, kuris pergalėjo bepartyvišką kandidatą Gerhardą D. Bading.

DAUG KAREIVIŲ MEXIKOJ APSIRGO.

Iš įsiveržusių Mexikan Suvienytų Valstijų kareivių, jau keturi kareiviai mirė. 300 sergančių kareivių guli forto Bliss ligoninėj, nors karėj dar šuviai nei vieno kareivio nepasiekė. Matyt apie kareivių sveikatą Suvienytų Valstijų valdžia mažiau rupinasi negu Europoj.

ROOSEVELT KANDIDUOS.

Oyster Bay, N. Y. Buvęs Suvienytų Valstijų prezidentas Theodoras Roosevelt apreiškė savo pasekėjams, jog ateinantiems prezidento rinkimams pasistengs gauti nominaciją prezidento vietai, tik reikia abejoti, kad jis taptų išrinktu.

UMAI PAKVAIŠO.

Aurora, Ill. Netoli nuo čia gyvenančio farmerio Karolo Boretz 39 metų moteris, umai gavusi proto sumaišymą, ko neužkankino 8 metų dukterį, o paskui pati nusišovė. Dukterį reikėjo ligoninėn gabenti.

SUSIMUŠIMAS NEGRŲ KAREIVIŲ SU ŠERIFO ŽMONĖMIS.

Del Rio, Tex. Čia, susirėmime su šerifo žmonėmis, likosi užmuštas kareivis 4 regimento, John Made. Šerifas stengėsi suimti 16-to regimento kareivių sukėlusių riaušes, o kareiviai suimti nesidavė. Tas ir sukėlė riaušes. Regimentas tas susideda iš negrų.

GAISRAI.

Long Branch, N. Y. Gaisras išnaikino vasarnamius milijonieriaus Daniel Guggenheim Elberson. Nuostolių ugnis pridirbo ant $125,000.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ **Brockton, Mass.** Sustreikavo čia 4 dirbtuvėse siuvėjai. Jie reikalauja 10% didesnių algų ir 9 valandų darbo dienos.

¶ **Hegewisch, Ill.** Pasibaigė streikas darbininkų Rain Car Co. Darbininkai iškovojo 10% didesnes algas ir 9 val. darbo dieną.

¶ **Toledo, O.** Čia sustreikavo darbininkai ir tarnai gatvinių karų. Dabar vienok karų kompanijos nuosavybę už skolą 885,000 dol. paėmė miestas. Jis paėmė taipgi elektros ir gazo įstaigas.

¶ **St. Louis, Mo.** Pressed Steel Car Co. perkelia iš čia savo dirbtuves į Hammond, Ind. (Chicagos priemiestis). Patilps jose 1000 darbininkų.

¶ **Paterson, N. Y.** Šilkų audyklų darbininkai iškovojo 9 valandų darbo dieną. Ir čianykščiai alaus leidyklų darbininkai reikalauja 9 valandų darbo dienos.

¶ **Washington, D. C.** Sustreikavo tarnaujanti ant priemiesčių gatvinių karų, nes kompanija pradėjo atleidinėt darbininkus prigulinčius unijon. Streikieriai reikalauja unijos pripažinimo.

¶ **New York.** Per 4 mėnesius streiko darbininkai H. Kawinskio čeverykų dirbtuvių iškovojo 20% didesnes algas.

¶ **New Kensington, Pa.** 2000 angliakasių Alegheny ir Kiskeminetas klonių buvo sustreikavę. Jie reikalavo pripažinimo naujai sutvertos unijos, ką kasyklų savininkai greitai pripažino, todėl ir streikas greitai pasibaigė.

¶ **Chicago, Ill.** Bal. 10 d. Ukininkų Draugijos streikas dėl pieno kainos pasibaigė. Paskutinė sutiko mokėti ukininkų reikalaujamą kainą Bordeno pieno bendrovė. Dabar ukininkai gaus po $1.55 už 100 svarų pieno per ateinančius šešis mėnesius. Pardavinėtojai skaitys vartotojams tą pačią kainą, 8c. kvortai.

¶ Gelžkelių unijos pradeda kovą del aštuonių valandų darbo dienos. Keturios gelžkelių darbininkų brolijos atspaudė ir išsiuntinėjo po visus Suv. Valstijų kraštus kelis milijonus lapelių argumentuojančių už 8 val. darbo dieną. Jos taipgi atsišaukia į siuntėjus, aiškindamos, kad prie aštuonių darbo valandų jie gaus geresnį patarnavimą. Kiekvienas gelžkelio darbininkas, siųsdamas laišką, visuomet užlipina ant jo aštuonių valandų dienos darbo ženklelį ir nešioja prisisegęs aštuonių darbo valandų guziką. Laukiama atsakymo nuo gelžkelių bendrovių bal. 29 d.

¶ Minkštųjų anglių kasyklų darbininkai priėmė naują algų skalę, paduotą jiems užtvirtinti. Sulig pranešimo iš Indianapolio naujoji skalė priimta didele balsų didžiuma. Už kelių dienų Illinojaus kasyklų savininkai ir angliakasiai žada suvažiuoti apkalbėjimui permainų darbo sąlygose nepaliestose kontrakto.

IŠ VISUR.

|| Rusijos caras paliuosavo nuo vadovavimo pietinės kariumenės generolą Ivanovą ir jį priskyrė prie caro patarėjų. Vadovu Pietinės armijos tapo paskirtas generolas Brusilov.

|| Rusijos caras paskyrė dovaną geležinkelio sargui Orlovui, kuris prieš atbėgimą caro traukinio susekė, kad yra išardytas kelias ir dar į laiką caro traukinį sulaikė. Matyt čia parengta buvo pasikėsinimas ant caro gyvasties ir nuo nelaimės carą išgelbėjo Orlov.

|| Anglijoj mieste Kent užsidegė parako dirbtuvės. Ugnis pagimdė kelias expliozijas, kurios užmušė ir sužeidė apie 200 žmonių.

|| Vyriausiasis įsiveržusios Mexikon Suvienytų Valstijų kariumenės vadovas generolas Funston pareikalavo atsiųsti jam 4 kompanijas autobomilistų, nes ant taip ilgo fronto reikia jų bent 6 kompanijų. Gavęs tokį pastiprinimą, generolas Funston turės Mexikoj 270 automobilių.

|| Italijoj nuo vietos pasitraukė karės ministeris generolas Zupelli. Jo prašalinimo reikalavo vyriausiasis kariumenės vadovas generolas Cadorna. Zupelli buvo gimęs Austrijoj. Jo vietoj karalius karės ministeriu paskyrė generolą Murvone, vadovą vieno itališkos kariumenės korpuso.

|| Washingtonan atėjo žinia, jog su gana skaitlinga kariumenė pietiniuose Mexikos kraštuose išlipo Felix Diaz. Manoma, kad jis nesusidės nei su Carranza, nei su Villa, veiks skyrium atsiekimui savo tikslo.

|| Iš Londono praneša, buk Austrijos ciesorius, sekdamas paveikslą vokiško savo draugo, rengiasi keliauti ant itališko karės fronto. Bet reikia abejoti, ar 84 metų senelis galės savo užsimanymą išpildyti ir ar savo ten iškeliavimu jis ką nors pagerįs.

|| Nuo 1 gegužio dienos visi laikrodžiai Vokietijoj bus vieną valandą atgal sugrąžinti ir tokiu budu darbo laikas bus viena valanda pailgintas ir sučėdyta žiburio.

|| Mexikoj, į rytus nuo Rosario, Sinalva valstijoj, banditai užkankino 3 amerikonus ir vieną ispaną.

|| Vadovas Suvienytų Valstijų kariumenės paskirtas Mexikon, generolas Funston vėl pareikalavo jo sustiprinimui atsiųsti 20,000 naujų kareivių. Jeigu taip ir toliaus eis, tai reiks Mexikon siųsti visą Suvienytų Valstijų kariumenę. Liuosnorių negalima rasti pakaktinai nei truputį tik padidintai kariumenei. Šita kariumenė reikalinga esanti saugoti rubežių.

|| Bavarijos (Vokietijoj) valdžia uždraudė pardavinėti mėsą blekinėse ir čielus kumpius ir dešras. Mėsos vienam žmogui galima pirkti ⅓ svaro. Dvi dienas savaitėj mėsos pardavinėti nevalia.

|| 6 balandžio Italijoj, mieste Coneto, įsilaužė į etruskų muzėjų vagiliai ir pavogė didelės vertės senų pinigų, kamejų ir kitokių senovės laikų papuošimų. Vagilių iki šiol nesusekė.

|| Su didelėmis iškilmėmis Vokietijoj apvaikščiojo 50 metų sukaktuves tarnavimo kariumenėj garsaus Vokietijos kariumenės vadovo Hinderburgo. Apart daugelio jam suteiktų dovanų, gavo jis daugybę telegramų, o tarp jų ir pasveikinimus nuo Austrijos ciesoriaus ir Bulgarijos karaliaus.

|| Carranzos užsienių ministeris Aguilas atstovams Amerikos laikraščių apreiškė, jog Mexiko valdžia niekada nedavė tiesos Suvienytų Valstijų kariumenei, įsiveržusiai Mexikon, kokiems nors tikslams, ar tai maisto, ar amunicijos privežimui naudotiesi iš Mexikos geležinkelių. Be geležinkelių vienok Suvienytų Valstijų kariumenė Mexikoj apsieiti negali.

|| Bulgarijos sostinėj Sofijoj suareštavo buvusį Bulgarijos ministerių pirmininką Malinovą ir užsienių ministerį Genedievą. Juos kaltina, buk jie priėmė kyšį nuo Francuzijos. Sako, buk jie gavo per buvusį Francuzijos iždo ministerį Cruppi iš viso 18 milionų markių. Suėmė taipgi Rusijos šalininkus, Bulgarijos politikierius.

|| Vokiškas kariškas teismas dvi moteris, merginą Gabrielle Petit iš Nollenbeck, Belgijoj, ir Lanisę de Battogone iš Lille. Francuzijoj, mirtim pasmerkė.

|| Į Loredo, Mexikoj, atėjo žinia, buk tarp Torreon in Zacatecas banditai užpuolė geležinkelio traukinį ir išžudė 50 važiuojančių; tame buvo taipgi moterys ir vaikai.

|| Londone pasimirė vienas iš garsiausių šių laikų chemikų, Sir Henry Roscoe, išgyvenęs 83 metus.

|| Visokių mokyklų mokytojų Francuzijoj kariumenėn pastojo 30,000. Iš jų užmušta 2,075, o sužeista arba nelaisvėn paimta 8,000.

|| Adrijos jurėse Francuzų povandeninis laivas paskandino didelį austrų transportinį laivą su visais ant jo buvusiais žmonėmis.

|| Nuo vietos pasitraukė Grekijos iždo ministeris Dragoumis, turbut todėl, kad jam nesiseka niekur paskolą gauti. Jo vietą užima buvęs ministerių pirmininkas Rhallis, o dabartiniame kabinėte teisių ministeris.

|| Iš Berlino praneša, jog vokiečių nelaisvėn pakliuvo Francuzijos prezidento žentas.

|| Vokiečiai Kauno apskrityj įvedė jau savo teismus, nors dar negali žinoti, ar Lietuva galutinai teks vokiečiams. Tie teismai pradėjo veikti nuo 1 kovo dienos. Teismai tie dalinasi į: taikos, apskričių teismus ir vyriausiąjį teismą. Kalba teisme yra vokiška; jeigu kas nemoka vokiškai, tai leidžiama paimti vertėją. Nusprendimus teismas išduoda vokiškoj kalboj.

|| Nuo 15 vasario Vilniuje pradėjo išeidinėti laikraštis baltgudiškoj kalboj "Belorusskaja Vilenska Časopis." Spaudintas jis lotyniškoms raidėms.

|| Sekdama Vokietijos paveikslą ir Austrija, pailginimui darbo dienos, viena valanda atgal sugrąžino visame krašte laikrodžius.

|| Viena iš turtingiausių Chinų provincijų, provincija Kwan-Tung, pasigarsino neprigulminga. Turi ji apie 30 milijonų gyventojų.

|| Anglijos išlaidos sekantiems metams išskaitytos ant 9,250,000,000 dol. Pereitų metų nepriteklius siekia $56,000,000.

|| Sulyg Paryžiaus apskaitymo, iki šiol vokiečiai nužudė 2,730,919 kareivių, kuriame tai skaitliuje yra 681,437 užmušti ir 129,891 nelaisvėn paimtas. Kovo mėnesyj vokiečiai nužudė 63,545 kreivius, o tame 14,703 užmuštais.

|| Rusija uždraudė ką nors išvežti Rumanijon. Taip buk talkininkų nutarta Paryžiaus konferencijoj.

Lietuva ir Karė.

LIETUVIŲ SUVAŽIAVIMAS PETROGRADE.

Laikraštis "Rieč" praneša apie buvusį vasario 23, 24, ir 25 d. lietuvių organizacijų atstovų suvažiavimą Petrograde. Šitame suvažiavime iš Centr. Liet. Komiteto įgaliotinių pranešimų paaiškėjo, kad padėjimas lietuvių pabėgėlių, išblaškytų po visas Rusijos pakampes, yra neapsakomai sunkus: jie kenčia didelį trukumą, pakraščiuose priversti yra gyventi baisiai nesveikose sąlygose, dažnai nėsant namų yra laikomi ant greitųjų pastatytose kazarmėse ir t. t.

Pabėgėliai dažnai sako: "Geriaus jau numirti, kaip po svetimą šalį trankytis."

Vietos gyventojai su pabėgėliais elgiasi sulyginamai gerai, tik darbdaviai dažniausiai juos išnaudoja, mokėdami jiems už darbą daug mažiaus, kaip kitiems, arba neretai ir visai neužmoka.

Pranešimuose paduodama žinios ir apie prusų lietuvius, rusų paimtus nelaisvėn. Šitie lietuviai dabar išsklaidyti po įvairias Sibiro vietas ir kaikuriuos centralinės Rusijos punktus. Sąlygos, kokiose jie pervežama iš vienos vietos kiton, yra tokios sunkios, kad lydintis juos konvojinis dažnai pats kreipiasi į gyventojus, prašydamas jų pagelbėti šituos lietuvius duona, drabužiais, ir t. t.

Viso Prusų lietuvių Rusijon išvaryta apie 15,000. Jie turi norą dirbti kokį darbą, bet neretai esti sunku jiems pagelbėti ir pagerinti jų padėjimą, kadangi daugelis jų yra be jokių dokumentų.

Sekcija, aprupinanti dvasinius pabėgėlių reikalus, pripažino geistinu pasirupinti priruošti eilią gerų pedagogų pabėgėlių, o tam reikią įsteigti laikini kursai mokytojams ir pedagogams ir lietuviams pedagogams sutverti tokios sąlygos, kuriose jie galėtų užsiimti pabėgėlių vaikų mokinimu. Pripažinta taipgi pageidaujamu užganėdinimui tikybinių reikalų leisti tikybinio turinio laikraščius ir knygas.

Organizavimo sekcija pripažino pageidaujamu evakuoti pabėgėlius lietuvius atgal tėvynėn po karei ir išrinkti vieną suvienijantį organą užganėdinimui pabėgėlių materialių ir dvasinių reikalų.

Suvažiavimas nusprendė išreikšti padėką švedų ir lietuvių komitetui Stockholme už jo energingą pasidarbavimą davime pagelbos lietuviams užimtoje Lietuvoje. Nutarta kreiptis su atsišaukimu į Amerikos lietuvius, nurodant tuos tikruosius uždavinius, kurie dabar stovi prieš lietuvių visuomenę sulig davimo pagelbos pabėgėliams lietuviams ir likusiems užimtoj Lietuvoj. Trukumas Lietuvoje ne tik materialis, bet ir dvasinis ir todel yra butinas reikalas nurodyti kulturos ir apšvietos draugijoms Lietuvoje kaip jos savo veiklumą galėtų išplėtoti. Tas turi ypatingą svarbą dabartiniu laiku del to, kad gaunama visa eilė žinių apie vokiečių pasistengimus skiepinti savo kulturą tarpe lietuvių.

Suvažiavimas ypatingą domą atkreipė į klausimą evakavimo lietuvių pabėgėlių atgal karei pasibaigus. Nutarta priruošti įgaliotieji žmonės, kurie tuojaus po paliuosavimui vietos nuo priešo, imtųsi ruoštis prie pabėgėlių priėmimo. Pagal fronto liniją pripažinta reikalingu užtraukti tankesnį organizacijų tinklą patarnavimui pabėgėlių lietuvių reikalams.

Suvažiavimas toliaus pripažino labai svarbiu ir neatidedamu dalyku sutverti tarpe pabėgėlių darbininkų talkas.

Centralinis Lietuvių Komitetas padavė suvažiavimui peržiurėti jau paskelbtą laikraščiuose klausimą apie Kauno ir Vilniaus Obivatelių Komitetą. Suvažiavimas išreiškė savo principialį sutikimą su nuomonė privatinio posėdžio lietuvių visuomenės veikėjų sulig tų dalykų.

Tikslais apdirbimo ir sutaikymo priemonių lietuvių visuomeninių organizacijų pagelbai duoti žmonėms ir įstaigoms nukentėjusiems nuo karės, suvažiavimas pripažino reikalingu įsteigti jungtinę tarybą.

SAMARA.

Jau antri metai, kaip lietuviai, išginti iš savo krašto, gyvena vargo dienas, bastosi po baltąjį pašaulį. Ko nėra matę, ko neiškentėję! Lietus, šalčiai, badas, trukumas rubų ir autuvo, paprastosios ir limpamosios ligos, rauplės, šiltinė, tymai, ėdra, beširdė giltinė ir mūsų sulenkėję išgamos—didžiosios mūsų vargų priežastys; gedi šeimynos žuvusių nuo giltinės dalgio, skundžiasi visi, katalikų lenkų skaudžiami...

HOLLANDIJOS KARALIŠKA ŠEIMYNA.
Hollandijoj viešpatauja karalienė Wilhelmina. Jos vyras, Vokietijos kunigaikštis ir vokiečių armijos aficieras, neturi jokios valdžios. Bet jis užjaučia vokiečiams. Hollandijos valdžia, sakoma, laiko jį beveik po areštu, kad jis nepasitarnautų vokiečiams. Pastaromis dienomis Hollandija stropiai pradėjo ginkluotis.

Bet gyvenimas, nei srauni upė, turi savo reikalavimų, savo jiegų. Vos suspėjo apsistoti pabėgėliai, gyvenimas pradėjo reikalauti visa, ko truko: pastogės, dangovės, darbo maisto, mokyklos.

Lietuvių Komitetas svaidė į miestus ir kaimus savo bendradarbius įgaliotinius, nevarždamas jų ir nesišykštėdamas, kad tik butų gerai padaryta. Įgaliotiniai, kovodami su daugybe visokios rušies kliučių, stengėsi, kiek galėdami, aprupinti pabėgėlius—didelius ir mažus, ir steigė tam tikslui Liet. Draugijos n. d. š. skyrius.

Taip darėsi ir darosi visur, taip ir Samaroje. Bet šiuo tarpu kalbėsiu ne apie visus, tik apie pabėgėlių dalį—Lietuvos atžalas, mažučius vaikelius. Jų Samarijoje lig trylikos metų amžiaus bus netoli šešių šimtų. Mokyklą lanko pusantro šimto; o, dideliems šalčiams praėjus, jų skaičius sieks per du šimtu. Kalėdoms atėjus, argi galima užmiršti toks skaičius žiedelių. Reikėjo, žinoma, sutaisyti jiems "eglutė." Taigi, taikindamies metų sąlygoms, sutaisėme mokykloje tikrai lietuvišką vakarėlį—"eglelę." Miestas atsisakė taisyti del epidem. ligų. Tad mums patiems teko atsargiai taisyti. Kviesliai, lankydami lietuvius, išdalino numeruotas korteles (350) jaunesniems kaip 13 metų vaikams ir kvietė trečią Kalėdų dieną šeštą valandą į mokyklą. Ten buvo pastatyta eglelė ir priruošta dovanų: pundeliai riešutų su saldiniais tam tikrose įvairiais paveikslėliais nosinėse bei skepetaitėse (350 pundelių). Tų jaunų atžalėlių vakarėlis labai nusisekė: sukėlė mintyje kraujingos karės vaisius—mus vargus, rupesnius ir gyvai vaizdino Lietuvą. Moterėlės paslapta šluostėsi ašaras, dainuojant "Nemuną upelį—Lietuvos brolelį" "Oi eisim, eisim, mes čia nebusim," ar deklamuojant "Karės šmėlką," "Nemuną," "Aržuolą," ir kitas eiles.

Padalinus dovanas mažiesiems, suaugusieji žaidė, šoko ir dainavo, o skirstydamiesi širdingai dėkojo.

V. Palukaitis.

KIJEVAS.

Tai gražus ir nemažas miestas. Čia gyvena gana žymus lietuvių skaičius. Labai dažnai sutinki lietuviškai kalbančių žmonių, ypač darbininkų amatininkų, tarnaičių ir kitų Vienok, kad ir keistai tas atrodis, čia nėra jokios lietuvių organizacijos. Nekartą buvo rupintasi įsteigti kokia nors draugija, bet iš to nieko neišeidavo. Vieną kartą prašymas supelėjo gubernatoriaus raštinėje, kitą kartą vėl atsirado kliučių, trečią sykį karė netikėtai užklupo ir visa sustabdė.

Didžioji visa ko priežastis—trukumas tinkamos visuomenės darbui inteligentijos. Jei yra vienas kitas inteligentas, tai, žiurėk, arba sulenkėjęs, arba savais, savo kišeniaus reikalais užsiėmęs, bet, kad visuomenei dirbti reikalinga, jo niekaip neįtikinsi. Jų skaičius drauge su "ex lietuviais" sieks 30 žmonių. Dabar visi išsiskirstę: dalis Saratovė, drauge su evakuotomis ten mokslo įstaigomis, medikai ir pora politechnikų likę Kijeve, treti kariumenėn paimti, arba uždarbiauja kur. Jei lietuvių gyvavimas Kijeve ir apsireiksdavo lig šiol, tai vien tiktai moksleivių tarpe.

Vokiečiams Volinėn įsiskverbus, Kijevas pasijuto esąs karės užpakaliu. Rugpjučio mėn. p. m. čia buvo pakilus panika. Daugelis gyventojų, ypač augštųjų luomų išvažiavo. Iškraustė didžiumą augštųjų ir vidurinių mokslo įstaigų.

Pasirodė čia ir pabėgėlių lietuvių. Jau pr. m. pavasaryje vienas kitas atvyko iš užimtųjų Kauno ir Suvalkų gub. vietų. Dideliais buriais lietuviai čia nevažiavo ir čia neapsistodavo, kadangi jie buvo toliau gabenami. Vis tik ir čia atklysdavo atskiri bureliai po 30-50 žmonių ir apsigyvendavo arba Kijeve, arba jo apylinkėse. Iš pradžios jie buvo be jokios globos. Moką lenkiškai gaudavo pašalpos iš lenkų komiteto. Moką vien tik lietuviškai iš niekur pagalbos negaudavo. Rasdavosi ir tokių, kurie per kiauras dienas klaidžiodami, negalėjo su nieku susikalbėti, nes jų niekas negalėjo suprasti.

Pr. m. spalių mėn. St. Čiurlionis gavo iš Liet. Dr. Centr. Komiteto įgaliojimą rupintis pabėgėlių lietuvių reikalais Kijeve ir jo apylinkėje. Įgaliotinio uolumo dėka pabėgėliai dabar jau visiškai sutvarkyti. Užregistruota dabar yra apie 200 žmonių. Vienok tai ne visi pabėgėliai lietuviai. Į įgaliotinį tesikreipia tiktai pašelpos reikalaujantieji, bėdos prispirti. Ir dabar kasdien randasi vis naujų pašalpos prašančių pabėgėlių. Klausiami, kodel pirmiaus nesikreipę atsako turėję uždarbio, tad ir nebuvę reikalo kreiptis į įgaliotinį. Dabar šelpiama 150 žmonių. Per įgaliotinį kiekvienas reikalaujantis darbo gali jį gauti. 50 žmonių įtaisyta bendrabutis. Įgaliotinio rupesniu iš vietos Tatjanos Komiteto skyriaus buvo išgauta šiltų drabužių ir autuvo, o taippat nemokamų pietų maitinamajame punkte. Dabar rupinamasi pradedamosios mokyklos steigimu. Vietos butų tame pačiame bendrabutyje. Reikia tiktai leidimo, labiausiai—mokytojo ir vadovėlių.

Tas pats įgaliotinis rupinasi ir apylinkių pabėgėliais lietuviais—Fastovo, Taraščos ir kit., kur jis laikas nuo laiko važinėja. *V. K.*

NOVGORODAS.

Jau galime ir mes novgorodiečiai pasakyti, kad pas mus pradėjo darbuotis Lietuvių D-jos skyrius n. d. š. Steigiamąjį susirinkimą sušaukė Centr. Kom. įgaliotinė Liuda Vienažinskaitė gruod. 8 d. (1915 m.). Šiame susirinkime buvo išrinkta valdyba, revizijos komisija ir paskirta kitiems nariams pareigos.

Nuo to laiko pradėjome taisyti susirinkimus, tartis, rupintis lietuvių reikalais. Dabar turime savo mokyklą ir prieglaudą vaikams. Be to buvo įsteigta siuvimo mokykla, bet nėsant darbininkių ji reikėjo vėl uždaryti.

Lietuvių skaičius Novgorode kiekvieną dieną vis didėja. Turime viltį, kad geresnių laikų žvaigždelė pasirodys.

Narys.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

BROOKLYNO KRONIKA.

Balandžio 1 d. atsibuvo Liet. Šelp. Fondo vietinio komiteto surengta švečiams (Bulotams ir Žemaitei) vakarienė, kambariuose KNAPP MANSION. Svečių atsilankė vakrienėn vos apie 80 (mažiau nei pusė, kada čia buvo rengiama vakarienė Dr. Basanavičiaus ir Yčo priėmimui.) Upas svečiuose ir abelnai vakarienėje dalyvavusiuose buvo labai žemas. Programo, apart keleto kalbų, kitokio suvis nebuvo. Bilietų kaina vienai ypatai buvo $2.00, porai $3.50. Gal buti, kad delei peraugštos bilietų kainos ir mažai žmonių atsilankė vakarienėn. Tuli mano, kad nepasekmės buvę tik del to, kad socijalištai vakarienę rengė.

Nėdelioje, bal. 12 d., atsibuvo New Yorko ir New Jersey Valstijų Amer. Lietuvių Tautinės Sandaros suvažiavimas bei konferencija. Delegatų ir svečių dalyvavo apie 50. Sutverta ALTS. apskritys. Apskričio valdybon įėjo šie:—V. Leščinskas—prezidentas, A. Žiugžda-Žilininkas, abudu iš Newarko; sekretorium A. Zailskas iš Elizabetho. Organizatoriais J. V. Liutkauskas ir J. Ambraziejus—abudu iš Brooklyno.

Apkalbėta ir nutarta daug dalykų. Svarbesni iš nutarimų yra sekanti:

Atsinešimas link Bulotos ir Liet. Šelp. Fondo. Nutarta, jogei patol pakol Bulota diskredituoja Lietuvių Draugiją nuo karės nukentėjusiems šelpti ir pakol be skirtumo visus prie minėtos draugijos ir prie Centralio Komiteto veikiančius vadina "davatkomis" ir "klerikalais;" pakol pataria pinigus surinktus nukentėjusiems nuo karės dabar nesiųsti, o laikyti Liet. Šelp. Fonde ir laukti iki po karei, —patol patarta Bulotos misijos neigi Liet. Šelp. Fondo neremti.—juo labiaus, jogei Bulota neturi nuo jokios kitos draugijos iš Lietuvos jokio įgaliojimo. Pritariama tik Moksleivių Draugijai "Žiburėliui," kurios atstovybę reprezentuoja p. Bulotienė.

Iš delegatų pranešimų paaiškėjo, kad p. Bulota savo taktą kalbėjimo jau keičia. Sakoma, buk į dalykus žiuri jau suvis kitaip, negu kad žiurėjo savo pirmose prakalbose. Iš šito apsireiškimo gauta abelna nuomonė, kad p. Bulota pradeda geriaus pažinti amerikiečių lietuvių gyvenimą ir santikius.

Nutarta remti aukomis Šelpimo Draugiją vokiečių užimtoje Lietuvoje ir, jeigu dar gyvuoja, Maitinimo ir Gydymo Draugiją, nesą iš gautų žinių paaiškėjo, kad užimtoje Lietuvoje musų žmonės badauja ir miršta be jokio prižiurėjimo ir pagelbos.

Taipgi kalbėta ir tarta apie reikalingumą siuntimo delegatų į Stockholmą ant konferencijos; apie "Darbininko" melagingą paskelbimą, jogei Lietuvos Gelbėjimo Fondas jau buk negyvuoja ir kitas panašias klaidingas žinias, leidžiamas jo špaltose apie ALTS., ir apie "Ateities" ir "Tėvynės" tulus tendentiškus atsinešimus link Sandaros.

Patarta programo komisijai pasistengti kuogreičiaus paganinti ALTS. įstatus.

Patarta kreipti didesnę domą į AUTONOMIJOS FONDĄ, kuriame iki šiam laikui neperdaugiausiai aukų suplaukė, o reikalai didinasi ir gal but reikės, ne tik į Stockholmą, bet ir į po karei įvyksiančią taikos konferenciją siųsti delegatus, o fonde pinigų yra labai mažai.

Konferencijoje tvarka buvo labai graži. Visi klausimai svarstyta rimtai ir atydžiai.

Konferencijos vedėjais buvo: J. Ambraziejus prez., Sakatauskas jo pagelbininku, J. Lapinskas sekretorium. Kom. P. Norkus, Pauža ir Lutkauskas rezoliucijų komisijoj.

Naujai sutverto apskričio fondan sumesta $10.50.

Nutarta varyti agitacija tvėrime naujų kuopų ir abelname ALTS. didinime.

P.. Mačys tapo nuteistas Magistrato Teisme bal. 3 d. ant pusės, metų į kalėjimą arba $500 kaucijos, kuri turi buti sudėta kaipo gvarancija, kad P. Mačys užsilaikys ramiai per vieną metą linkui ypatos jį skundžiusios. Sakoma, buk P. Mačys buvo ir yra įsimylėjęs į p-lę Dr-tę, gi ši jo nemylinti. Pirmasai, neatkreipdamas ant to atydos, vis prie jos kabindavosi, o tas daręs ant merginos nesmagu įspudį, todel ši ir areštavo Mačį. Dabartinis yra jau antras areštavimas.

Darbai Brooklyne eina pusėtinai gerai, bet pas žmones upas lyg ir nupuolęs. Gal tai yra delei karės, nes tas budelis daugelį širdžių užgavo ir jos delei to turi raudoti: daug giminių ir prietelių—išžudė ir delei to daug žmonių gailės stovyje yra.

DARBUS.

IŠ DETROIT, MICH.

Socialistų prakalbos. Balandžio 2d. čia buvo socialistų 116 kuopos prakalbos. Kalbėtojų buvo du. Pirmas kalbėjo tulas Karalius tėmoje "Žmonijos siekiai gyvenime." Jis sakė, kad žmonijos siekiu yra patapti laiminga ir kad laimės pasiekimui reikalinga turėti užtenkamai maisto kunui ir dvasiai—buti pavalgusiems, pasiekti mokslus ir gėrėtis dailės tvariniais. Kaip žmonija visa tai bus atsiekusi, tai, girdi, bus ir jos siekis pasiekta, ji bus laiminga. Išeitų tad, kad vienintele žmonėms laime yra pinigai: juo kas jų daugiaus turi, juo prieinamesni jam augščiau minėtieji daiktai yra ir todel juo laimingesnis jis turi buti. Bet gyvenimas mums to visai neparodo. Vargiai kas galėtų paskaityti Rockefellerį, Morganą ir kitus milijonierius laimingiausiais žmonėmis delto, kad jie valgo ką nori ir kiek nori, gėrisi kuo nori ir mokslą turi. Taip-pat matome ir kitos rušies žmonės, kurių turtai, mokslas ir dailė nepadarė laimingais. Prie šitų žmonių galime priskaityti L. Tolstojų, P. Krapotkiną ir ilgą eilę kitų, kurie kalbėtojo sakomųjų dalykų išsižadėję ir laimės nuėjo sau jieškoti teisybės suradime, minių švietime.

Turtai ir jų duodamieji žmonėms liuonai jų nepadarė laimingais. Taigi kalbėtojo teorija sutrupa į smulkius trupinus akyvaizdoje šitų visiems lengvai matomų teisybių ir jo noras parodyti klausytojams, kad laimę atneš žmonėms tik vienas socializmas, kuris, kaip socialistai pasakoja, padaris rojų ant žemės vien tuomi, kad kiekvienas bus pavalgęs ir apsidengęs, jam visai nepavyko.

Antras kalbėtojas, tulas Brazis, kalbėjo apie Amerikos lietuvių fondus ir jų šelpimą nukentėjusių del karės lietuvių. Šitas pasirodė savotiškesnis kalbėtojo tipas ir už pirmąjį. Jis nupeikė Lietuvos Gelbėjimo ir Tautos fondus, sakydamas, kad jie šelpia tik kunigus, paneles ir kitus šitos rušies, bet ne darbininkus. Apsisukęs jis pagyrė Liet. Šelpimo Fondą už jo nesiuntimą pinigų į Lietuvą ir ragino klausytojus dėti aukas šitam fondui.

Jei jis butų pamėginęs suprasti, ką jis pasakojo, tai tikrai butų susičiaupęs ir nuėjęs šalin, klausytojų atsiprašydamas. Bet jis, matyt, nei pats nežinojo, ką jis kalbėjo. Viena jis perdaug žino, sakydamas, kad Liet. Gelb. ir Tautos fondai darbininkų nešelpia; antra jis nepasako, kame socialistų fondo gerumas, jei iš jo ligšiol nesušelpta dar nei vienas žmogus.

Mano nuomone, vietos lietuviai nesiųs savo pinigų Bostonan, kad ten jie gulėtų padėti, kuomet Lietuvos žmonės, pašelpos nesulaukdami, badu miršta. *K. Š.*

IŠ PORTLANDD, ORE.

Vietos lietuvių judėjimas ir gyvenimas. Neprasilenksiu suteisybe, pasakęs, kad bedarbių netruksta nei vienam miestui. Jų yra ir Portlande. Taipogi nebandysiu rašyti vien apie blogąją savo miesto ir vietos tautiečių pusę; man daug maloniau yra žiurėti į gerąją pusę.

Tenka matyti korespondencijose aprašymai šio miesto ir čionykščių lietuvių gyvenimo, bet kiekvienas aprašymas suteikia savotą ir naują atšviesį.

Nors lietuvių šitame mieste buta jau nuo senai, bet tik dešimtuose (1910) mietuose pradėta tarpe jų visuomeniniai veikti. Dešimtuose metuose čia tapo įkurtą pirmutinė lietuvių organizacija "Liuosybės Draugija." Jai gimus kaikurie senųjų portlandiečių sakė, kad jai nėra lemta gyvuoti, nes nėra užtenkamai lietuvių jos palaikymui. Bet vargais ne-galais, nors vieną sykį ir buvo pailsusi, ji išsirito ir dabar gyvuoja gerai. Šita draugija dabar yra viena naudingiausių draugijų visame Pacifiko pajuryj.

Jai beisikuriant, kai-kurie abejo, ar bus čia gana lietuvių jos palaikymui; dabar čia jų yra gana keturioms organizacijoms, kurios čia gyvuoja: Liuosybės Draugijai, SLA., TMD. ir Lietuvių Jaunimo Dramatiškam Rateliui. Kaikurie lietuviai dar ir prie svetimtaučių organizacijų priklauso. Tas parodo, jog paskutiniais penkeliais metais čia lietuvių kolionija žymiai padidėjo. Butų labai malonu, kad vietos lietuviai daugiaus laikytųsi vienybės ir daugiaus visuomeniniai veiktų.

Mėnesiniuose susirinkimuose savo reikalus užbaigus, galima butų surengti tam tikri programėliai, kurie užimtų valandą laiko, ar daugiaus ir jaunimas galėtų pasirodyti su dekliamacijomis, dainomis, prakalbomis, paskaitomis, ar muzika. Gerai surengti programai susirinkimų dienose patrauktų publiką į susirinkimus ir tas galėtų duoti organizacijoms daugiaus narių; podraug pratintų musų jaunimą prie gimtosios kalbos ir visa to, kas yra lietuviška.

Rožių miestas yra gražus ir augantis miestas. Jis yra apsuptas derlingais laukais; garlaiviai atplaukia į jį iš visokių šalių.

Oras sveikas ir labai tinka apsigyventi. Kovo mėnesyje žmonės pradėjo sėti ir sodinti daržoves. Lietuviai ne visi mieste gyvena; gera jų dalis dirba miškuose prie girtimo ir gaminimo statomosios medžiagos. Prie tų darbų jie uždirba nuo $2.25 iki $5.00 už 10 val. darbo dieną. Tokie žmonės atvažiuoja į miestą tik retkarčiais, daugiausiai šventėms.

Kukaris.

IŠ MILWAUKEE, WIS.

Aukos. Prasidėjus geresniems laikams ir visas judejimas tarpe lietuvių padidėjo. Tai viena, antra draugija parengia pasilinkminimo vakarą. Taipgi vietinis "Milwaukee Fondas, Šelipmo nuo Karės Nukentėjusių Lietuvių Lietuvoje," pradeda gyviau veikti: Va., 29 balandžio rengia iškilmingą balių su įvairum programu, kuris atsibus svetainėje po num. 989—8 th. ave; prasidės 7:30 vakare. Butų gera, kad visi Milwaukiečiai ir aplinkiniai atsilankytų, nes visas pelnas eis naudai nukentėjusių nuo karės lietuvių.

19 d. Kovo "Fondo" susirinkime V. Stanpicko surinkta $6.85. Aukavo šios ypatos:

Po 50c.: A. Jankauskienė, F. Beržanskis, A. Sidabras, J. Dzekunskas, F. Sagadinas, V. Stanpickas, J. Dzekunskis.

Po 25c.: J. Beržanskienė, F. Stankunas, B. Sungailiutė, B. Paraclienė, A. Žimavičius, A. Mazurkevičienė, J. Goberis, V. Paulauskas, V. Polaima A. Vaičiulis, F Staškunas, S. Staškunas, B. Sakalauskas.

Smulkių 10c.

A. Jankauskas.

IŠ HARRISON, N. J.

Trukšmas del kepurių. Čia kiek laiko atgal buvo pradėta organizuoti Lietuvių Politikos Kliubas. Kiek vėliaus, tulo F. M. Petrulionio pastangomis, susiorganizavo draugystė vardu Gabijos Brolių ir Seserų Draugija. Petrulionis buvo smarkus organizatorius, kad įkalbino minėtą kliubą prisidėti prie Gabijos draugijos.

Išpradžių viskas ėjo gerai ir narių daug rašėsi—buvo jau bene daugiaus šimto narių prisirašę. Keli mėnesiai atgal tas pats p. Petrulionis davė įnešimą, kad reikia esą draugystės nariams "pasipuošti", nesa laike baliaus gražiaus, jeigu nariai esą "formoj". Sumanė įtaisyti nariams kepures arba skrybėles. Bet kada priėjo prie užsimokėjimo už jas—kaina nustatyta $1.13 už vieną,—tai mitinge kilo toks "lermas", kokio dar nėra buvę. Viena narė, kad paleido liežuvėlį, tai net sienos galėjo užrausti nuo gėdos. Taip su tomis kepurėmis nieko ir nepadaryta, gali sakyt, tik bereikalingai mitingo tvarka suardyta.

Gabiausis.

IŠ MERRILL, WIS.

Čia nedidelis miestelis; gyventojų suviršum tukstantis žmonių. Dirbtuvių yra šešios ir visos dirba pilną laiką. Čia labai puikus oras ir geras, tyras vanduo. Gyventi čia kiekvienam patinka; kas tik čia užklysta, tas ir pasilieka gyventi mieste, ar ant ukės.

Čia yra keliatas lietuvių, kurie pavieniai priklauso prie SLA. Ar nebutų patogiaus jiems sutvėrus kuopą?

Greitu laiku laukiama čia ir daugiaus darbų. Tuo tarpu čia truksta trobų statytojų.

J. Dubra.

IŠ ATLINA, B. C., CANADA.

Šovė į briedį, o nušovė žmogų. Šita žinutė, gal, nelabai bus įdomi "Lietuvos" skaitytojams, bet ji parodo, kaip, nėsant gero apsižiurėjimo, visokios nelaimės atsitinka. Užtatai, tikiuosi, man "Lietuvos" skaitytojai dovanos, jei aš jiems ją papasakosiu.

Pas Atlinos ežerą gyveno du draugai: Švedas Swanson ir francuzas Chas. Peaditt. Paprasti jiedu gyveno iš medžioklės. Jų grįčios buvo atokiai viena nuo kitos. Prie savo grįčių tam tikruose tvartuose jiedu kiekvienas turėjo po lapių auglyklą: Ypatingai Swansono buvo brangios rušies lapės.

Vieną pavakarę Swanson išėjo zuikiams spąstus paspęti ir lapėms peno parnešti, o jo draugas Peaditt tuo patim laiku išėjo iš savo grįčios Amerikos briedžių—muzų šaudyti. Pamatęs karklų krumuose Swansoną krutant, manė kad tai briedė ir paleido šuvį į jį iš didžiojo karabino. Kulka perėjo per plaučius ir jo draugas tuojaus numirė; francuzas, atėjęs savo pernagį pasiimti, rado jį negyvą. Francuzui buvo vargo, kol jis nušautą savo draugą šunimis pargabeno į jo grįčią. Reikia žinoti, kad čia yra kalnuota šalis, o sniego prisninga iki 20 pėdų storio; todel čia viskas vežama šunimis.

Jau saulutė pradeda kaitinti ir artinasi pavasaris. Paprastai per tris mėnesius čia saulė visai nešviečia.

Čiabuvis.

Žinios-Žinelės.

Cleveland, O.

= Čia daug iš kitur privažiavo žmonių darbo jieškodami; ypač supludo daug prastų darbininkų, tarp kurių nemaža lietuvių. Darbą čia gali gauti tik "molderiai," mašinistai ir kitoki amatininkai. Prastųjų darbininkų yra pilna.

Hudson, Mass.

= Kovo 21 d. du policistai pogatvekario tiltu upėje rado pundulį, kuriame buvo negyvas dienos ar dviejų kudikis. Atsirado liudininkų, kurie matę lietuvę merginą apie tą tiltą besisukinėjant ir papasakoję kur ji gyvenanti.

Policija, nuėjus į nurodytuosius namus, sužinojo, kad tokia mergina buvus ir kudikį pagimdžius, bet kažkur išsikėlus. Kur ji yra dar nesurasta.

Wilkes-Barre, Pa.

= Nesenai čia lenkai ir lietuviai šios ir aplinkinių vietų gydytojai sutvėrė draugiją su tikslu mokyti žmones higienos, kaip apsisaugoti nuo ligų, kaip vaikus auklėti ir tt. Lietuviai gydytojai, prisirašiusieji prie draugijos yra šitie: A. Varnagiris, ir W. J. Zigmantas, iš Wilkes-Barrės, ir J. Šliupas, iš Scranton.

Pottsville, Pa.

= Vietos kalėjime lietuvių kalinių nedaug. Kalėjime yra lietuvių knygynėlis lietuvių laikraščių redakcijų suaukautas. Į šitą knygynėlį ateina keli lietuvių laikraščiai, taipgi laikraščių redakcijų dovanoti, bet jais naudojasi tik tie kaliniai, kurie yra liuosi. Liuosieji juos pasiima sau ir uždarytiems neduoda, arba ima už juos pinigus nuo anų.

Royalton, Ill.

= Šitame miestelyje gyvena apie 26 lietuvių šeimynos ir dvigubai tiek pavienių. Merginų nedaugvos šešios. Apskritai, su kudikiais ir senais čia priskaitoma apie 200 lietuvių. Sutikimas tarp jų geras. tik bloga, kad daugelis mėgsta girtuokliauti.

Sioux City, Iowa.

= Balandžio 2, 3 ir 4 d. buvo laikomi fėrai parapijos naudai. Buvo leidžiama išlaimėjimui visokių daiktų. Fėrais visi buvo užganėdinti, nes daugumas išlaimėjo gerų dalykų. Per visas tris dienas svetainė buvo pilna žmonių. Reikia manyti, kad pelno parapija turės. **Koresp.**

A. L. T. S. REIKALAI.

NEW. YORKIEČIŲ. SUVAŽIAVIMAS.

Sesija I.

Amerikos Lietuvių Taut. Sandaros New Yorko apskr. suvažiavimas buvo laikytas Balandžio 2 1916 p. P. Draugelio salėje, 73 Grand str., Brooklyn, N. Y.

1). P-as J. Ambraziejus atidarė susirinkimą 10:45 ryto, paaiškindamas šio suvažiavimo mierį.

2). Suvažiavimo prezidiumu likosi išrinkta: pirm. J. Ambraziejus, jo pagelb. P. Sakatauskas, sekretor. A. Lapinskas.

4. Išrinkta rezoliucijų komisija: P. Norkus, J. Liutkauskas, S. Pauža.

5. Skaitytas laiškas nuo ALTS. pirmininko p. R. Karužos, kuriame jis leidžia laikyti suvažiavimą ir išreiškia jam gerus velijimus.

6. Konf. pirmininkas pakvietė Sandaros pirm. p. R. Karužą, kad pratartų keletą žodžių. P-as R. Karuža paaiškino, kad nesitikėjęs buti šiame suvažiavime ir trumpai paaiškino Sandaros tikslą ir nurodė link bloko su kitomis sriovėmis.

7. J. Liutkauskas trumpoje prakalboje nurodė tautiniakų organizacijos reikalingumą ir jų tikslus.

3). Delegatų pribuvo:

1. P. Norkus, Brooklyn, N. Y.
2. R. Karuža, Philadelphija, Pa.
3. P. E. Faltinaitis, Paterson, New Jersey.
4. T. Sakatauskas, Passaic, New Jersey.
5. S. Pauža, Newark, N. J.
6. O Karaliutė, B'klyn, N. Y.
7. B. Ščegauskas, B'klyn, N. Y.
8. J. Ambraziejus, B'klyn, N. J.
9. Vl. Leščinskas, Newark, New Jersey.
10. K. Jankevičius, B'klyn, New York.
11. P. Narvydas, B'lyn, N. Y.
12. J. Stanevičius, B'klyn, New York.
13. A. Stankevičius, B'klyn, New York.
14. A. Žiugžda, Newark, N. J.
15. J. Laučiškis, B'klyn, N. Y.
16. J. Treigis, B'klyn, N. Y.
17. A. Laučiškis, B'klyn, N. Y.
18. M. Bulka, B'klyn, N. Y.
19. J. Liutkauskas, Brooklyn, New York.
20. A. Rinkevičius, Brooklyn, New York.
21. P. Gasiunas, Lydhurst, N. J.
22. L. Vaziunas, B'klyn, N. Y.
23. J. M. Danielius, B'klyn, N. York.
24. K. Brazys, Brooklyn, N. Y.
25. J. O. Širvydas, Brooklyn, N. York.
26. A. Lapinskas, Brooklyn, N. York.
27. J. Bindokas, Brooklyn, N. York.
28. J. K. Miliauskas, Brooklyn, New York.
29. J. Juselis, Bayonne, N. J.
30. Dr. J. Valukas, Brooklyn, New York.
31. J. Urnevičius, Brooklyn, N. York.
32. A. Ramanauskas, Brooklyn, New York.
33. J. Kripaitis, Brooklyn, N. York.
34. J. Užupis, Brooklyn, N. Y.
35. J. Slavickienė, Brooklyn, New York.
36. A. Sedekerskienė, Brooklyn, New York.
37. A. Zailskas, Elizabeth, N. Jersey.
38. P. Povilionis, Brooklyn, N. York.
39. A. Ambrazienė, Brooklyn, New York.
40. M. Litviniutė, Brooklyn, N. York.
41. O. Litvaitienė, New York, N. Y.
42. U. Kriaučiulioniutė, Brooklyn, N. Y.
43. M. J. Vinikaitis, New York, New York.

8. P. Norkus įneša, išnešti rezoliucija link Bulotos atvažiavimo, L. Kaziunas pritardamas įnešimui paaiškina, kad L. G. ir A. F. vietinėje konferencijoje panaši rezoliucija išnešta. Žiugžda nurodo, kad p. Bulota Newarke kalbėjęs visai bepartyviškai. P. Gasiunas, kuris nesenai iš Lietuvos atvykęs ir kuris dirbo prie L. Cen. Komit. Petrograde, aiškiai nurodė Lietuvos inteligentų veikimą, arba Liet. Komitetą. Jis nurodė, kad ten visi išvieno veikia, o p. Bulota atsitraukęs nuo Liet. veikėjų ir nieko neveikia, bet tik kritikuoja kitus.

Pertraukta sesija pietums.

Sesija II.

Atidaro pirmininkas ant 2:30 po pietų.

1. Vėl kįla apkalbėjimas link p. Bulotos veikimo, pagaliaus tampa įnešta sekanti rezoliucija:

Dėlei p. Bulotos atvažiavimo.

Nesenai iš Lietuvos pribuvo nauji aukų rinkėjai p. Bulota, p-ni Žemaitė ir p-ni Bulotienė parkviesti socialistų globojamo L. Š. F. Šitie aukų rinkėjai neturi įgaliojimo nuo jokios draugijos Lietuvoje, šelpiančios nukentėjusius nuo karės, išėmus p-nią Bulotienę, kuri turi įgaliojimą nuo "Žiburėlio" moksleivių draugijos. Kiek lig šiol žinoma, šie aukų rinkėjai rinko aukas tik socialistų globojamam fondui ir už jį agitavo ir podraug jie užgyrė, kad dabar nereikia siųsti aukų, ką socialistai darė ir dabar daro. Iš kitos pusės, jie labai aštriai atsineša link "Lietuv. Draug. nuk. nuo karės šelpti" ir linkui Lietuvos Centralinio Komiteto.

Kadangi ALTS. savo suvažiavime Philadelphijoje, norėdama kuolabiausiai sutaupyti Lietuvos spėkas šiame liudname momente užgyrė Lietuvių Draugijos platų darbavimąsi ir kadangi šioje draugijoje ir Centraliniame komitete matome visą eilę Lietuvos prakilnių vyrų, kaip kurių dirbančių jau nuo keletos dešimčių metų, kaip va: Dr. J. Basanavičius, adv. Janulaitis, adv. Leonas, inžin. Naruševičius, prof. Jablonskis, rašytoja Čiurlionienė, poetas Baltrušaitis, Dum. atst. Yčas, Šilingas, Žmuidzinavičius, Šlogeris, Voldemaras, Purėnas. Jurkonis ("Kuprelio" autorius), Vileišis ir daugybė kitų. Todel mųs suvažiavimas išneša sekančias rezoliucijas:

1). Mes nepritariame p. Buloto tvirtinimui, kad dabar nereikia skubinties iš Amerikos siųsti aukas del Lietuvos nukentėjusių žmonių.

2). Pakol p. Bulota renka aukas į socialistų globojamąjį L. Š. Fondą, kuris surinktas nuo žmonių aukas pas save laikosi, tol mes kaipo pripažįstantieji reikalą kuogreičiausio nukentėjusiems nuo karės šelpimo, negalime remti. Bet jeigu gi p. P. Bulota šiame klausime permainytų savo taktiką,—tuomet jisai musų organizacijos galėtų buti remiamas.

PASTABA: Kaslink "Žiburėlio" tai mes jam prijaučiame ir patariame visuomenei remti.

3). Mes išreiškiame neužsiganėdinimą, kad p. Bulota viešai stengiasi diskreditutoti Lietuvių Draugiją, kuri dirba Lietuvoje neišpasakytos svarbos darbą, ir kurion priklauso visa eilė Lietuvos žinomų ir užtikėtinų veikėjų, ir kurią draugiją musų Philadelphijos suvažiavimas užgyrė.

3. Link atsinešimo į Lietuvos Draugijas nuk. del karės šelpti, J. O. Širvydas patarė, remti šias Drjas: Lietuvių Draugiją, Gydymo ir maitinimo ir "Globą." Taipgi ir "Žiburėlį." P. Norkus tam pritardamas perskaitė laišką Europos gerai žinomo veikėjo (kurio vardo nepaduoda), taipgi perskaitė kitą laišką rašytą "Darbininkui," (menama, kad to paties autoriaus) kuriuose, rašo, kad vokiečių užimtoje Lietuvoje yra susitvėręs komitetas, Lietuvos Šelpimo Dr-ja," kurios yra pirm. Smetona, sekret. kun. Dogelis, kurie pasilikę Vilniuje.

Pakol nežinoma, ar kitos draugijos veikia užimtoje Lietuvoje, patariame, labiausiai, šią draugiją remti, nes užimtoje Lietuvoje yra didžiausias sušelpimo reikalas.

4. Skaitytas telegramas iš Petrogrado, kuriame prašo greičiausios pagalbos, nes lietuviai po vokiečių badu miršta.

5. Gana plačiai nurodoma, kad nekurie musų organai netaktiškai elgiasi, butent "Ateitis," kuri net Sandarai užkenkia. P. Norkus tam priešinasi, sulyg kurio kiekvienas turi teisę pasakyti tą, ką mano, o "Ateitis" nieko tokio dar neparodžiusi, kas prieštarautų Philadelphijoj priimtiems nutarimams. Pagaliaus didžiuma balsų išnešta sekanti rezoliucija:

Susivažiavimo atydžia buvo atkreipta į tulus išsireiškimus "Ateityje," kuri yra vienu Sandaros organų, kad tenai atkartotinai yra tvirtinama, jogei ALTS. nėra vienintėlė vidurinės demokratinės sriovės organizacija. Mes norime buti visuomenei žinomi, kad šitokiems tvirtinimams nepritariame ir kviečiame visą vidurinės sriovės visuomenę spiestis prie Philadelphijoje sutvertos ALTS., o musų jau esančias kuopas laikytis prie Philadelphijoje priimtos platformos ir nutarimų.

6. Likosi sutvertas New Yorko ir New Jersey Sandaros apskritys, kuriam numerį paskirs valdyba. Apskričio valdybon išrinkta: pirmininku Leščinskas, iš Newarko, raštininkas Zailskas iš Elizabeth, N. J. iždininkas A. Žiugžda iš Newarko, organizatorium J. Liutkauskas ir J. Ambraziejus.

7. Likosi įsteigtas fondas dėlei agitacijos reikalų.

8. Skaitytas telegramas nuo Petrogrado Centralio Kom., kuriame kviečia dalyvauti Lietuvių suvažiavime, kuris bus laikomas Stockholme, Švedijoje. Patariama tuomi pasirupinti Centr. Vald.

9. Taip-pat priimta rezoliucija: New Yorko ALTS. apskričio suvažiavimas perskaitęs telegramą nuo Liet. Centralio Komiteto delei siuntimo atstovų nuo amerikiečių į Stockholmo suvažiavimą ir dėlei to, kad dabar artinasi laikas, kuomet prisieis daug veikti Lietuvos liuosybės išgavimui, atkreipiame visuomenės atydą, kad kiek galint daugiaus aukauti Liet. Autonomijos fondui.

10. J. Ambraziejus įneša, kad išnešti rezoliuciją link Liet. Šelpimo Fondo, kuris surinktas aukas nesiunčia į Lietuvą badu mirštantiems žmonėms, bet laikosi pas save. Apsvarsčius likosi išnešta rezoliucija:

Sulig parėjusių žinių į musų laikraštiją ir sulig vėliausio gauto telegramo, mes dažinome, kad dabar tapo suorganizuotas darbas šelpti badu mirštančius žmones Did. Lietuvoj po vokiečiu, ką musų visuomenei patarė ir p. Leonas bei Centralinis Liet. Komitetas. Taipgi dažinome, kad tam tikslui tapo legalizuota Lietuvoje po vokiečiu "Lietuvos Šelp. Dr-ja." Todėl mes atkreipiame visų fondų atydą, kad dabar veikiausiai siųstų aukas į Did. Lietuvą per minėtą Draugiją. Jeigu gi Gydymo ir Maitinimo Dr-ja taigi Lietuvoje veikia, tai gavus daugiaus žinių, musų fondai galės dalį aukų siųsti ir tai draugijai sulyg to, kiek ji veikia

11. Kitam suvažiavimui laiką ir vietą pavesta paskirt apskričio valdybai.

12. Apskričio suvažiavimas pageidauja:

(a). Kad ALTS. komitetas pasirupintų, kaip galint greičiausia, parašyti įstatus.

(b). Kad ALTS. seimas butų sykiu su seimu SLA., kuriame tie įstatai butų priimti.

13. Išnėštas nutarimas, kad visur, kur tik galima visuose susirinkimuose išnešti rezoliucijas paremiančias Farro bilių ir jas siųsti saviems kongresmanams.

14. Aukų surinkta į agitacijinį Sand. apskr. fondą—$10.50.

Susirinkimas uždarytas 6:35 vakare.

Suvažiavimo pirmininkas:
J. Ambraziejus.
Raštininkas: *And. Lapinskas.*

VIENBALSIAI UŽ GEGUŽĮ.

Chicago, Ill. Pereitą nedėldienį viena iš didesnių čikagiškių SLA. kuopų—122-oji nuo Town of Lake turėjo rinkimus. Susirinkime dalyvavo arti 50 narių, kurie vienbalsiai išbalsavo ant SLA. prezidento p. Stasį Gegužį. Vice-prezidentu nubalsuota p. P. Kibartas, sekretorium—A. B. Strimaitis, kasierium—T. Paukštis—visi trįs taipgi vienbalsiai. Dr. Šliupas gavo apie 30 balsų, o Dr. Graičiunas 1 kusius. Kasos globėjais dauguma balsų už Damijonaitį ir S. Tananevičių.

Delegatais į Seimą išrinkta: A. Bieržinskis, A. Česna ir Pranas Strzyneckis.

IŠ SLA. RINKIMŲ.

Šiemetiniai rinkimai SLA. centro valdybos eina pusėtinai karštai. Vienok jie vedama šiektiek geriaus, negu anais laikais, kuomet varinėta slapta ir pusėtinai šlykšti paslapta agitacija (kaip, pav., Bagočiaus laikuose).

Ir šiuosmet pradėta nominacijoj vartoti tokį pat netikusį budą, kuomet nepriklausantis prie SLA. garsusis Žagaras pradėjo slaptai agituoti už Kl. Jurgelionį ir kitus socialistų, kandidatus.

Kuomet "Lietuvoj" tilpusios korespondencijos nutraukė ličyną nuo tos slaptos agitacijos, socialistai metė slapstęsi ir pradėjo viešai už savo kandidatus agituoti—visgi geriaus negu slaptai. Socialistų visi laikraščiai vienu balsu šaukia, kad rinkti "savo žmogų" p. Jurgelionį,—jie net seną prezidentą, p. Živatkauską (pusiau socialistą) nupeikia, kad tik įsodinus prezidento kėdėn p. Jurgelionį ir kitus "savo žmones."

Įdomiausia vienok tas, kad redaktoriai tokių socialistiškų laikraščių, kaip "Naujienos" ir "Laisvė" kurie daugiausiai siulė p. Jurgelionį, visai nepriklauso prie SLA. ir todel žmonėms yra pusėtinai aišku, kad jiems ne tiek rupi SLA. gerovė, kiek užgriebimas SLA. valdybos į savo rankas, kaip kad Bagočiaus laikuose.

Vienok Bagočiaus laikai jau pusėtinai žmones pamokino ir šiuosmet jų agitacija, matyt, toli gražu neatneša tokių vaisių, kokių jie tikėjosi. Iš laikraščių matyt, kad kuopos iki šiolei daugiausia balsuoja už p. Stasį Gegužį, iš Mahanoy City, Pa.,—gerą lietuvį, kuris į politikas nesimaišo ir kuris budamas angliakasių organizatorium puikiai yra apsipažinęs, ne tik su darbininkų gyvenimu, bet ir su didelių organizacijų vedimu.

Stasys Gegužis ypatingai pasižymėjo savo taktu ir rimtumu laike SLA. seimų. Kuomet tik jis buva seimuose, jį visuomet renka seimo prezidentu, nes nedaug rasi visoj Amerikoj tokių žmonių, kurie mokėtų taip tvarkingai ir rimtai seimus vesti, kaip kad jis veda.

Ir pats savimi jis yra žmogus apšviestas, rimtas ir taktingas, suprantantis ir lietuvių tautiškus ir lietuvių darbininkiškus reikalus. Iš visų trijų kandidatų į SLA. prezidentus jis yra tinkamiausiu ir verčiausiu parėmimo.

P-no Živatkausko, seno prezidento, kandidatura šiuosmet yra daug silpnesnė negu pirma budavo. Tam yra pusėtinai daug priežasčių. Pirmiausiai daugelis narių mano, kad tokiai organizacijai kaip SLA. yra gėda, kad jos galva butų "karčemninkas" (p. Živatkauskas turi svaigalų "holselį)"; antra, p. Živatauskas sau daug užkenkė svyravimais—jis ir socialistas ir neva tautininkas, o iš teisybės nei šis nei tas, nes ant dviejų kėdžių neišsėdėsi. Svarbiausia gi—tai tie p. Živatkausko netaktiškumai: apie kokį reikalą tik pradeda kalbėti, tai vis išeina ir "taip" ir "ne",—vis vingiavimas į visas puses. Jo nepamatuotas užsipuolimas ant TMD. parodė jį pusėtinai blogoj šviesoj ir be abejonės, pusėtinai jo kandidaturai pakenks, nes tame užsipuolime pasirodė, kad p. Živatkauskas tikrai nežinojo apie ką jis kalba.

Kaip iki šiolei matyt iš laikraščių, tai Rytinėse valstijose—apie New Yorką ir Naujoj Anglijoj—Stasys Gegužis gauna daugiausiai balsų. Tokios pačios žinios pasiekia ir iš vakarinių valstijų—iš Chicagos apielinkių. Nors K. Jurgelionis yra iš Chicagos, bet pranašauja, kad jis savo "namuose" negaus daugiaus kelių dešimčių balsų: čikagiečiai, kaip girdėtis, stovi labai priešingi Jurgelioniui—geriausiai jį pažįsta.

Taip dalykams stovint, galima beveik tikrai pranašauti, kad sekančiu SLA. prezidentu bus Stasys Gegužis. Lyginai galima iškalno užtikrinti, kad p. Jurgelionis iš visų trijų kandidatų gaus mažiausiai balsų, nes už jį balsuos tik socialistai ir tie, kuriuos socialistai apkvailins.

P-as Živatkauskas, sėdėdamas tarp dviejų kėdžių, gali nukristi į pat vidurį—ar jis labai susimuš—tą pamatysim vėliaus.

SLA. Narys—senas.

MIRĖ Z. VITKAUSKAS.

Pereitą nedėlios vakarą mirė Chicagos Tuberkulozo Sanatorijoj Zigmas Vitkauskas. Džiova pirm laiko pakirto jo jaunas dienas.

Vėlionis gimė Merkinės miestelyj, Trakų paviete, Vilniaus gub. 1890 metuose. Amerikon atvyko jis 1904 metuose. Čia jis pastojo į Valparaiso universitetą, kur užbaigė chemijos skyrių ir aptiekorystę. Mokslą įgijo beveik išimtinai savo locnomis pajiegomis ir savo locnais uždarbiais. Budamas Valparaiše, kur taipgi tulą laiką jis vedė ir lietuvių kalbos lekcijas, jis dirbo daug—permierą daug.

Vėliaus jis atvyko Chicagon, kur per tulą laiką dirbo laboratorijoj vienos chemiškųjų dirbtuvių. Iš čia išstojęs, jis perėmė nuo Dr. Šliupo vedimą laikraščio "Laisvosios Minties," kuri susijungus vėliaus su "Jaunaja Lietuva," persikeitė į "Pažvalgą" ir netrukus sustojo ėjus. Vėlionis sakydavo, kad prie šitų laikraščių jis įdėjęs daug darbo ir jiegų.

Mirus "Laisvajai Minčiai" ir "Pažvalgai" vėljonis liko be vietos. Tulą laiką jis mokytojavo "Aušros" mokykloj, o vėliaus jį pakviesta dirbti išpradžių prie "Amerikos Lietuvos," o vėliaus prie "Lietuvos," kur jis ir išbuvo apie keletą mėnesių. Apsireiškus džiovai jis išvažiavo į sanatoriją džiovininkams, tikėdamasi ten rasti sau sveikatą. Ant nelaimės susilaukė ten mirties. Vėlionis, dar budamas mokiniu daug sandarbininkavo įvairiuose laikraščiuose, sakė turįs palinkimą prie literatiško darbo, kurį jis mylėjo. Pirmlaikinė mirtis nedavė progos išsivystyti jo gabumams nei pilnai apsireikšti dideliam darbštumui, kuris buvo pažymėtina jo budo ypatybė.

Paliko jauną našlę, su kudikiu apie 7 savaičių, didžiai vargingame padėjime.

Budamas gyvas, jis nenorėjo, kad butų laikraščiuose viešai minėta apie jo ligą ir padėjimą—tikėjosi, kaip ir kiekvienas džiovininkas, greitai pasveikti. Rinkimui aukų, kiek mums žinoma, buvo priešingas. Bet dabar, kuomet jo dvasia persikėlė amžinatvėn, ir kuomet jo našlė netikėtai iš tos priežasties pakliuvo kritiškan padėjiman, mes negalim toliaus sekti jo noro ir skaitome savo priederme pranešti visuomenei, kad piniginė pagelba yra reikalinga.

Burelis jo pažįstamų ir draugų padarė pradžią Zigmo Vitkausko fondui ir įgaliojo vėlionio asmenišką draugą p. J. Naujalį rinkimui tolimesnių aukų. Tarp įgaliavusių yra šie: Dr. A. Zimontas, B. K. Balutis, P. Bradchulis, P. Kibartas, Dr. Drangelis—visi aukavo po $5.00 ir M. J. Damijonaitis—$2.00.

Visos aukos gali but siunčiamos per "Lietuvos" redakciją ir bus perduotos minėtan fondan, iš kurio pasidengs laidotuvių lėšos ir bus suteikta pagelba vėlionies našlei.

Vėlionis palaidotas pereitą seredą Chicagos Tautiškose Lietuvių Kapinėse.

Aukos Vitkausko Fondan.

Apart viršpaminėtų aukautojų aukavo dar šie "Lietuvos" Redakcijoj ir Administracijoj:

J. Ambrosius $5.00; K. Gapšiutė $2.00; L. Šernas $3.00; V. Bigelis, J. Laukis, J. Pajauskas, J. Bačiunas ir M. Stapulionis—po $1.00. A. Olszewski, $5.00.

J. Giraitis—$5.00.

(Kitos aukos bus paskelbtos sekančiam numeryj).

Visi laikraščiui siunčiami rankraščiai turi buti pažymėti autoriaus parašu ir adresu. Pasirašantieji pseudonimais turi paduoti, Redakcijos žinai, ir savo tikrąjį vardą.

Redakcija pasilieka sau teisę atsiunčiamus jai rankraščius trumpinti ir taisyti.

Netinkamus laikraščiui rankraščius Redakcija, pareikalauta, grąžina autoriui atgal jo lėšomis.

Reikia visada rašyti plunksna ir tik ant vienos popiero pusės, palikant plačius tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

Netobulumai. Išvengimui nesusipratimų, męs, lyg nujausdami, pereitame "Lietuvos" numeryj įdėjome prisiųstą iš Petrogrado p. Balučiui kablegramą apie šaukiamą lietuvių konferenciją Stockholman ne tik lietuvių kalbon išvertę, bet ir originalėj kalboj.

Patėmijome, kad jis tilpo "Vien. Lietuvninkų" visai netobulam vertime, bet "Vien. Lietuvninkų" bent jokių išvedžiojimų iš to nedarė.

Dabar tėmijame, kad "Ateitis" (kuri yra pastebėtinai dideliu ekspertu išvadžiojimų daryme), ažuot orientuotis sulyg originališkų šaltinių, persispausdina visai netobulą vertimą (matomai, iš "Vien. Liet.") ir prisikabinus prie visai neteisingai išversto sakinio, priskaldo pusantros špaltos redakcijinio straipsnio.

Originalėj kablegramoj, pavyzdžiui, pasakyta "Nonpartisan unity most necessary," kas išvertus turi buti: "Bepartyvė **vienybė** kuolabjausiai (arba labjausiai) reikalinga." "Vienybė Liet." iš to padaro: "Bepartyvis **susivažiavimas** butinai reikalingas," o "Ateitis," užsikabinus už to "bepartyvio susivažiavimo, pasileido į spėliojimų, galvojimų padangę ir galų-gale išvedė, kad reikia dar "pagalvoti, ar ALT. Sandarai su savo atstovybe reikėtų ten pirštis."

Yra ir kitų netobulumų, apie kuriuos neapsimoka minėti. Vienok ištikro reik stebėtis, kaip nekurie žmonės, užsipuldinėdami ant kitų menamo partyviškumo, nei nepasijunta, kaip parodo savo dar didesnį partyviškumą ir visai neprakilnų intrigavimą.

"Ateitis" aiškiai intriguoja, vartodama Dr. Šilupo vardą (ir jau ne pirmu sykiu). Kodėl Dr. Šliupas kablegramoj nepakviestas—spiriasi "Ateitis." Bet pirmu sykiu ir Dr. Šliupas buvo kviestas. Ar p. Rimka tuomet buvo kitokios nuomonės apie centralį komitetą? Jis ir tuomet taip pat stengėsi jį dieskrediduoti. Aišku, kad Dr. Šliupą p. Rimka mini ne dėlei Dr. Šliupo nuopelnų (apie kuriuos jis pirmiaus buvo truputį kitokios nuomonės negu dabar), bet todėl, kad Dr. Šliupą sukėlus prieš Centralį Komitetą ir Lietuvių Draugiją, kuriems p. Rimka visuomet stengiasi dipliomatiškai "koją pakišti."

Dr. Šliupas vienok pasirodė augščiaus negudrių intrigėlių stovįs ir, kiek mums žinoma, nors pats negalįs važiuoti, karščiausiu budu konferencijai pritarė. Nes Dr. Šliupas visų pirmiausiai yra p a t r i j o t a s ir visuomet pasirengęs dirbti dėlei lietuvystės labo ir su didžiausiais savo politiškais, ar asmeniškais priešais,—Dr. Šliupas, nežiurint to, kas ką mano apie jo laisvamanybę, yra su kunu ir siela visų pirmiausiai karštas tėvynės ir lietuvystės mylėtojas, o ne smulkus partijinis politikierėlis, kurį galėtum pigiais komplimentais ant meškerės pagauti. Jis tam jau persenas žvirblis.

Ar ištikro? "Keleivis" rašo, buk tarp socialistų Lietuvos Šelpimo Fondo ir tautininkų Lietuvos Gelbėjimo Fondo prasidėję tarybos, kad tuodu fondu suvienyt kruvon. Tarybos buk vedamos neoficiališkai ir tuom tarpu pasižadėjo tarpininkauti tarp jų p. Račkauskas.

Lietuvos Šelpimo Fondas, esą, žadąs "nusileisti" ir arba išrinkti abiems fondams naują kasierių, arba senus palikti, arba kaip nori, bet už tai kaslink siuntimo pinigų, tai socialistai, esą, "nenusileisią" ir "Lietuvių Šelpimo Draugijai" aukų nesiųsią. Čia, girdi, tautininkai turi nusileisti (ar kad aukas laikyti Bostone?)

"Naujienos" rašo, kad L. Š. F. prezidentas Gugis nieko dar apie tas "tarybas" nežino. Kiek męs žinome, tas pats yra su Liet. Gelbėjimo Fondo valdyba.

Iš to matyt, kad tą naują "blok'ą' mėgina sudaryti "Keleivio" ir "Ateities" redakcijos, kurios pastaruoju laiku lyg apreiškia nekuriais atžvilgiais "automatišką" susiartinimą.

Męs abejojame, ar kas nors iš to išeis, nes kiek buvo matyt, iki šiolei socialistai norėtų taikintis ne tiek nešimui lietuviams pašelpos, kiek tam, kad, anot jų, "nutrinti ragus klerikalizmui." Jeigu su klerikalais, kurie visgi pripažįsta tautystės principą, negalima buvo susitaikinti, tai su musų socialistais, kurie tautystės principo nepripažįsta ir yra nemažiaus partyvęs už klerikalus, susitaikinimas išrodo visai negalimu. Jų atsisakymas bendrai veikti su kitomis sriovėmis tą aiškiai liudija.

Vėl Žemaitės laiškai. "Ateitis" pagarsino dar vieną p. Žemaitės laišką, rašytą dar prieš atvažiavimą Amerikon, bet p. Rimkos iki šiolei, dėlei kokių ten priežaščių, negarsintą.

Laiškas ilgas ir, žinoma—apie "Yčinį" komitetą,—vadinas, apie Lietuvių Draugiją nukentėjusiems šelpti.

Atydžiai tą visą laišką perskaičius, męs atvirai turime pasakyti, kad kiek augščiau p. Žemaitę statome, kaipo rašytoją, tiek "prastos" esame apie ją nuomonės kaipo apie politišką veikėją.

Paėmus visus tuos smulkius jos apkaltinimus, net ir stipriausioj šviesoj, prieš bile kokį teismą, ar teisėją, iš jų neliktų nei vienos čielos ir tvirtos plytelės, ant kurios rimtas apkaltinimas galėtų išsilaikyti.

Šitas neva "apkaltinimas" daro į mus tokį pat įspudį, kaip ir pirmieji—geras kumutės pasakojimas, vienok visai neatsakąs rimtam apkaltinimui didelės draugijos, kuri viena pati šiądien rupinasi Lietuvių tautos, jeigu galima taip pasakyti, organišku išlaikymu.

Męs nenorime buti aklais ir todėl nenorime tvirtinti, kad tokioj milžiniškoj ir ant greitųjų sudarytoj draugijoj, kaip kad Lietuvių Draugija nuo karės nukentėjusiems šelpti, nebutų tulų nepriteklių, tulų klaidų. Jos neišvengiamos, ypač kuomet atsiminsime, kad nuo 500 metų lietuviai niekuomet dar nėra mėginę tokio milžiniško organizatyvio darbo dirbti ir todėl neturėjo ir negalėjo turėti jame prityrimo.

Męs labjaus bijotumės, jeigu išgirstume, kad viskas, iki mažiausių smulkmenų, eina gerai, nes tas liogiškai negalimas yra dalykas, ir duotų progą manyti, kad ne viskas yra gerai.

Bet p. Žemaitės laiške absoliutiškai nėra nieko tokio, kas mestų šešėlį ant tos Draugijos gerų norų, ant jos sąžiningumo.

Net ir tie užmetimai, kurie jos laiške daromi, yra, viena, nepatikrinti ir todel neduoda teisės daryti iš to išvadų, o antra, kad ir butų net ir patikrinti, tai jie yra tokios rušies, kad jokiame žmoniškame teisme toli-gražu neduotų jokio pamato perleidimui apkaltinamojo verdikto. Jie visai nėra "statesman like" ir giliaus mąstančių žmonių mintyje—kad net ir prielankiausių p. Žemaitei—negali pagimdyti pasigerėjimo p. Žemaitės politiškais gabumais.

Gaila, kad p. Žemaitė išėjo politikos dirvon, kuri jai visai, kaip regis, neatsako.

Ir taip blogai, ir taip negerai. Kada iš 200,000 lietuvių pabėgėlių Rusijoj Lietuvių Draugija gali šelpti tik 70,000 (t. y. tiek, kiek jos piniginė išgalė leidžia), tai "Laisvė" ir kiti tos rušies laikraščiai mėgina tą Lietuvių Draugijai prikišti. Kuomet gi minėta Draugija, daugiausiai per rupestingumą p. Yčo, pasirupina gauti lietuvių šelpimui pusę milijono rublių, tai "Laisvė" rašo, o "Kova" tuojaus atkartoja štai ką:

"Gera kruva pinigų. Matyt, jog klerikalai turi gerą kreditą valdžios akyse ir moka jai tinkamai atsidėkavoti."

Žodžiu—ir taip blogai, ir taip negerai,—ar eisi pro tvorą, gausi mušti, ar neisi—taip gi gausi mušti. O nurodinėjimai apie "atsidėkavojimus" yra insinuacija, kurią tik pusėtinai purvinos lupos gali paleisti.

Vieton tokių insinuacijų, geriaus butų pasirupinti išsiųsti aukas, rudijančias Bostone socialistų fonde—gal tuomet nereikėtų nuo valdžios tiek reikalauti. O dabar sėdi ant tų aukų užsisėdę, tarsi toj pasakoj ant šieno kruvos—"ir patįs neėda, ir kitiems neduoda."

Vertėtų jau bent pasiliauti taip begėdiškai urzgėti.

Iš muzikos srities. Pasirodė antras "Muzikos" numeris, kuris bene yra geresnis ir už pirmąjį. Lietuviai tikrai galime pasidžiaugti, sulaukę panašios rušies žurnalo, kuris privalo atsirasti kiekvienuose lietuvių namuose, kur tik yra koks muzikalis instrumentas. Šiame numeryj yra gražių straipsnių apie muziką ir apsčiai gaidų (notų) dainavimui ir skambinimui.

Iš organizacijų. Nesenai susitvėrusi Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara, kurion spiečiasi vidurinės sriovės žmonės, nepritariantieji nei klerikalams, nei socialistams, smarkiai auga. Trumpu laiku susitvėrė įvairiuose miestuose jau 18 sandaros kuopų ir susiorganizavo porą apskričių.

— Susivienijimo Lietuvių Amerikoj Seimas šiuosmet atsibus Pittsburge, Pa. nuo 4 iki 10 dienai birželio. Ten pat atsibus ir Tėvynės Mylėtojų Draugijos seimas 8 ir 9 d. birželio vakarais.

Ypatinga liogika. "Kovai," suprantama, nepatiko, kuomet męs nurodėme, kad ji, spekuliuodama ant to, kas gali but ir kas gali nebuti, griežtoj, pozityvėj formoj pranešė, buk "Vilčiai" surinkti pinigai paskirti "Draugo" dienraščio leidimui.

"Lietuva" advokatauja kunigams"—sako "Kova." Advokatauja tas teisybė, tik ne kunigams, o teisybės ir laikraštinės etikos principui. Mus neapėjo ir neapeina tas, ką "Kova" įtarė, bet mus labai apeina tas, kaip "Kova" įtarė. "Kova" taip iš to teisinasi.

"Bet nei pati "Lietuva" neužginčija, kad "viltiniai" pinigai galės buti, kadir laikinai, pavartoti "Draugo" dienraščio išleidimui; "Lietuva" nei vienu fakteliu nebando sumušti "Kovos" įtarimų."

Tokis argumentavimas yra, atsiprašant, labai žioplas. "Kova" pasakys pavyzdžiui, kad kaizeris už dviejų savaičių galės mirti ir reikalaus, kad "Lietuva" nors vienu fakteliu pamėgintų sumušti "Kovos" tokius įtarimus. Jau tokios "metodologijos" nei pas metodologijos naujausį ekspertą męs nėsame dar matę.

Priminimas "Konkolauckijados provokacijos" taippat yra pataikymas pirštu dangun, nes jau, kaip ne sykį męs minėjome, tenai męs pagarsinome kopiją dokumento, ant kurio rėmėmės, ir kurio autentiškumą męs pasiulėme kompetentiškai komisijai ištirti.

Kad pasibijojo, ar nenorėjo—tai jau ne musų dalykas. Nereikia už mamos andaroko slėptis, nes suaugusiems vyrams tas nepritinka.

Socialistai ir Stockholmo konferencija. Paskelbus pakvietimą amerikiečių Stockholmo lietuvių konferencijon, męs išreiškėme nuomonę, kad butų gerai, jeigu ir Lietuvos Šelpimo Fondas, t. y. socialistų frakcija, pasiųsti savo atstovą.

Už kelių dienų męs gavome p. A. Janulaičio laišką, kuris telpa šiame numeryj. Jis vėl mus paskatino prie išreiškimo tos pačios minties.

Tuo tikslu pereitą subatą "Lietuvos" redakcijos nariai, pp. Šernas ir Balutis kreipėsi prie Lietuvos Šelpimo Fondo prezidento p. Gugio, išreikšdami savo nuomonę, kad, ar socialistų atstovai sutiktų, ar nesutiktų su minėtos konferencijos nuomone, tai visgi reikėtų pasinaudoti ta proga, kad pasiuntus LŠF. delegatą į užimtąją Lietuvą, kas butų lengviaus atlikti, pasinaudojant tarpininkyste Švedijos valdžios, prie kurios konferencija, be abejonės, kreipsis.

P-as Gugis, pripažino naudingumą siuntimo delegato Lietuvon, bet pranešė, kad jų organizacija esanti "demokratiška," kad jis vienas negalįs nieko pasakyti, kad laikas trumpas ir t. t. Pagalios p. Gugis pažadėjo pasikalbėti su savaisiais Chicagoje ir apie pasekmes pranešti.

Utarninke p. Gugis telefonu pranešė kad chicagiečiai socialistai, turintieji šiame reikale tokį, ar kitokį balsą, didumu balsu nusprendė, kad šaukiamojon Stockholme konferencijon socialistai jokio delegato neturi reikalo siųsti. Kaslink siuntimo delegato užimtojon Lietuvon, tai sulyg p. Gugio, išreikšta nuomonė, kad dabar Lietuvos Šelpimo Fondas neranda reikalingu siųsti delegato, bet chikagiečiai patarę išsiųsti iš Liet. Šelp. Fondo $5,000.00 vardu A. Janulaičio, arba "kito socialisto Biržiškos."

Užklausus, kada siųs tuos pinigus, atsakyta, kad siųsią per vokišką konsulį Chicagoj, ar New Yorke, kuomet sužinos tikrąjį adresą viršminėtų ypatų.

Bėda tik tame, kad tų ypatų adresai nežinomi ir išsiuntimas aukų vėl gali nusitęsti "iki sudnai dienai."

Jeigu Liet. Šelpimo Fondas nenori siųsti delegato Stockholman, lai jis pats savistoviai siunčia jį užimton Lietuvon (p. Gugis sakė, kad labai lengva tai padaryti). Tegul tas delegatas sužino tenai tikrą dalykų stovį ir tegul Liet. Šelpimo Fondas tuomet tuojaus išsiunčia savo surinktas aukas Lietuvon. Tolimesnis laikymas aukų Bostone ir nieko nedarymas, kad paskubinti jų siuntimą, yra prasižengimu ir prieš Lietuvą ir prieš aukautojus.

Nėr ko atitaisyti. "Darbininkas" reikalauja, kad męs "pataisytume" pabarimą už įsteigimą dviejų Amerikoniškų Komitetų Bostone, nesa nekatalikai jį pirma sumanė, o Bagočius su socialistais jiems užsakiu užbėgo ir pirmiaus sutvėrė.

Mus tas neapeina. Ir ne apie tai męs rašėm. Męs tik konstantavome faktą, kad delei idiotiško lietuvių partyviškumo sutverta du amerikoniški komitetai, ir dabar lietuviai vieni kitus kolioja prieš amerikoniškus komitetus, rodydami jiems savo kvailybę. Kaltas čia abelnai lietuviškas idiotizmas—ar jis apsireiškia pas katalikus, ar pas socialistus, ar pas ką kitą.

"Darbininkas" dar guodžiasi, kad męs pavartojome žodį "Klerikalai," kurių, girdi, Bostone nėsą, o yra tik "katalikai."

Po žodžiu "katalikai" męs suprantame žmonės veikiančius tikybos srityje, praktikuojančius tikybą ar užsiimančius jos reikalais. Žmonės, užsiimančius politikos reikalais, reikia kaip nors atskirti. Juk negali vadinti kriaučių, šiaučių, kalvių ir dailydžių "katalikais" kuomet kalbi apie jų amatą, užsiemimą—nors jie ir yra katalikų tikybos žmonės. Jeigu katalikai tveria politikos sriovę, tai reik kaip nors pavadinti, kad nemaišyti su tikybine katalikų sriove. Kol jie patįs kaip nors nepasivadins, visam pasaulyje juos vadinama klerikalais todel, kad jie yra *klero*, t. y. kunigų vedami politikos srityje.

"Naujienos" apie Stockholmo konferenciją.—Į tilpusį pereitame "Lietuvos" numeryje B. K. Balučio straipsnį apie šaukiamąją Stockholman konferenciją, "Naujienos," tarp kitko, taip atsiliepia:

Ką-gi tad šitokiame "biznyje" gali veikti "socialistų frakcija" arba net ir šiaip jau progresyviški, klerikalizmui ir carizmui priešingi, žmonės? (Stebėtina, ką gali turėti bendro pasitarimas apie Lietuvos šelpimą su "klerikalizmu" ar "carizmu." "Liet.") Mes jiems tenai vietos nematome, ir kablegramas rodo, kad jie tenai butų ir *nepageidaujami*.

P-as Balutis savo pranešime vartoja nepadorios (?) *demagogijos* įrankius, kada jisai mėgina įtarti nerimtume (?) ir nesąžiningume (?) tuos žmones ir tas įstaigas, kurie nepritars Yčo pakvietimui ir Balučio paraginimui. Amerikiečiai žino šimtus užtektinai rimtų (?) faktų apie Yčą ir tie faktai jiems sako, kad to politikieriaus plenų rėmimas tai kaip tik ir butų jiems *nusidėjimu prieš savo sąžinę*.

Ką į tai galima pasakyti? Mums išrodo, kad net garsusis Rusijos atžagareivis Puriškevič daugiaus parodė ir širdies ir sveiko senso, kuomet, karei prasidėjus, jis priėjo Dumoje prie savo aršiausių priešų ir, ištiesęs jiems ranką, pasakė, kad ne laikas bartis dabar, kada jų tėvynė pavojuj.

Janulaičio Laiškas.

Žemiaus paduotas laiškas yra antras Janulaičio laiškas, pakliuvusis Amerikon. Pirmą laišką gavo "Dilgėlės" pereitų metų gruodyje. Tas laiškas savo laiku buvo sukėlęs pas mus daug trukšmo, nes p. Janulaitis, nors kairiausių pažiurų, pripažino pirmiausiai, kad visų sriovių bendras darbas yra ne tik galimas, bet ir reikalingas,—o antra,-kad Lietuvių Draugija, ant kurios musų socialistai taip užsipuldinėjo ir užpuldinėja, nėra savo darbais partyvė ("klerikališka"), kaip tą čia pas mus stengiamasi žmonėms įkalbėti.

Minėtasai laiškas buvo rašytas "Dilgėlėms" 23 d. spalio 1915 m., matomai iš Vilniaus.

Dabar mums rašytas laiškas pažymėtas 15 diena gruodžio 1915 metų, naujo stiliaus. Iš kur rašytas—taippat nepažymėta, bet reik manyt, kad rašytas iš Vilniaus, ar iš Kauno.

Iš konverto matyt, kad perėjo per Berliną, bet užregistruotas yra Scheweningen'e, Holandijoj, vasario 16 dieną šių metų.

Laiškas neilgas. Jis patvirtina, maž-daug, tas žinias, kurios buvo praneštos pirmiaus, ir nurodo vieną svarbiausį reikalingumą—reikalingumą piniginės pašalpos. Žemiaus paseka laiškas:

X=X

Gerbiamiejie!

Nežinau, ar gavote mano laišką, pirm kokio mėnesio rašytą (Ant nelaimės, to laiško męs nesame gavę. **Red.**).

Atsitinka vėl proga parašyti iš musų krašto, bet duota taip mažai laiko, kad nedaug tebus galima įdėti.

Ryšiai ir susižinojimai su įvairiomis Lietuvos vietomis apsunkinti. Išrodo, lyg neturėtume gelžkelių. Reikia keliauti senovės budu—pėsti, ar arkliais. Lietuviai pratę prie visko, gali ir taip keliauti.

Reikalinga pašalpa žmonėms. Iš svetur maisto niekas neatveš ir negali atvežti, turint pinigų galima verstis palengva.

Apie kulturos darbą galima šįtą pranešti. Daug įtaisyta pradedamųjų mokyklų lietuvių kalba. Reikia patiems jas užlaikyti. Įtaisyta ir dar taisoma gimnazijos ir progimnazijos, apie 7-8 išviso; jau kelios veikia, kitos neužilg susitvarkys.

Vadovėlius leidžia Lietuvių Mokslo Draugija. Su pinigais kuoblogiausia—nuo visų atkirsti, turtai ir kapitalai išvežti į..... gilumą (čia viena žodis užbraukta. Red.)

Daug painių turime su lenkais -dvarininkais ir jų šalininkais. Visur mus juodina, kliutis daro. Nori, kad prie Lenkijos prigulėtume, kad butume Lenkijos dalimi, o męs to nenorime. Vyriausybės akyse slepia lietuvių buvimą, ar jų skaitlių mažina. Reikia atpainioti, o tas taip sunkiai duodasi. Vis reikia laiko ir triuso. Galų gale galima.

Buvo atvažiavęs iš Stockholmo švedas, pasakojo apie Lietuvių Komitetą tenai. Tikimės šio-to sulaukti.

Nežinia, kas bus, bet reikia buti savimi, kad nežuti ir nebuti trintu tarp girnų.

Lietuvių Komitete įvairių temperamentų ir pažiurų. Pakol eina gerai. Darbo gyvo, organiško tiek daug, kad nėra kuomet kuom kitu užsiimti. Reikia dirbti už kelis žmones.

Tikėdami į geresnę ateitį, dirbame, kas galima. Gal sulauksime neužilg ir giedresnės dienelės išauštant.

Jųsų,

Augustinas Janulaitis.

P. S. Su laišku galite daryti, ką norite: aš vistiek atsakymo nesulauksiu.

NUTEISTI LIETUVIAI TURI UŽMOKĖTI KAŠTUS SAVO BUDELIAMS.

Laikraštis *New Yorko Times* paduoda sutrauką visų įstatymų ir paliepimų, kuriuos išleido vokiečių valdžia Lietuvoje. Nekuriuos męs savo laiku jau paminėjome (kaip apie įvedimą taksų, mokesčių nuo žemės, apie užgriebimą lietuvių turto ir t. t.) Tokių įstatymų išleista sulyg tiesioginio prisakymo gen. von Hindenburg. Viršminėtas laikraštis, peržiurėjęs šiuos "įstatymus," prieina prie nuomonės, kad "Von Hindenburg laiko užgriebtą kraštą geležinėse rankose."

Toks pasakymas yra gal net peršvelnus, nes tarp tų "įstatymų" yra įdėtas nusprendimas vokiečių teismo, kokio męs dar ir iš barbariškų turkų neesame girdėję. Vokiečių teismas, nei mažiau, nei daugiau, nuteisė du lietuviu kalėjiman ir mirtin ir tuom pačiu laiku iškalno nuteisė juos užmokėti savo budeliams kaštus,—kad nuteisė juos miriop.

Štai vertimas dekreto kulturiškųjų vokiečių teismo:

"Reikale nubaudimo *** už plėšimą ir už tai, kad neatidavė ginklų, pastovus teismas civilės administracijos Lietuvoje apskelbė sekančius dekretus savo posėdyj rugsėjo 11 d. 1915 m.":

"Pranas Kuršis yra nuteistas ant 10 metų kalėjiman už mėginimą apiplėšti byloj Goldingo ir ant 3 metų kalėjimo už užpuolimą ant Bartašienės, išviso ant 11 metų, o už tai, kad neatidavė [vokiečių policijai] ginklų, jis yra nuteistas mirtin.

"Petras Gomas yra nuteistas ant 7 metų kalėjiman už užpuolimą ant Bartašienės, ant 10 metų už užpuolimą ant Brusinskio ir Lukošiaus ir ant penkių metų už užpuolimą ant Tolemio—išviso ant 15 metų, o už neatidavima ginklų jis nuteisiamas mirtin! *** Nuteistieji taip pat turi užsimokėti kaštus."

Mirties dekretai, paskelbti Kuršiui ir Gomui tapo išpildyti jų sušaudymu spalio 9 d. 1915 metų."

Dar civilizuotam sviete negirdėta, kad nuteistas miriop turėtų savo budeliui užmokėti už tai, kad jis jam galą padarė.

Laikraštis *New York Times*, rašydamas apie tai, uždėjo antgalvį, kad "lenkus verčiama mokėti savo budeliams." Už kelių dienų tą klaidą atitaisė ačiu p. A. B. Strimaičio, SLA. Sekretoriaus, laiškui. P. Strimaitis nurodo, kad vietos, paminėtos vokiečių įstatymuose yra Lietuvoje, o ne Lenkijoj ir kad lietuviai, bet ne lenkai nuo jų kenčia.

Prie tos progos p. Strimaitis nurodo sunkų Lietuvos žmonių padėjimą ir prašo, kad amerikonai ateitų nelaimingiems lietuviams pagelbon.

AMERIKONAI DIRBS SUBMARINUS RUSIJOJ.

Iš New Yorko pranešama, kad vietinė Submarinų Statymo Korporacija padarė kontraktą su Rusijos valdžia statymui submarinų, kurie atsieis apie $70,000,000.

Šitie submarinai bus dirbami Rusijoj po rusiškų inžinierių priežiura. Bus padirbta 50 didelių submarinų po $600,000 kiekvienas. Apart to bus padaryta 200 mažų submarinų, kurie bus laikomi ant kariškų laivų ir, reikalui esant, juos galima bus paleisti nuo laivo vandenin.

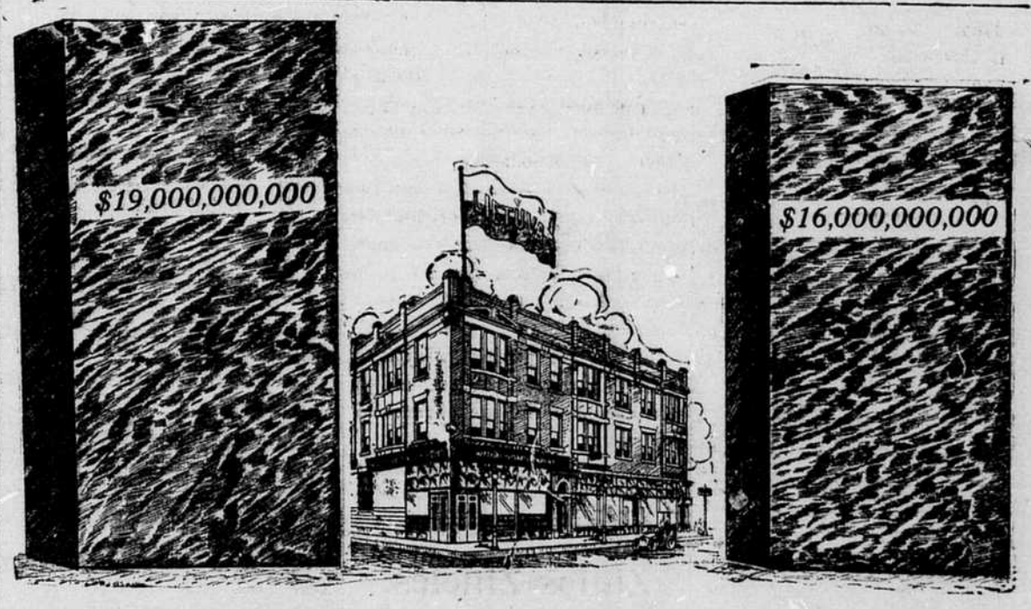

Kiek Atsieina Karė.

Sulyg specialistų apskaitliavimo, kariaujančios viešpatijos nuo pat karės pradžios iki 1 d. vasario šių metų, t. y. per 18 mėnesių karės išleido karės reikalams išviso apie 35 milijardus doliarių. Iš šitos sumos talkininkai išleido apie 19 miliardų doliarių, o Vokietija su savo šalininkais išleido apie 16 miliardų doliarių.

Iš šitų skaitlinių ne visiems yra lengva įsivaizdinti sau, kokia tai milžiniška yra suma pinigų. Jeigu surinkti kruvon visą auksą, kuris butų reikalingas atmušimui 19 miliardų doliarių, tai pasidarytų milžiniškas keturakampis aukso stulpas, kurio frontas butų 37 pėdos, augštumas 76 pėdos ir storumas 19 pėdų. Kitaip tariant, toks aukso stulpas, pastatytas prie gatvės, kaip kad namus stato, užimtų pusantro loto frontą, o jo augštuma butų beveik du syk didesnė už trijų lubų namą.

Musų paveikslėlis viduryj parodo tokį trijų lubų namą,—tai musų laikraščio "Lietuvos" išleistuvės namas. Jeigu su juom sulygintum talkininkų išlaidas ir Vokietijos ir jos šalininkų išlaidas, tai tie aukso stulpai išrodytų tokio didumo, kaip ant paveikslėlio parodyta. Talkininkų išlaidos iš kairės pusės, o teutonų—iš dešinės pusės.

Talkininkų auksinis stulpas svertų apie 3 milijonus 550 tukstančių pudų. Kad pervežus tiek aukso geležinkeliu, reikėtų 71 traukinio po 50 vagonų kiekvienam traukinyj. Jeigu šitą stulpą, vieton 36 pėdų pločio ir 19 pėdų storio, padarius tik po vieną pėdą pločio ir vieną pėdą storio, tai pasidarytų keturakampis aukso balkis daugiaus negu 16 verstų ilgio.

Vokietijos ir jos šalininkų stulpas, kaip matome, mažesnis. Jų išlaidos per 18 mėnesių buvo trimi milijardais doliarių mažesnės negu talkininkų.

Kodel? Pirmiausia todel, kad Vokietija buvo prisirengusi ir jau nuo senai turėjo prisigaminus amunicijos ir ginklų, ir tiems dalykams, karei prasidėjus, ji tuom tarpu netiek turėjo išleisti pinigų, kiek talkininkai. Antra, teutonai veikia iš vidurio į visas šalis, o talkininkai turi veikti išlauko, aplink teutonus. Iš to aišku, kad talkininkams ir išeina ilgesnis kelias pristatant amuniciją ir kariumenę. Pagalios talkininkai turi milžiniską laivyną, kuris saugoja visas jures, blokuoja Vokietijos pakraščius ir turi but kiekvieną valandą prisirengęs sutikti vokiečių laivyną, jeigu tas kada-nors sumanytų iš savo uostų išlysti.

Parašė JURGIS SAVICKIS.

LIETUVIAI PABĖGĖLIAI RUSIJOJE.

Kartais "stuikavas" žmogus bijodavo atsigręžti kad nepamatytų išbalusius, sušalusius kudikius. Geriausiame atsitikime nubraklindavo nuo savęs skrandinę ir užklodavo...

Įsikurusi tuomet Vilniuje "Globa" savo nedideliais, bet širdingais darbais nevienam davė įsitikinti į žmogaus sielą.

Tie, kuriuos vežė pro Vilnių, buvo sutinkami, nuraminami, apgobiami ir pavalgydinami. Po sodžius buvo renkami: rubai, skalbiniai ir grivenos (dešimtukai),—geriausi auka.

Tat buvo tuomet, kaip dar gyvenom visi "namie." Iki šiam laikui daug kas naujo įvyko, nevienam teko apleisti namus.

"Globa" dabar gyvuoja Petrograde ir stengias atnaujinti savo įstatus, t. y. prisitaikinti prie naujų sąlygų.

Iš Prusų ištremtieji lietuviai daugiausia sukoncentruoti Simbirske (apie 2000 žm), Saratovo ir Samaros gubernijose, Orenburgo apielinkėse ir Sibire.

Jie gauna per Amerikos konsulį vokiečių valdžios siunčiamus po 10 rublių kiekvienam žmogui. Bet dažnai ten, kur keliai blogesni, nevisuomet tvarkiai daeina tie pinigai.

Šiaip jau pašaliniams žmonėms prieiti prie jų sunku—negalima.

Nors ir daug kas "Vokiškumo" laikosi, bet daug taipojaus iš jų tarpo supranta atgimusios Lietuvos vienijimosi svarbą. Nori kalbėt ta pačia kalba, nori turėt bendrus reikalus.

Jųjų, dauguma kuogražiausiai lietuviškai kalba ir guodžiai teiraujas, kaip lietuvių čia gyvenama ir kas jie per tokie...

Ne viena duona žmogus sotus. Aš tikiu, kad susitvarkiusi ir priruošusi prie darbo "Globa," padės sunkią naštą šiems žmonėms nešti ir ne vienan duos suprasti, kad "Didžiosios" ir "Mažosios" lietuviai—tai broliai.

Musų laikraštija Rusijoje susideda tuo tarpu i' trijų laikraščių.

"Rygos Garsas" eina kaip ėjęs visą laiką Rygoje. "Lietuvių Balsas"—Lietuvių Draugijos Centralinio Komiteto organas. Redaguoja Dumos atst. M. Yčas. Sekretoriauja L. Noreika. Nuolat sandarbininkauja juristas-kalbininkas Masiulis. Išeina kol kas 2 kart į savaitę. Šiame laikraštyje gvildenami daugiausia išeivių reikalai; žadinama visus grįžti Lietuvon. Ruošiama sugrįžus naujiems darbams dirva. Daugel jame žinių iš pabėgėlių gyvenimo. Pabėgėliams siunčiamas dykai.

"Naujoji Lietuva" neseniai pasiruodžiusi. Pažangiosios sriovės organas. Redaktoriauja Dumos atstovas p. Januškevičius. Užbrieztieji tikslai pirmame numeryje: visų vienijimasi, atsiminus Vilniaus Seimo nutarimą, organizuotas statymas naujosios Lietuvos—stengimasi prie Lietuvių autonomijos.

Lietuvių moksleivija susikoncentravo Voronežė. Čia yra dvi, M. Yčo vardu įsteigti, gimnaziji;—vyrų gimnazija, įsteigta dar Vilniuje esant, ir merginų—kiek vėliau. Vyrų gimnazijoje yra virš 500 mokinių, moterų—iki 300. Mokytojų dauguma—įžymesnieji musų pedagogai lietuviai. "Saulės" kursai rengia visą eilę mokytojų ir kitų specialybių žmonių.

Visi besimokinantieji Voronže lietuviai mokinami dykai. Mosklą, pragyvenimą bendrabučiuose, rubus ir visą užlaikymą teikia Centralinis Komitetas, apmokant tuos visus iškaščius iš savo iždo.

Iš Mariampolės moterų gimnazija persikėle Tambovan. Joje yra lietuvaičių apie 200, kurių dauguma taipgi naudojas Centrinio Komiteto subsidijomis (pašalpa).

Toliau, Petrograde prie Lietuvių Centralinio Komiteto yra neb'seniai įsteigti abelnai lavinantieji kursai, kursus lanko 74 mokiniai. Kursai savo programa lyginas gimnazijai; mokiniai išskaldomi sulyg grupių ir tam tikrų specialybių.

Prie to pat Komiteto visai neseniai įsisteigė 3-klesę prekybos mokyklą.

Dar galima pažymėti iš Dotnavos perkeltą Bogorodickan (Tulos gub.) vidurinę ukės mokyklą, kurioje yra 20 lietuvių, gaunančių pašalpos irgi iš Centralinio Komiteto. *).

Iš pramonijos įstaigų man žinomi,—"Vilija," pasekmingai dirbanti Smolenske, pritraukusi ne vieną lietuvį darban ir "Brolių Vailokaičių Bendrovė" Maskvoje.

Tat bus ir viskas.

Grįžtam vėl prie pabėgėlių.

Šiaip po girias besiblaškant, o tarbelėms ištuštėjus, pabėgėliai atsidurė netolimos Vilniaus. Pabėgėliai buvo globiami "Vilniaus Draugijos nukentėjusiems del karės šelpti." Prieš pat išsikraustant iš Vilniaus Draugija turėjo 112 skyrių, kurie plačiu tinklu apėmė visą nukentėjusią Lietuvą. Draugija augo. Jau laike paskutinio mėnesio gyvavimo Vilniuje Draugijos biudžetas siekdavo 63,222 rublių: per paskelbtą bažnyčiose rinkliavą "Lietuva-Lietuvai" ukininkų d i t k ė m i s buvo sumesta apie 30,000 rub.

Draugija ėmėsi maitinimo žmonių, po vieškelius miestelius ir girias išblaškytų. Jau buvo sistematingai dastatomi produktai, buvo plačiai steigiamos arbatinės, valgyklos, buvo dalinami miltai, duona, cukrus ir t. t. Buvo net pradedama registruoti pabėgėliai.

Dirbo inteligentai ir sodiečiai, apie nuovargį už miršdami. Atsižvelgiant į kitų nuoskaudų, drąsos ir energijos įgaudavo.

Vienok vokiečiams pradėjus iš lakstytuvų svaidyti į Vilnių bombonis, prisiartinus jų kariumenei už 18 varstų, Draugija turėjo išsinešinti Petrogradan (Vilniuje pasiliko Draugijos dalis: pp. Šmetona Basanavičius, kn. Dogelis, Žmuidzinavičius, Kymontas ir kt.)

*) Pašelpa kiekvienam mokiniui C. K. nustatyta 25—30 rbl. į mėnesį pragyvenimui; rubams, mokslui, skiriama sulyg reikalo.

Tat "toli nuo namų neatsitraukiant," pabėgėliai pasijuto netoli Dvinsko, Vitelbsko esą... Vieni savo valia, o daugelis varu išvaryti.

Prieš užeisiant vokiečiams antrą kart Lietuvon, rusų valdžios buvo sumanyta kuomažiausia žemės turtų vokiečiams palikti, idant "pabadmiriautų."

Per valsčius buvo įsakoma, kad vyrai nuo 15-55 metų amžiaus sudarytų burius, kurie, priešui besiartinant, sulig duotos tam tikros žinios, turės naikinti javus ir kitą naikintiną turtą. Visi šie vyrai paskutinioje tur išsinešinti. Šio įsakymo atsakančiam pildymui, skrajos "baudžiamieji buriai," kurie, radus kur nesunaikintus javus ir turtą, patys naikins, o nusidėjusius skaudžiai pabaus.

Šitaip, kiek menu, skambėjo įsakymas. Atsakančiai buvo jis ir vykdomas.

Atsiradus svetimoje šalyj, su arkliais, su lobiu, kilo klausimas, kur dėti tą viską.

Namon grįžti—nebesugrįši.

Daugelyj vietų gyvavo valdžios įsteigtos rekvizicijos Komisijos, už pusėtinus pinigus superkančios arklius, raguočius, brikus, padarinę ir ukės smulkmenas.

Gaila, bet ką, padarysi!. Ilgai branginamas gyvulys galainiui parduotas; liko "kuparėlis" ir platu pasaulis...

Tam tikrą laiką maisto ir ankštos pastogės pabėgėliams patiekdavo musų ir svetimos draugijos. Iš svetimų draugijų pažymėtinos rusų: "Visos Rusijo miestų Sąjunga" ir "Kunigaikštytės Tatjanos Komitetas."

Juodvi, plačiai besidarbuodamos, ne vienam lietuviui yra gero padariusi.

Beplaukiant vis naujoms ir naujoms minioms, o priešininkui irgi nebesiliekant, karės valdžios nuspręsta buvo aptuštinti miestus nuo prašalaičių,—"razgruzit."...

Tuomet tai prasidėjo gyvenimas po vagonus.

Ir musų darbininkus-inteligentus, pabėgėlių globiamosiose draugijose dirbančius, labiausia galėjai sutikti tuomet prie vagono, stotyje, prie traukinio. Čionai buvo dalinami pietųs, čia buvo registruojami važiuojanti,—taisomi buriai su tam tikrais palydovais priešakyje, studentais ar kitais inteligentais, ir pagalios leidžiami į platų pasaulį...

Jau ruduo. Šalta.

Ryto rasa lapus apšarmoja ir paskutinę žovelę pakanda.

(Toliaus bus).

Lietuviai Belaisviai Vokietijoje.

Belaisvių stovykloje Puchheim I. Gefg. Batl. randasi šitie Lietuviai:

Konsajtis, August, Schotti
Kantakewič, Bronsil., Dosmjany
Kjuzes, Dominik, Wornaki, Kauno
Kabur, Kasimir, Tscheshumj, Viln.
Krawčun, Pjotr, Podworiški, Viln.
Liman, Waldislaw, Rakischki
Lukašewič, Nikolaj, Subotš
Misiukewič, Matf., Remoschi, Vil.
Močulai, Wikenti, Kurpik
Piwowarun, Efim, Piwawari, Viln.
Pawlowski, Os., Praischegolo, Kauno
Purlis, Jossip, Aginjy
Riatčudas, Franz, Kaneli
Rutkowski, Ivan, Suwalki
Rusgas, Konstant, Lepencyschki
Rogowski, Ossip, Nowosjady
Rymšewič, Stephan, Meshany
Šimkowski: Tom., Gimbetischki
Simanowič, Ivan, Jantmalki
Sahygajew, Tirenti, Atieny
Sjutel, Kazimir, Witschi

Šitie Lietuviai randasi Karės belaisvių stovykloje (Kriegsgefangenenstammlager) Pr. Holland:

Adomenas, Franz
Adominas, Kasimir
Banis, Paul
Balaišis, Michail
Bakaitis, Anton
Bokis Pawel
Braknis, Ossip
Badroka, Anton
Bikin, Ossip
Brinkmann, Johannes
Bulat, Ossip
Bartaš, Clement
Bolutzki, Ignati
Cirus, Kasimir
Daniunas, Ivan
Dudjuk, Ivan
Dragun, Vikenti,
Dusewski, Alois
Erdmann, Jakob
Gajewski, Ossip
Gaschpfuhl, Wladislaw
Grajis, Ossip
Gladutis, Norbert
Gudjimas, Kasimir
Gerdus, Ossip
Grilas, Anton
Grejewič
Iljuk, Franz
Jaškus Ivan
Jadwiršis, Kasimir
Januška, Anton
Joselonass, Jurij
Jibass, Ivan
Krazucki, Pjatr
Kernosicki, Pjatr
Lukša, Kasimir
Laska, Ivan
Markim, Franz
Mišunas, Sigismund
Mikšis, Ossip
Misukas, Ivan
Majel. Ossip

(Beveik visi viršpaminėti belaisviai iš Pr. Holland buvo paimti Kauno tvirtovėj.

Kas Mus Laukia Nuo Vokiečių Pusės.

Lietuva ir Lietuviai tautoms norinčioms svetimomis rankomis sau keptas bulves iš ugnies traukti, turi atrodyti tikrai geru kąsniu.

Pereitame "Lietuvos" numeryj buvo indėtas straipsnis iš "Liet. Balso," kuriame straipsnio rašėjas parodo, kaip lenkai bando šeimininkauti Lietuvoje.

Šitame noriu parodyti, kaip vokiečiai ryja seilę, žiurėdami į Lietuvos šalį ir jos žmones. Lietuva ir lietuviai vokiečiams atrodo labai skaniu kąsniu ir jie pasirengę jį suvalgyti be duonos.

Šitą vokiečių įsigeidimą gražiai nušviečia p. Ig. Jurkuno vertimas Silvio Broedrich-Kurmahleno Knygelės "Nauja Rytų šalis" tos vietos, kur rašėjas rašo apie Lietuvą ir lietuvius. Šitas vertimas ir p. Jurkuno pastabos taipgi buvo atspausta "Liet. Balse." Manau, kad ypatingai bus įdomus "Lietuvos" skaitytojams patsai vertimas ir todel čia paduodu jį ištisai:

"Lietuva apima visą Suvalkų, Kauno ir,—remiuos etnografijos žiniomis,—visą Vilniaus gub. ir šiaurinį Gardino gub. pakraštį.

Gyventojai šitos šalies apskritai, jų daugiau negu 2 milijonu, lietuviai ir katalikai. Jie išimtinai ukininkai ir valstiečiai darbininkai. Lietuviai laukia prijungiami prie Vokietijos; Prusų valstybės globiamuose lietuviuose jie mato savo brolius. Nuo rusifikacijos išgelbėjo lietuvius katalikų bažnyčia. Vienok, priešingai pastarajai, paskutiniaisiais 40 metų jie atsistojo į stipriai susivienijusią opoziciją lenkų kulturai ir išsiplėtojusiam lenkiškumui, kurio politikos pajėga jau galutinai ten sutrupinta.

Arti pusės dvarų žemės priguli lenkams, kita pusė vyriausybei (vis tai seniau konfiskuotas lenkų turtas) ir didžiarusiams dvarininkams, kurių diduma beveik niekuomet nė negyvena savo dvaruose, o Petrapilyj, ar kur nors kitur, savo tarnystos vietoj, varo prieškulturinį darbą.

Su tais dvarais šitoks dalykas: nors mes ir priešingi išgyvendinimui ir išparceliavimui, čia vienok aišku—tai tautos reikalas—augščiausios prasmės, o čia jis ir galimas ir lengvai įvykinamas. Tiktai tas negal paliesti vokiečių dvarininkų ir žemės savininkų. Kiek tie visi dvarininkai yra rusai, jie jokiu budu ir jokiomis aplinkybėmis nepanorės gyventi vokiečių valdžioje, kiek jie yra lenkai, jiems galima padaryti atlyginimas kongresinėj Lenkijoj ir prie jos priskirtoj Gudų dalyje, kur lenkai tokiais pat santykiais susidurs su dvarininkais rusais ir, aniems išsikrausčius, gaus sau jų žemes.

Šitaip statant nuosavybės perkėlimo klausimą ir jį įvykdžius, lenkų pretensijoms dei Baltijos pakraščio turės buti paskutinis galas. Viena del to, kad Lenkija amžinai išliuosuojama iš Rusijos, o antra, lenkai žino, kad jie savo savystovybės tegali pasiekti tik Kongresinėj Lenkijoj ir tik tada jei tas nepakenks Vokietijos reikalams. Vienok šitas dalykas turi buti rimtai išnagrinėtas, jeigu toks įtakingas lenkų publicistas, kaip Feldmanas, štai ką maždaug rašo savo knygoje: "Vokietija, Lenkija ir Rusijos pavojus": "Dabartinioji Rusijos Lenkija ir jos kaimynė šalis, lenkiška kultura ir tradicijomis, turinti didelį lenkų katalikų dvarininkų nuošimtį, rodo, kad norint atgaivinti Lenkų karalystę, nors ir ne visame jos istoriniame gražume ir didume turinčią vis tik apie 20 mil. gyventojų, tur turėti kelią į Baltijo jurą ir apie Palangą, kur šalis etnografine prasme—lenkiška."

Visas iš to išvadas, kad Palanga—vienatinis dvaras Gruobyno apskrityje, Kursžo gub., kuris priguli lenkui. Nedidelis žemės plotas su gražum sodu ir maudyklomis, apgyventas latvių, lietuvių, vokiečių ir žydų, ir vasarą susilaukiąs nemaža svečių lenkų, norinčių pasimaudyti, turįs etnografijos žvilgsniu pasiekti Baltiją. Bet ne tas rimčiausias pamatas, kad čia atsitiktinai vienas lenkas sėdi ricerių dvare, bet tas, kad šitas kraštas etnografijos prasme esąs lenkišku. Lygiai teisėtai galima butų spręsti, kad jis ta pat prasme yra vokiečių, ar žydų, lietuvių, ar latvių. Vokiečiai dvarininkai Gruobyno apskrityje ir latviai protestantai valstiečiai butų be galo nustebinti tokiu išpustu pretensiniu etnografiniu kurijozu.

Mes randame šitą iškrypimą taip apgailėtinu, kad neverta butų ir minėti, jog ties Palanga susiduria Latvijos ir Lietuvos sienos, jog į pietus iš čia—visa Kauno, Vilniaus ir Suvalkų gubernijų šalis, stipri, susijungusi šalis, nieko bendra nė turėti neturi su Lenkijos ateities svajonėmis.

Lietuviams Vokietijos kariuomenė neša išliuosavimą iš maskolių vergijos; lietuviai taip pat žino ir tat, kad jie nuo lenkų, Vokietijos prijungti, bus visai apsaugoti. Lietuvių tautinis atgimimas griežtai yra pasukęs priešais lenkus. Mes nenorim jokiu budu rokuotis su senomis lenkų tradicijomis: "cujus religio, ejus regio," tuo labiau, kad lietuviai konfesijonalį prijungimą randa Vokietijoj, nes niekur nėra geresnių katalikų, negu Vokietijoj; ir šitie lojaliai letuviai bus sutikti visu įsitikėjimu; jie nepažįsta vokiečių neapykantos; pavydėdami ir išsiilgę jie žvelgia į savo brolius gyvenančius dvasiniai laisvoj Vokietijoj, ir visu frontu gręžiasi nuo lenkų.

Ir ištiesų visai mes tikim, Vokietijos katalikai ir lenkams Vokietijoj nieko pikta negeidžia, lygiai mažai abejojam, kad tie patys katalikai, ramųs, tylus lietuviai ukininkai, butų kokių nors blogų minčių prijungti prie Vokietijos jie rastų išėjimą į vakarų Europos kulturą. Poznanėj ir Prusų vakaruose nėsama katalikų konfesijai kliučių, vienok lenkų neapykanta prusams kaip tik esąs trukdąs momentas, ir iš lenkų politikos žodyno galutinai turi buti išbrauktas žodis "Pabaltkraštis" pirma negu Vokietijai lenkų savistovybė nustos buvusi problematinė.

Ir kam nori Feldmanas Baltijos jurų? Ar tai yra butinas išstumimas savistovios lenkų ukio srities? Žinoma ne! Jei prie kongresinės Lenkijos priskirti dalį Gudų lig Pinos balų, skiriančių Maskolijos kulturą nuo Vakarų kulturos, tai bus didelė šalis, kuri ukio žvilgsniu prijungta prie centralinių valstybių, turėtų lenkų kulturos darbui plačiausius plotus. Iš Lietuvos išplaukusiuose dvarininkuose lenkų kultura savo darbui rastų didelį sustiprėjimą. Jų dvarai lieka Lietuvoj vokiečių kolonizacijos tikslams—priverstinumas turėtų buti pašalintas—ir Palanga nebebutų daugiau svarbus etnografinis punktas. Tokiu budu gaunama nepaprasti plotai, kurie vokiečių katalikiškajai daliai siulo didžiausius tautinius tikslus. Beistoris lietuvis valstietis, kuris tik nuo 1906 (?!) metų išgavo savosios spaudos išliuosavimą—teisingai sprendžiant—be nieko tolimesnio įeina į Vokietiją ir per katalikų bažnyčią įvedamas į vokiečių švietimą. Didelis senų laikų dvasinių kunigaikščių tautos darbas, Bremeno ir Magdeburgo arkivyskupų galingas Ordeno veikimas su jo pangermanizmo politika—tas darbas ir tas veikimas turi atgyti ir jis katalikų Vokietijai žada daug: Lietuvoj vokiečių valstiečių sutvėrimą, ir nuo seno ten gyvenančiam lietuviui turi buti įskiepyta vokiečio dvasia.

Stambieji vokiečiai dvarininkai turi Lietuvoje ir pasilikti; jų ten ir yra maža, ir mes butumem laimingai nudžiuginti, jeigu musų tautos didysai karės vadas butų pagerbtas žeme toje tolimoje šalyj, kad visuomet stovėtų tautos idėjos priešakyj.

Be galo butų svarbu ir tat, kad paėmus Lietuvoje lenkų dvarus į vyriausybės rankas, ten pasiliuosuotų visa valstiečių darbininkų pajėga. Vis tai lietuviai geras darbštus elementas. Iš jų ilgam butų tikras šaltinis stambiajam ukiui ir Vokietijos pramonei ir tuo pačiu jie išsisklaistę po valstybę, artimose kartose visai suvokietėtų.

Šitas liuosas vokiečių valstybei darbininkų šaltinis nevergiška gera darbo pajėga;—lietuviai ne vergai! ir vėl vis tat turi buti pabrėžiama(!!),—sudaro visą atlyginimą valstybei už iškeltas į naują rytų šalį tautos pajėgas. Naturalus mainas, kuris iš vienos pusės duos vokiečiams gerų vaisių, o antra, pigiausia atimtų dvarų žemės kaina kviestų vokiečius į rytus.

Ypatinga pastebėti, kad kulturinis Lietuvos dvarų stovis, bendrai imant, taip blogas, taip blogas, taip mažai dėta kapitalo į trobas ir ukį, kad vidutinė kaina už žemę paskutiniais trejais metais prieš karą, tokia pigi, kad valstybė su didžiausiu pelnu gali turėti kolonizacijai šitiek žemės. Kolonistas valstybei nieko nekaštuos ir greitai praturtės, jei tik bus jos aprupintas tam tikru kreditu.

Žemė ukio kolonizacijai turi buti, tiktai kad nebutų perdaug žaliojo stalo globos! Vokiečių tauta pati užkariavo rytus ir pati turi juos valdyti. Tai butina kiekvieno sveiko, tautinio, kolonialiaus plėtojimos sąlyga.

Lietuvio ukininko žemė turi likt Lietuvoj ir negali buti paliesta. Pirmiausia jis žeme tvirtas ir palankus vokiečiams; antra, jisai darbštus ir gabus; galop, mes visai negalime turėti taip pakankamai stiprių gerų ukininkų. Jokiu budu į jį negalima žiurėti, kaip į priešininką svetimtautį, kurio valstybė negalėtų kęsti. Įsodinama tarp lietuvių ant atimtos dvarų žemės vokiečių katalikų valstiečių masės, steigiama vokiečių mokyklos visoj šalyj—nes ten savos lietuviškos mokyklos niekuomet nė nebuvo; įnešama į čionykščią dvasią veiklus tautinis vyriškumas—ir per 50 metų iš Lietuvos bus galinga vokiečių pajėga, kuri, neįgalima kaip Bavarijos karžygiai, šturmu griaus priešininko tvirtumas."

Kaip matome, šitas vokietys geradėjas mato vokiečiams darbo tik kol jie lenkus iš Lietuvos išvers, o tą padarius, jau bus lengva apsidirbti su lietuviais, nes tai yra lojaliai, ramųs ir tylųs žmonės, tik jiems nereikia pasirodyti nedraugais, nereikia iš jų žemės atimti. Lenkų dvarus apsodinus vokiečių masėmis ir užtenkamai Lietuvoj vokiškų mokyklų pristeigus, kad "nuo seno ten gyvenančiam lietuviui" butų jose skiepijama vokiečio dvasia, už penkių dešimtų metų, kaip šitas geradėjas laukia, Lietuvoj, vietoj Lietuvos ir lietuvių "bus galinga vokiečių pajiega, kuri neįgalima, kaip Bavarijos karžygiai, šturmu griaus priešininko tvirtumas." Gal?

Bet sitos, šaldžios vokiečių viltys išsiveržusios iš-po Broedricho. Kurmahleno plunksnos, labai gali neišsipildyti, kadangi jos yra dedamos nevisai ant tikrų pamatų.

Teisybė, lietuviai turi ypatybes labai tinkamas tiems, kurie nori kitais valdyti: yra lojaliai, darbštus ir sumaningi. Bet be šitų jie turi dar ir kitas; tarp tų yra nepasidavimo upas ir narsa, kurie valdovams kaip tik netinka. Ir šitas lietuvių ypatybes, kaip p. I. Jurkunas teisingai pastebi, vokiečiai turėtų žinoti geriausiai. Per tris šimtus metų vokiečiai lietuvius užpuldinėjo, žudė, ar kalino ir grobė, ar naikino jų turtus, bet jie nepadarė jų "galinga vokiečių pajiega" ir net neišnaikino jų. Priešingai, lietuviai patiems vokiečiams Žalgirio kovoje nulaužė jų atkaklumo sprandą ant visados. Tas atsitikimas, be abejo, prie istorijos priklauso—prie lietuvių istorijos. Taigi, lietuviai turi savo istoriją ir jie atmena ją; o kas šitokią savo istoriją žino, tas vargu gali buti geru elementu vokiečių laukiamai pajiegai sutverti. Nesutvėrė sau jos iš lietuvių lenkai; nesurusino ir neišnaikino jų nei Rusijos činovnikai, nors ir žiauriausias priemones panaudodami tam tikslui. Ir nepavyks tas nei vokiečiams,—net jei jie ir liktų Lietuvoje šeimininkais.— X.

BIZNIERIAI, KURIE IR RAUSTI NEMOKA.

Susiginčino socialistų laikraščiai, kuris iš jų geresnis. Britanijos lietuvių socialistų laikraštis "Rankpelnis" štai kokios yra nuomonės apie Amerikos lietuvių socialistų laikraščius.

Pastatėme męs sau taippat klausimą, ar jie [Amerikos socialistų laikraščiai] žymiai pagerėjo nuo savo pasirodymo. Dėja, turėjome pripažinti, kad kai-kurie dar pablogėjo. Pavyzdžiui, "Kova" 1915 m. buvo, musų nuomone, blogesnė, negu kokie 6-7 metai atgal, "Naujienų" dienraštis blogesnis, negu buvusis 1914 m. "Naujienų" savaitraštis. Pagerėjo tik "Laisvė," norint ji ir 1915 m. neįstengė atsikratyti nuo vieno didžiausių savo trukumų—sensacijinių žinių gaudymo. Apie "Dilgėles" ir "Keleivį" nieko negalime pasakyti, nes senesnių numerių neteko mums pažint. Žinome tiktai, kad "Keleivis"—tai yra laisvamanių laikraštis su socializmo užuojauta, ir labai mažai rupinasi social-demokratų sąmonės gilinimu."

Pirmu syk "draugas" "draugams" nepasidrovi šiek-tiek teisybės į akis pasakyti.

Nors Amerikoje, anot "Rankpelnio," yra net šeši lietuviški socialistų laikraščiai, bet

"Širdį spaudžia, kuomet juos į rankas paimi ir pradedi lygint su rimtais social-demokratų laikraščiais, pav. latvių "Stradneeku." Kiek męs rasime juose tikrais social-demokratų partijos pamatais paremtų straipsnių? Kiek rupinasi jie gilint darbininkų klesos sąmonę? Mažai, labai mažai.

Kiekvienas jų numeris, rašo toliaus "Rankpelnis," užverstas žiniomis-žinelėmis, be jokio parinkimo, be jokios kritikos talpinamomis, o "jeigu ir pasitaiko tarp tų pelų koks grudas, tai jis išvyksta, nepalikęs jokio gilesnio įspudžio.

Taip nenuplakė musų socialistiškų laikraščių nei jų priešai. P-as Kapsukas (minėtų straipsnių autorius) gal nuplaktų juos dar labjaus, jeigu geriau juos pažintų.

Jeigu jis juos pažintų, tai žinotų, kad didesnė jų dauguma leidžiama ne tiek del idėjos, kiek dėl biznio; jis žinotų, kad musų socialistų laikraščiai, kurie daug šukauja apie idėją, kitus laikraščius mėgina apšaukti "purvinais biznieriais," "žmonėmis be doros" ir t. t.—ko jie patįs nesidrovi del biznio, del pelno ir purviniausio doliario. Pavyzdžiu gali buti tas faktas, kad visi tautiškieji ir katalikų laikraščiai atsisakė talpinti apgavingų, humbugiškų daktarų apskelbimus, o "Laisvė," "Keleivis," "Naujienos"—pilnos jų ir iki šiolei.

Žinoma, "del idėjos" juos talpina... Darbininkų, sveikatą, net gyvastį rakaliams už doliarį pardavinėja.

Pasiklauskit jų, ar jie nežino, kad tais apgarsinimais saužiningai, sąmoningai savo brolius lietuvius apgandinėja? Jie žino. Štai ir tose pačiose "Naujienose" nesenai vienas jų skaitytojas (A. Sadaitis) nusiskundžia, kad įkišo tokiam apgavikui daktarui daugiaus šimto doliarių ir butų įkišęs dar 300 doliarių, jeigu butų turėjęs. Tas apgavikas jį dar labjaus apsirgdino ir žmogus pasveiko tik ačiu tam, kad laiku susilaikė, nuo to apgavingo daktaro atsimetė ir pasiliovė jo nuodingus vaistus ėmęs.

Bet tame pačiame "Naujienų" numeryj visas laikraštis išmargintas dideliausiais tokių apgavikų daktarų apgarsinimais.

Arba vėl, iš kitos pusės paėmus. Tie ultra-biznieriai žino gerai, kaip pagauti tamsų apjakusį žmogelį.

Švariu raštu, geru straipsniu jų nepatrauksi, labai—sunku. Bet tokį tamsuną greitai pagausi šlykštumu, bjaurumu, gyvuliškus jo jausmus kutendamas. Ir štai tau tuose laikraščiuose straipsniai ir neva juokai apie mergas, plikų mergų, paveikslai, apie lytišką paleistuvystę, erzinimai, visoki šlykštumai ir ant gyvuliškų jausmų grajinimai....

Idėja? Darbininkų saugojimas nuo išnaudojimo? Principai? Kaipgi!...

"Duok šią, kvaily, doliarį—that's all!"

Durnas duoda, mandras ima!..

Žmonės gali galą sau gauti pas apgavikus daktarus, žmonės gali ištvirkti ir gyvuliais pavirsti nuo šlykščių, paleistuvingų brošiurų ir straipsnių.—kas mums galvoj!..

Duok šią doliarį, kad ir purviną, susmirdusį žmonių ne tik prakaitu, bet ir krauju apšlakštytą doliarį... Doliarį! Doliarį!

Netrukus socializmas įvyks, tai jums, kvailiai, tų doliarių nereikės!..

Ištikro, arčiaus ir su didesne atyda tokios rušies laikraščiams prižiūrėjus, noroms nenoroms turi prieiti prie išvedimo, kad iš visų purvinų biznierių, toki laikraščiai yra purviniausi, nes paprastas biznierius bent nesigiria, kad jis žmones nuo skriaudikų saugoja, o toki laikraščiai kaip sykis tą daro.

Jiems nauda iš to. Bet kas iš to jų skaitytojams? Ar juos apšviečia, pakelia, doresniais padaro? Nagi visai ne, nes aišku, kad negalima. Ir pirmiaus minėtas Kapsukas, jų pačių "draugas" teisingai pastebi:

[Amerikos Socialistų] laikraščiai giriasi turį apie 40,000 skaitytojų, bet kiek tarp jų yra tokių socialistų, del kurių mums rausti nereikėtų?

Ne, p. Kapsukai! Męs čia turime tokių "biznierių," kurie ir rausti nemoka—gal todel, kad raudonas jau ir parausti negali. Tai "raudoni biznieriai" už kuriuos net ir "juodiems biznieriams" rausti reikia.

EXTRA.

BAISUS MUŠIS TIES VERDUNU.

Paryžius, bal. 12 dieną.— Penkiasdešimta diena mušio ties Verdunu prasidėjo negirdėtu vokiečių užpuolimu kuone išilgai visą frontą. Taip smarkaus mušio dar pasaulis nėra matęs. Francuzai, atlaikę pirmą ataką, tuojaus šoko kontr-atakan, kad sulaikius vokiečių vilnis. Kontr-atakas buvo pasekmingas ir vokiečiai po visos dienos mušio vakar nepadarė jokio didesnio progreso. Ką jie buvo užėmę ties fortu Douaumont, francuzai per kontr-ataką vėl atsiėmė.

Verduno mušis pasiekė jau augščiausio savo laipsnio ir netrukus turės buti išrištas, ar šiaip, ar taip. Nuostoliai iš abiejų pusių milžiniški.

SMARKI KOVA TIES DVINSKU.

Petrogradas, bal. 12 d.— Rusai duoda pilnas rankas darbo vokiečiams ant fronto tarp Rygos ir Dvinsko ir toliaus į pietus. Mušiai labai tankųs. Rusai, kaip matyt, spaudžia vokiečius, kad atitraukti kuodaugiausiai jų kariumenės nuo Verduno.

RUOŽAI.

Verdunas tai dabartinės Europos karės vakarų fronto Žalgiris, kur dvidešimto šimtmečio kryžiuočiai dantis atkando į karės laimėjimo obuolį.

Be abejonės francuzų "Goštautas" (Juozas Joffre) taiso plenus patraukti ant šių dienų Marburgo (Berlino), bet "kryžiuočiai" kiek galėdami statis sketerą ir bandis jį trukdyti. Kad talkininkai "Marburgo" nepasieks, tai beveik tikras dalykas; bet kad ir "kryžiuočiams" turės pritrukti vieko aniems priešintis, tai taipgi reikia laukti. Išvedimas iš to gali buti vienas: "Kryžiuočiams" parsieis pas talkininkus susimylėjimo prašyti.

Berods, šovinistai savo organuose, pav. "Berliner Lokal Anzeiger" bando pasaulį prigauti, parodydami jam galingą ir rustų Vokietijos veidą. Jie grumoja talkininkams brangiu atmokėjimu Vokietijai už jų atmetimą vokiečių nusileidimo. Mat Vokietijos kancleris pernai metų pabaigoj yra pasakęs, kad Vokietija yra pasirengusi pradėti tarybas su talkininkais del karės užbaigimo, manydamas, kad talkininkai pulsis vokiečiams išlygas siulyti. Bet ve koks atkakumas—jie galingos ir pergalėjusios Vokietijos pasiulytąsias išlygas atmetė. Užtai vokiečiai šovinistai dabar ir sako: kad neėmėte tiek, tai duosite daugiaus!

Oi, oi, oi! Ar vis dar vokiečiai didybės liga serga? Jei taip, tai jie ištikro sukels savo priešų širdyse pasigailėjimo jausmą ir tie jiems dovanos biaurius jų išdidumo darbus, pasakydami drauge su Kristumi, "Aleisk jiems Viešpatie, nes jie nežino ką daro."

Bet arčiau dalykui prisižiurėjus pasirodo, kad nėra taip, kaip paviršutiniškai žiurint išrodo. Geriaus prisižiurėjus matos, kad jie ne tiek serga didybės liga, kiek jie nori ja apsimesti ir tuomi pateisinti savo nelemtus darbus, kuriais jie atsižymėjo šitoj karėj. Tai ištikro gudrus jie mulkiai!

"Dabartis" redaguojama d-ro Steputaičio, kuris be vokiškų akinių nieko nemato, kiek laiko atgal, matomai, norėdama diskreditutoi rusų kariuomenės oficierus, atspaudė žinią apie vieną rusų pulkininką, kuris, sužinojęs, kad jis nekaltai sušaudė vieną vokietį, ar gal ir prusų lietuvį, pats sau galą pasidarė.

Bet šitas "Dabarties" diskreditavimas tik kreditą duoda rusų kariuomenės oficierams. Privestasis atsitikimas rodo, kad rusų oficierų tarpe yra žmonių, pas kuriuos žmoniškumo jausmai nėra užmušti; yra žmonių, kokių vokiečių oficierų tarpe nerasime gal nei su žvake viduryj dienos. Vokiečiai oficierai prisipažįsta patys, kad jie pasaulinių nekaltų žmonių išskerdė ne vieną, bet tukstančius, ir kad bent vienas jų butų del to sau galą pasidaręs, tai, bent man, to neteko girdėti. Iš to aš išvedu, kad rusai oficierai yra geresni žmones už vokiečius oficierus.

D. Sargunas.

IR ŠIS IR TAS APIE MEKSIKĄ.

Meksikos plotas turi 767,290 ket. mylių.

Ji turi 15,251 mylių gelžkelio ir 46,112 mylių telegrafo linijų.

Šalis turi du oficialius vardus— "Estados Unidos Mexicanos" ir "Republica Mexicano."

Nuo šiaur-vakarių į pietryčius turi ilgio 1,900 mylių; plotis eina nuo 140 iki 750 mylių.

Juros pakraščio prie Ramausiaus vandenyno ir Kalifornijos įlankos yra 4,574 mylios.

Meksikos įlankos pakraščio yra 1,400 mylių, o pagal Karibinės juras pakraščio 327 mylios.

Didesnė Meksikos dalis susideda iš augštų lygumų turinčių ugnakalninę paeigą.

Augščiausios augštumos vietos yra Meksikos ir Pueblos valstijose. Ten augštybė siekia apie 8000 pėdų.

Garsiausiais Meksikos kalnais yra Popokatepeti ir Ixtaccihuati. Pirmasis reiškia "rukstantis kalnas," antrasis "baltoji moteris." Šitie kalnai abudu yra nuo Meksiko miesto į pietus. Pirmas yra 17,888 pėdų augščio, antras, 17,343.

Žemoji Meksikos šalis, gulinti abiem pajuriais, yra nesveika. Šita dalis yra žinoma vardu "Tierras Calientes."

Yra nemaža užgesusių ugnakalnių ir du, ar trys, kurie galima pavadinti pusiau veikiančiais.

Lengvi žemės drebėjimai neretai atsitinka visoj šalyj.

Didelių upių Meksikoje nėra, o jos ežerai maži ir jų nedaug. Nešamosios smiltys neduoda mažosioms upėms išsilieti Įlankon ir uostai prie jų yra sunkus įeiti.

Vera Cruz suteikia tik atvirą inkariamą stovyklą viduj eilės rievų. Laivai joje neturi apsaugojimo nuo šiaurinių vėjų, arba labai mažą.

Tampikos uostas yra padarytas saugesniu nutiesimu tiltų ir pagilinimu kanalo.

Meksikos įgabenimai 1910 m. siekė $96,006,880, o išgabenimai, $147,451,965.

Auksas, sidabras, kava, sisalinė kanapės, audžiamieji ir kitokie valaknai, gumas, odos, kailiai, tabakas ir cukrus, yra svarbiausiais Meksikos išgabenamais daiktais.

Josios įgabenamieji daiktai paskutiniu laiku daugiausiai susidėjo iš geležinkeliams medžiagos, mašinų, geležinių daiktų, rakandų, kasyklinių daiktų, vaistų ir chemikalijų, popieros, kviečių, kukuruzų, medvilnės, vilnonių ir rubėnių audimų ir karei daiktų.

Sulig vėliausio apskaitymo Meksikos gyventojų yra keli tukstančiai daugiaus kaip 15,000,000, vidutiniškai imant mažiaus kaip dvidešimts gyventojų ketvirtainėje mylioje.

Trisdešimts aštuoni nuošimčiai gyventojų yra indijonai; 43 nuoš. maišyto kraujo, arba "mesticai." Mažiaus negu 19 nuoš. yra skaitoma baltųjų.

Meksikos indijonai tik nuo 1886 m. pradėjo šiek-tiek įdomauti viešais reikalais, nors sulig 1834 m. Konstitucijos visi paderminiai skirtumai panaikinta.

Marumas tarpe indijonų vaikų buvo begalo didelis, taip kad maišyto kraujo gyventojams dauginanties, indijonų skaitlius mažėjo.

Tiesimas gelžkelių vedančių į Suv. Valstijas prasidėjo tik 1878 m. kuomet prezidentų buvo Porfirio Diaz.

Meksikos Centralis ir Tautinis gelžkeliai susiliejo 1908 m., su aplamu kapitalu $460,000 Meksikos pinigais. Valdžia turi viršijančią dalį tose linijose, kurios eina nuo Meksiko miesto linkui Amerikos sienos.

Meksiko miestas yra 264 myliose nuo Vera Cruzo į šiaur-vakarius ir 7,415 pėdų augščiau juros paviršio. Marumas jame pastebėtinai didelis.

Tukstančiai indijonų ir pusiau civilizuotų gyvena susikimšusiose dalyse ir iki nesenai ten nebuvo vandens traukimo įstaigų ir gislų po žeme srutoms nubėgti.

Meksikos mieste yra, ar buvo daugiaus kaip 150 išdirbystinių įstaigų, priskaitant geležinių darbų dirbtuves.

Gražiausia gatvė, platus bulvaras kuone trijų mylių ilgio yra Passe de la Reforma.

Miesto gatvės išvesta mažne su nepertraukiamu reguliariškumu, tik sulig seno ispanų papračio gatvės vardas dažnai kas skersgatvis tai kitokis.

1908 m. Meksiko mieste buvo 353 valdžios mokyklos ir beveik 200 privatinių.

Tautinis knygynas, pašventintas 1692 m., turi daugiaus kaip 225,000 tomų knygų.

Gelžkelis nuo Vera Cruzo iki Meksiko miestui yra 264 mylių ilgio. Jį tiesiant prisiėjo turėti didelės inžinierystės sunkenybės pergalėti, kadangi jis eina rytinėmis Sierra Madrės paslaistėmis. Ties vienu galu yra karšta, drėgna pajurio žemuma, ties kitu vėsi, sausa augštuma. Kelias pasiekia augštybę 7,924 pėdų augščiau juros paviršio ties Boca del Monte.

Pajurinių žemumų oro nesveikumas yra priežastimi mažo gyventojų skaitliaus ten.

Šiokios tokios kasyklos yra randamos dvidešimts šešiose iš jos trisdešimts vienos valstijos ir teritorijos ir kalnakasystė yra turtingiausia šalies pramonė.

Didžiausi geležies klodai yra Cerra del Markadoj, arti Durango. Kalnas 640 pėdų augščio, 4,800 pėdų ilgio ir 1,000 pėdų pločio, girdi, mažne visas vienos geležies.

Meksikos mineraliais turtais yra auksas, sidabras, varis, anglis, platina, grafitas, žibalas, asfaltas, soda ir marmuras.

Meksika prieš paskutines revoliucijas buvo trylikta šalis pagal cukrinių nendrių užauginimą.

Sulig užauginimo ryžių ji buvo šešiolikta; sulig medvilnės, septinta; sulig kavos, šešta; sulig švino iškasimo, ketvirta; sulig vario, antra; ir sulyg sidabro, pirma.

Sulig išvaizdos Meksika yra panaši į gausos ragą savo atsidarymu į Suvienytas Valstijas.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

p. Biliunas, p. Pilypas ir kiti. Rankraščius peržiurėsim.

p. A. Misevičia. Surašą aukų paskelbs tas laikraštis, per kurį pasiųsite. Kartoti dviejuose išeina tik painiava.

p. New Phila. Dėdė. Norėtume įdėti, bet kad nieko įdomaus raštelyj nerandam.

p. Doros Mylėtojas, Waterbury, Conn. Tik-gi jau dabar ne laikas atitaisinėti kokias klaidas iš numerio 20-to 1915 metų.

JUOZAPAS MOZERIS

kaipo "Lietuvos" agentas Cirero, Ill. ir apielinkėse yra įgaliuotas užrašinėti "Lietuvą", priimti prenumeratą, apgarsinimus ir pardavinėti knygas. **Lietuva Pub. Co.**

Apgarsinimai.

PAILSIMO JAUSMAS.

Kartais atrodo mums, kad nakties pasilsys nedaug mums gero davė, kad mes taip pailsę rytmetyj, kaip mes buvome pailsę guldami. Šitas pailisimo jausmas neatleidžia mus visą dieną ir kliudo mums kasdieniniame darbe. Aišku yra, kad kas nors kenkia musų organizmui ir yra reikalingas ištikimas sustiprintojas, kuris prašalintų priežastį ir leistų mums grįžti prie musų kasdieninių pareigų atsigaivinusiais ir pasilsėjusiais. Kaip tik pirmieji šito pailsimo ženklai apsireiškia, nelaukęs imk Trinerio Amerikinį Karčiojo Vyno Eliksyrą. Šitas ištikimas vaistas prašalins iš tavo organizmo gazus, kurie pamažu tave nuodija ir geria tavo energiją; pagelbės tavo virškinamiems organams tinkamai jų darbą atlikti ir pagelbės tavo kunui gauti didesnę galimą apštį energijos iš suvalgomo maisto. Gaunamas aptiekose. Kaina $1.00. Jos. Triner, išdirbėjas 1333-1339 S. Ashland Ave., Chicago.

Jei reikalauji linimento, tai visuomet vartok gerą, kuris pagelbės nuo visokių skausmų raumenyse, nuo suputimų, ir tt. Trinerio Linimentas yra ištikimas ir geras. Pasirupink jį visuomet turėti tam laikui, kuomet prireiks. Kaina 25c. ir 50c. Krasa, 35c. ir 60c.

DRAUGIJŲ REIKALAI

Draugija "Laisvė Lietuvių Amerikoje", Minneapolyj, Minn. nevaržo nei vieno tikybinių įsitikinimų, yra prieinama visiems ir naudinga prigulėti kiekvienam lietuviui gyvenančiam Minneapolyj ir jo apielinkėse. Draugijos dabartinė valdyba yra tokia: Pirmininkas, A. Peciliunas, 1324 — 2nd st. So.; Vice-pirm., J. Bieža, 1815 — 17th Ave., So.; Sekr. M. Bieža, 1815 — 17th Ave., So.; Kasininkas, A. Baltrušaitis, 1418 — 5th St. So. Norintieji prisirašyti, malonės kreiptis prie L. L. A. D-jos valdybos, arba tiesiog ateiti į susirinkimą. Susirinkimai buva kas pirmą nedėldienį mėnesio 2 val. po pietų I. O. G. T. svetainėje So. 2nd St.

Pajieškojimai.

Aš Stasė Miliniukė pajieškau savo brolio Mikolo Miliniuko, Kauno gub., Panevėžio pav., Naujamiesčio val., Upitės par., Tarnagalės kaimo. 14 metų Amerikoj. Daugiaus gyveno Chicagoj; jis pats ar kas kitas malonėtumėt duot žinią adresu:

Stanislava Miliniukė,
Box 21, Wash. Co. Millsboro, Pa.

Pajieškau savo draugo Stanislovo Danilevičiaus, Mažeikių kaimo, Viekšnių vol., Šiaulių pav., Kauno gub. Atsišaukti adresu:

Frank Sedek,
113 So. Main st., Los Angeles, Calif.

Pajieškau savo brolio Franciškaus Norkaus, Skretiškio kaimo, Papilės vals., Akmenės par., Šiaulių pav., Kauno gub. Atsišaukti adresu:

Ignotas Norkus,
804 Bank St., Waterbury, Conn.

Pajieškau savo brolio Vincento Jakšto Tanenių parap., Raseinių pav., Kauno gub. Gyveno Export, Pa., paskui išvažiavo į Chicago, Ill., apie 20 metų Amerikoje.

Atsišaukti adresu:

Uršulė Jakštaitė,
2763 Beechwood Boulevard,
Pittsburgh, Pa.

Pajieškau savo draugo Juozo Marcinkevičiaus, Šakių parap., Vladislavovo pav., Suvalkų gub. Apie 7 metai Amerikoje. Atsišaukti adresu

Antanas Pranatis,
130 So. 20th St., Pittsburgh, Pa.

Pajieškau savo draugo Kazimiero Kunco, Vilkonių kaimo, Raguvos parap., Ukmergės pav., Kauno gub. Atsišaukti adresu:

Petras Vienažindis,
2305 Fifth ave., Pittsbrugh, Pa.

Pajieškau savo pusbrolio Petro Jakščio, Kupiškio kaimo, Kupiškio parap., Vilkomirskio pav., Kauno gub. ir Jono Juozapaičio.

Atsišaukti adresu:

Laurynas Jonitonis,
718 So. Hicks St., Philadelphia, Pa.

Pajieškau savo pusseserių Marijonos ir Jievos Jekimavičiučių, Papečių kaimo, Metelių parap., Seinų pav., Suvalkų gub. Gyveno apie Baltimore, Md., ar Brooklyn, N. Y. abi yra vedę. Marijonos vyras Malinauskas, Suvalkų gub., Kalvarijos pav., Simno par., Kalesnikų kaimo. Atsišaukti adresu.

Jos. Jekimavičius,
426 Darien St., Philadelphia, Pa.

Pajieškau savo tetos Kazimieros ir dėdės Andriaus Peslekų, gyveno 1305 No. 9th st., St. Louis, Mo. ir pajieškau savo gero draugo Karolio Tijunonio, Gurniškių kaimo, Troškunų parap., Vilkmergės pav., Kauno gub. Atsišaukti adresu:

Julija Tony Repšiai,
Box 12, Ledford, Ill.

Pajieškau savo pusbrolio Petro Montvido ir pusseserių Anelės ir Veronikos Montvidaičių, Medžlenkės kaimo, Viekšnių parap., Šiaulių pav., Kauno gub. Atsišaukti adresu:

Miss Barbora Mileškaitė,
Box 348, Lewiston, Me.

Reikalavimai.

Reikalingas partnerys Hotelio biznyje, kurs patsai vienas galėtų vesti visą biznį, nes savininkas, turėdamas kelius kitus biznius, negali viską aprėpti. Turi buti teisingas, suprantantis biznį ir norintis dirbti. Atsakantis žmogus gali įstoti su labai mažais pinigais, nes biznis yra gerai išdirbtas. Atsišaukti: 1023 W. Madison st., Chicago, Ill.

Reikalauja 25 liejikų (molderių), nuolatinis darbas, ilgam patenkamos vietos, nėra jokių kliučių. Adresas: Chicago Malleable Castings Co., 12000 So. Racine ave., Chicago, Ill. (West Pullman).

Reikalauja:—oro spaudėjo ir varstotinių liejikų mažame miestelyj, arti Chicagos; dieninė mokestis $3.50; nuo štukių dirbantieji uždirba daugiaus. Streiko nėra. Reikalingi pastovus žmonės, kurie pasilieka draugijoje. Klausk pas P. Niemira, 2170 Milwaukee Ave., Chicago.

Ant Pardavimo.

Parduodama prieinama kaina valgomų daiktų sankrova su namu tirštai lietuvių ir lenkų apgyventoje vietoje. Artesnėms žinioms kreiptis adresu: 3201 Normal ave.

Parsiduodama bučernė ir grosernė lietuvių ir lenkų apgyventoje vietoje 732 W. 19 st. Biznis gerai išdirbtas per daug metų. Priežastis pardavimo: savininkas turi du biznius. Atsišaukti adresu: M. R. Narvid, 3312 So. Halsted st., Chicago, Ill.

GERIAUSIA IR PIGIAUSIA ŽEME, farmos visokio didumo, parduodama lengvomis išmokestimis su mažu įmokėjimu. Žemė visa dirbama; pasiskubinkite. Adresas:

C. K. Ball,
R. R. 1, Kennedy, Minn.

BARBER SHOP ANT PARDAVIMO geroj vietoj, gera proga lietuviui, kuris kalba lenkiškai. Atsišaukite šiuo adresu: Jonas Walentynowicz, 507 W. 123 St., W. Pullman, Ill.

KIEKVIENAS GALI BUTI FOTOGRAFISTU.

Ką-tik išėjo iš spaudos pirmutinė lietuvių kalboj knyga, iš kurios kiekvienas lengvai gali išmokti fotografystės amato. Prisiųskite $1.00, o gausite šitą knygą. Siuntimo lėšas apmokame.

Adresuokite:
NORTH END PHOTO CO.,
376 Selkirk Ave.,
WINNIPEG, MAN., CANADA.

PINIGAI

Geriausiai, greičiausiai ir pigiausiai

Persiunčia Pinigus į Lietuvą-Rusiją ir visas dalis svieto ir parduoda Šifkortes

A OLSZEWSKIO BANKA
3252 South Halsted St.
CHICAGO, ILL

Mr. Clemens Raducha, 324 Palmer st., Detroit, Mich., vartojo Severos Vaistą Inkstams ir Kepenims savo kėblumams su inkstais, ir štai ką jisai parašė mums: "Aš sirgau daugiaus negu pusantrų metų. Paskui aš sužinojau apie šį vaistą ir likau išgydytas. Todėl aš galiu patarti jį kiekvienam, kurio serga nuo inkstų."

Ar Jums Skauda Nugara?

Tai jieškokite priežasties. Skaudėjimas gali buti kilęs dėlei inkstų netvarkos, ir todėl imkite

Severa's Kidney and Liver Remedy

(Severos Vaistą Inkstams ir Kepenims) kad pasiekus kelio į sveikatą. Ligą nurodo inkstų arba puslės uždegimas, sulaikymas arba ėjimas tiršto šlapumo, skausmingas šlapiavimas, sutinusios kojos ir galvos skaudėjimas, kįlantis dėlei kėblumų inkstuose, gelt ligė ir suruges skilvis. Šisai vaistas yra parodęs savo vertę pataisyme lovos šlapinimo pas vaikus.

Užkietėjimas paprastai eina greta su inkstų ligomis, ir kad pagelbėjus gydyme, **SEVEROS GYVYBĖS BALZAMAS** (Severa's Balsam of Life) dažnai yra pasirodęs pagelbingu padėjėju Severos Vaistui Inkstams ir Kepenims.

Kaina Severos Vaisto Inkstams ir Kepenims: 50 centų ir $1.00.
Kaina Severos Gyvybės Balzamo: 75 centai.

Savo aptiekoje reikalaukite Severos Vaistų. Jeigu Jusų aptieka jų neturi, tai užsisakykite tiesiog nuo

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa

NAUJA KNYGA!

Tik-ką išėjo iš spaudos knyga vardu "AMERIKA". Tai yra rinkinys įvairių faktų, žinotinų Amerikoje gyvenantiems ir čion atkeliaujantiems lietuviams. Sudėjo V. K. Račkauskas, "TĖVYNĖS" redaktorius. "AMERIKA" yra informacijinis veikalas, kokis jau nuo senai buvo pageidaujamas. Jame telpa daug reikalingų ir naudingų patarimų ir nurodymų, taipgi Am. lietuvių statistika.

Knyga didelio formato 6 x 9 col., 288 puslapių. Kaina tiktai.....75c

Reikalaukite ir pinigus siųskite pas:

M. J. Damijonaitis 901 W. 33-rd Street CHICAGO, ILLINOIS.

P. S. Visas pelnas nuo šios knygos, yra paskirtas Prieglaudos namui S. L. A. Norint kitokių knygų, reikalaukite iš mano lietuviškų knygų krautuvės katalogo.

JEIGU

norite, kad jusų spaudos darbai butų atlikti gerai ir už prieinamą kainą, tai paveskite mums. Męs padarome Konstitucijas, Knygas, Programus, Atskaitas, Užprašymus, Laiškus, Pliakatus ir visokius kitus spaudos darbus

MILDA PRINTING HOUSE
J. J. Bačiunas ir J. P. Pajauskas
— Savininkai —
814 W. 33rd St., Chicago, Ill.

Jei nori pamatyti tikrai
GERĄ TEATRĄ,
tai ateik į
MILDĄ
3138-42 So. Halsted St.

Čia už 5c matysi gražesnį Teatrą, kaip vidurmiestyje už 50c.

Kainos šiokiom dienom 5c ant balkono, 10c žemai.

Subatom ir nedėliom 10c balkonas, 15c žemai.

Prasideda 7 valanda kas vakaras. Subatomi ir nedėliomi 2 val. po pietų.

Jei nori linksmai praleisti valandą liuoso laiko uzmiršti savo nesmagumus, tai ateik į

MILDOS-TEATRĄ.

REIKALAUJA DARBININKŲ.

Turime pilnai darbo restauracijose, fabrikuose ir privatiškuose namuose Reikalaujame 25 vyru po $2.00 į dieną, nuolatinis, švarus darbas dirbtuvės vidui per apskritus metus.

Norint darbo atsišaukite

Atlas Employment Office,
6300 So. Halsted St., Chicago, Ill.
3rd floor. Room F.
Telefonas Normal 163.

Negali kąsti,
Negali svilinti,
Skonis geras,
Dega gerai!

Tai yra Prince Albert tabakas kiekviena dienos minute. Jisai tinka visuomet, nes yra tai taip geras ir taip skirtingas skonyje. Jis suteikia didiausį užganėdinimą. Patentuotas procesas, kuriuo Prince Albert'as yra dirbamas sutaiso tai—ir prašalina kandimą ir svilinimą.

PRINCE ALBERT
the national joy smoke

pilnai pasilinksminkite su savo pypke. Jųs galite rukyti, kiek jųs norite ir jis nenuplės jusų liežuvio. Jųs atrasite, kad tik tinka jusų skoniui ir jųs jį geriau pamėgsite kiekvieną syk jųs uždegsite pilną pypkę, yra tai taip vėsus, skaningas ir sudrutinantis. Prince Alberta'as yra taip geras susuktas cigaretuose, kaip pypkėje.

R. J. REYNOLDS TOBACCO CO., Winston-Salem, N. C.

Pirkite Prince Albert visur raudonuose maišeliuose, 5c; raudonos blėkinės, 10c; svaro ir pusės svaro blėkos humidoriai ir krystalinio stiklo svaro humidoriai su kempinė-drėgintoja viršų.

Ant antro šono raudonos blėšinės jųs skaitysite: Procesas, patentuotas liepos 30 d. 1907 m. kuris privertė tris vyrus rukyti pypkes, kuomet vienas rukė pirmiau!

VIETINĖS ŽINIOS.

Suaukavo per tukstantį doliarių. West sidiečiai vėl pasižymėjo—ir nebile kaip. Suvienijusios draugijos surengė nukentėjusių nuo karės naudai fėrus, kurie per 4 dienas davė daugiaus tukstančio doliarių gryno pelno.

Pereitą nedėldienį buvo surengtas puikus programas, susidedantis iš prakalbų, dekliamacijų, skambinimo ant mandolinų ir vaidinimo. Kalbėjo p. P. Grigaitis, gana besališkai. TMD. dramatiškasai skyrius suvaidino "Aukso Dievaičiai" —prisirengta rupestingai ir suvaidinta, kad visi rengėjai dirbo su dideliu pasišventimu ir entuziazmu—todel ir tokios puikios pasekmės buvo. Įžanga buvo veltui, tai žmonių prisirinko tiek, kad dauguma turėjo grįžti atgal, vietų negavę.

Minėtos draugijos susirišo kruvon bendram darbui, neatsižvelgiant į jokias partijas ir srioves, dirbo vienybėje—štai ir vaisiai. Turėtų buti geras pamokinimas ne tik kitoms draugijoms, bet ir musų vadovams, kurie ir iki šiolei neleidžia Amerikos lietuviams sueiti vienybėn ir kaip kvaili gaidžiai už partijas pešasi.

Svetainėje surinkta dar $138.27 aukų. *E.*

Kas nori daržų. Dirbantieji Stockjardų kompanijose žmonės gali gauti prie 47-os ir Kedzie ave. daržus ir sėklas dykai. Žemė padalinta į plotus po 20x100 pėdų, bus išarta ir prirengta. Pasiėmusis tokį daržą visai vasarai turės užmokėti tik 50 centų, ir turės prižiurėti ir geroj tvarkoj savo daržą užlaikyti. Vyriausis daržininkas duos uždyką patarimus, kaip sodyti daržoves.

Darbininkai Stockjardų kompanijų turi pirmą pasirinkimą viršminėtų daržų iki balandžio 25 d. Po tai dienai galės atsiliepti ir visi kiti, kad ir nedarbininkai. Žmonės su šeimynoms turi pirmesnybę. Aplikacijas reik paduoti savo formanui, arba timekeeper'iui, arba į Peoples Stockyards State Bank, 47 ir Ashland ave.

Ant tokio ploto galima prisisodint daug daržovių ir toks sumanymas yra labai žmonėms naudingas. Lietuviai lai pasinaudoja.

Manė, kad macoms papjaus. Aną dieną buvo toks keistas atsitikimas:

Į Kleino krautuvę prie Halsted ir 14-tos gatvės atėjo dvi moterįs lietuvės iš So. Englewood. Moterėlės buvo jau apsipirkę kitur ir čia užėjo dar šio-to pažiurėti. Viena moteris jau pirktus kitur daiktus norėjo persirišti geriaus pundelin.

Staiga prie jų prišoka krautuvės tarnas—žydas ir pradeda jas traukti beizmentan. Moteris angliškai nei žodžio nesupranta ir pradeda priešintis. Subėgo dar keletas žydų ir pradėjo "gvoltu" traukti apačion. Moterįs sukėlė baisiausį riksmą. Joms atsiminė, kad netrukus žydų velykos ir kad turbut jas traukia sklepan papjauti macoms (taip jos pasakojo paskui). Moterįs nesvietiškai persigando ir priešinosi visomis jiegomis, gi tie kvaili krautuvės tarnai traukė jas sklepan. Sudraskė moterims drapanas ir, nusigabenę sklepan, apžiurėjo, ką jos rišturiuose turi—nes manė, kad tai vagilkos.

Pasirodžius, kad daiktai ne iš jų krautuvės, atidarė šonines duris ir paleido, sakydami. "Galit eiti, jus esate Good ladies." Bet čia viena moteris jau susiprato ir nenorėjo žydų paleisti. Pašaukta manadžieris, vėliaus moterįs prigrąsino, kad skųs už tokį nežmoniską su jomis pasielgimą.

Krautuvės savininkai vėliaus "užlagadino" moteris. Sakoma, joms užmokėta daugiaus negu po $100.00, kad byla nepakliutų teisman.

Nuo Town of Lake. Nedėlioje, balandžio 9 d. rytmetyj Šv. Kazimiero kapuose tapo iškilmingai palaidotas Jonas Kalvaitis. Karstą nešė Baltos Rožės Kliubo nariai, prie kurio J. Kal-

(Tąsa ant 8-to pusl.)

PIRKITE NAMUS.

Kiekvienas sveikas darbininkas gali ir privalo turėti savo namą.

Kodėl? Todėl, kad neturintis namo nei nepasijunta, kaip jo sunkiai uždirbti pinigai sudyla ir nieko neužčėdija, o pirkęs namą, nei nepasijunta, kaip greitai jį išmoka ir turi savo locną namą ir tokį žmogų visi guodoja, vadina Chicagos ukėsu ir niekas nesibijo su juom reikalus turėti, o neturintį vadina randauninku, ar burdingierium, ir su juom nieko bendro nenori turėti.

Pirkti namą dabar yra geriausias laikas. Kodėl? Todėl, kad dabar darbai visur gerai eina, ir toliau žada dar geriau eiti. Ir štai kodėl. Amerika dabar turi daugybę kontraktų su Europa padirbimui amunicijos, automobilių, drabužių, ir kitų daikų, kurie ims daugiau metų laiko. Tokiu budu darbo Amerikoje bus dabar daugiau kaip kada nors buvo.

Šimet taipgi bus rinkimai naujo prezidento. Be abejonės bus išrinktas republikonas, o kada tik buvo republikoniška valdžia, visada Amerikoje buvo geri laikai. Taigi ir vėl turėsime gerus laikus, jeigu gausime republikoniską prezidentą.

Atminkite, kad kaip tik laikai eina geryn, tai ir properčių kainos eina augštyn. Ir todėl tai dabar yra geriausias laikas namus pirkti, kol yra pigus, o paskui parduoti su geru pelnu, kada kainos pakils. Bet atminkite, kad properčių kainos kila tiktai gerose biznio vietose. Geriausia biznio vieta yra tai Bridgeportas. Svarbiausia biznio gatvė yra Halsted. Jei norite ant pirktų properčių uždirbti, tai pirkite jas ant Bridgeporto, ne laukuose.

Męs turime pardavimui gerų properčių ir pigiomis kainomis, ant Halsted ir aplinkui, ir parduodame lengvesnėmis išlygomis, kaip nuo ko nors kito galėtumėte pirkti.

Ćia Paduodame Tiktai Keletą iš Jų.

39 1 augšto murinis namas, ant Union avenue, arti 32-ros gatvės, 2 fliatai po 4 ruimus, basementas, porčiai, gazas, neša randos $25.00. Kaina ....$2,800.

40 3 augštų murinis namas ir basementas, ant Union avenue, arti 31-mos gatvės, 3 fliatai po 6 ruimus, toiletai, maudyklės, gazas; barnia atneša randos $12, išviso atneša randos $68.00. Kaina .....$7,000.

47 2 auštų medinis namas ant Union avenue, arti 44-tos gatvės, 2 fliatai po 5 ruimus, neša randos $30.00 į mėnesį. Kaina .....$3,000.

50 2 augštų murinis namas ant Calumet avenue, arti 36-tos gatvės prie gražaus bulvaro, 2 fliatai po 8 ruimus, maudyklės, gesas, neša randos $42.00 į mėnesį. Kaina .....$3,800.

51 2 augštų medinis namas ant Emerald avenue, arti 34-tos gatvės; 4 fliatai po 4 ruimus, basementas, toiletai, gazas, neša randos $40.00 į mėnesį. Kaina .....$3,500.

53 3 augštų murinis namas ant Union avenue arti 34-tos gatvės, 5 fliatai po 4 ruimus, vienas 5 ruimų ir vienas 3 ruimų, toiletai, gesas, geras namas ir gerai ištaisytas, neša randos $75.00 į mėnesį. Kaina $8,200

63 2 augštų iš fronto 40 pėdų murinis, o užpakalyje 60 pėdų medinis, namas, ant Halsted street arti 37-tos atvės, iš fronto ant pirmo flioro yra saliunas ir užpakalyje 10 ruimų, ant 2-ro flioro "Hall" ir 5 ruimų pagyvenimas, gesas, elektrikas, toiletai viduryje, neša randos į mėnesį $122.00, reikia įnešti $3,000. Kaina tiktai ..$10,000...

59 3 augštų murinis namas ant Emerald avenue, 3 fliatai po 6 ruimus, toiletai viduryje, maudyklės, gesas, neša $44.00 randos į mėnesį, $1,000 cash, o rešta ant išmokėjimo. Kaina .....$4,500.

60 2 augštų naujas medinis namas ant Lowe avenue, geras dėl biznio, nes yra ant kampo. 4 fliatai: 2 po 6 ruimus ir 2 po 4 ruimus kiekvienam fliate yra toiletas, maudyklė, gesas, basemente yra laundry, labai geram parėdke ir nereikalauja taisymo, neša $58.00 randos į mėnesį. Kaina tiktai .....$5,200.

41 2 augštų murinis namas ant Union avenue, arti 32-ros gatvės, 4 fliatai po 4 ruimus, akmens fundamentas, neša randos $50.00 į mėnesį. Kaina $5,200.

62 2 augštų murinis namas-naujas, akmens frontas ant Union avenue, arti 33-čios gatvės, trįs fliatai: 6, 5 ir 3 ruimų, šildomas šiltu vandeniu. Elektrikas, gesas, maudyklės, pastatytas pagal paskutinios mados technikos, neša randos į mėnesį $77.00. Kaina .....$8,500.

42 2 augštų medinis namas ant Union avenue, arti 33-čios gatvės, neša randos į mėnesį $33.00. Kaina tiktai .....$2,500.

58 2 augštų murinis biznio namas ant akmens fuudamento ant pirmo flioro saliunas ir "Hall," ant antro flioro 2 pagyvenimai, neša randos $160.00 į mėnesį, randasi gerai apygventoje lietuvių ir lenkų vietoje Melrose Parke, Ill. Kaina ..$25,000

43 3 augštų murinis namas ant Union avenue, arti 33-čios gatvės, 3 fliatai po 6 ruimus, maudyklės, toiletai, naujas pliumbingas, didelis basementas 10 metų senas, neša $60.00 randos į mėnesį. Kaina .....$7,500.

49 2 vienodi 3 augštų muriniai namai ant Emerald avenue, arti 32-ros gatvės, po 3 fliatus kiekvienam, kiekvienas fliatas turi po 5 gražius ruimus, toiletai, gesas, palikta vieta dėl maudyklių, katros labai pigiai ir gerai galima įvesti, neša po $45.00 randos į mėnesį, galima pirkti sykiu už .....$8,500.
Atskirai vieną įnešdamas $500 už .....$4,300.

44 2 auštų medinis namas ant Union avenue, arti 33-čios gatvės, 4 fliatai po 4 ruimus, neša randos $32.00 į mėnesį, reikia inešti tiktai $500. Kaina .....$3,200.

Sekančiame "Lietuvos" numeryje rasite tolesnį namų surašą.

A. Olszewskio Bankoje
3252 So. Halsted St., Chicago.

Teleskopai ir Stereoskopai.

Jei nori savo namuose linksmai praleisti laiką ir pamatyti svetimų žemių miestus, gražiausius daržus, sodus ir puikiausias viso svieto vietas, tai nusipirk Teleskopą su stereoskopais (5 serijos, 174 visokie paveikslai) už pačią pigiausią kainą—$3.20.

Vieno Teleskopo kaina 75c., o 5 serijų $3.45, bet perkant sykiu, parduodam viską už $3.20.
Katalogą Teleskopų, Stereoskopų ir visokių knygų prisiunčiame uždyką.
Reikalaudami adresuokite šitaip:

LIETUVA PUBLISHING CO.,
3252 So. Halsted ctr., Chicago, Ill.

Draugijų Atydai.

Baliams
Bankietams
Šokiams
Prakalboms
Mitingams
Veselijoms

Puikiausiomis ir Parankiausiomis
Yra Dvi Naujos

MILDOS SALES

Šios dvi salės yra Mildos Teatro name.

Viena ant antro augšto talpina 300 ypatų. Joje amerikoniškos draugijos laiko savo mitingus ir bankietus.

Kita ant trečio augšto talpina 400 ypatų. Šioje atsibuva didesni baliai, bankietai ir šokiai.

Didesniem baliam, ant kurių laukiama skaitlingesnės publikos, yra parsamdomos abidvi salės. Tada žemesnėje salėje buva gėrimams baras ir stalai svečiam pasėdėti, smagiai ir ramiai su savo draugais pasikalbėti, išsigerti ir pasivalgyt, o augštesnėje salėje prie geros muzikos smagiai pasišokti.

Kainos Parsamdymui Sekančios:

VIENA SALĖ.	Šioktom Dienom	Subatomi ir šventomi Dienomi
Paprastiem šokiam (baliam)	$10.00	$15.00
Baliam su programu, nevartojant gėrimų	14.00	20.00
Baliam be programo, gėrimus vartojant	15.00	25.00
Baliam su programu ir gėrimus vartojant	20.00	30.00
ABIDVI SALĖS VIENAM BALIUI.		
Baliam be programo, gėrimus vartojant	25.00	45.00
Baliam su programu ir gėrimus vartojant	30.00	50.00
Draugijų reguliariškiem mitingam		5.00

Kitokiem susirinkimam kainos pagal sutartį.
Jei reikia, gali turėti kuknią virimui, torieikas, peilius, šaukštus, staltieses ir t.t. už primokėjimą $5.00 extra.

Parsamdymui kreipkitės pas salės savininką:

A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St. Phone Drover 700

VYRIŠKŲ DRABUŽIŲ PIGUMAS!

Męs neesame bankieriai, bet męs gvarantuojame Tamstai sučėdymą 50% ant Tamstos pinigų, nusiperkant sau drabužius pas mus. Vyrams ir vaikams padarome ant orderio naujus siutus nuo $30.00 iki $50.00 už pusę kainos. Truputėlį nešiotus nuo $25.00 iki $60.00 ant orderio darytus siutus parduodame po $5.00 ir branglau.
Naujas ir truputėlį dėvėtas kelinės nuo $1.00 ir branglaus.
Vaikų siutai $2.50 iki $7.50.
Skrynios ir valyzai.

S. GORDON,
1415 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO, ILL.
Štoras atdaras kasdieną ir vakarais iki 9 val. Subatomis esti atdaras iki 11 val. vakare. Nedėldieniais—iki 6 val. vakare.

Dr. G. M. Glaser

Šiuomi apreiškiu pagodotai visuomeniai, jog esu seniausias gydytojas ant Bridgeporto, praktikuojant per 22 metus, perkėliau savo ofisą ir gyvenimą į savo locną namą po numeriu

3149 So. Morgan St.
Kertė 32-ros gatvės.
Telefonas Yards 687.

Mano ofisas aprupintas naujausiais budais gydymo. Visus ligonius stengsiuosi užganėdinti kaip ir lig šiol. Pasitikėdamas, jog gerbiama publika ir toliaus mane rems, esiu namie ant kiekvieno pareikalavimo dieną ir naktį. Esiu specialistas ligose vaikų, moterų ir vyrų ir užsendintose ligose. Darau visokią operaciją.

Dr. G. M. Glaser
3149 So. Morgan St.
Kertė 32-ros gatvės.

Didelė farma, 2040 akerių žemės, 200 akerų dirbamos žemės; upė eina netoli nuo stubos. Žemė gera, su juodžemiu maišyta; tvoros visur geros, pintinės. Barnė didelė, 100 pėdų ilgio ir 35 pėdų pločio, tik ant puslų ir sailos 14 ir 30 pėdų. Namas nemažas, tik nėra pamurintas. 6 kumelės, 5 karvės ir 10 vasaros telukų. Parduosiu su viskuo tik už 8,000 doliarių: pusę pinigų įmokėt iš kalno, o kita lai bus išmokestimis. metus gali padaryti pelno $1.000. Pardavimo priežastis: viena moteris beliko—negali varyti farmos biznio. Norėdami platesnių žinių, pridėkit dvi marki ir rašykit pas: J. P. Bratenas, Summit City, Mich.

20 akrų ukė su triobomis, dviejose myliose nuo miesto, tuojaus turi buti parduota labai pigiai. $800.00 pinigais, arba išmokestimis, įmokant $300. Atsišaukite tuojaus. Savininkas Lukasz Polotniuk, 3221 Wall st., Stevens Point, Wis.

Pavasarinis Atidarymas.

Musų krautuvė yra pripildyta naujosios mados Siutais ir pavasariniais Kautais taip, kad kiekvienam galime pritaikyti kaip užsisakymu darytą. Musų kainos nuo $10.00 iki $30.00, geriausių materijų ir garantuojame spalvą visų drapanų. Jei pas mus pirktas netinka, tai mes apmainome, arba pinigus sugrąžiname. Taigi gali likėti, kad nebusi prigautas.

Musų krautuvėje randasi vyrų ir vaikų apredalai, taipgi pilna eilė auksinių daiktų.

Krautuvė atdara: Utarninke, Ketverge ir Subatoj iki 9:30 valandai vakare.
Nedėliomis iki pietų.
VIENA KAINA VISIEMS.

Bridgeport Clothing Co.
3246-3248 So. Halsted St. Chicago, Ill.
Olszewskio bankos name.

Ar Numanai Perkeičiamųjų Raidžių Svarbą?

Ar kuomet pagalvojai apie patogumą galėjimo rašyti rašomąja mašinėle keliomis kalbomis? Tas reiškia, kad ant jos kaip bematai gali pakeisti lietuviškas raides vokiškomis, angliškas francuziškomis, ar kokios kitos kalbos raidėmis.

Net jei nereikalauji įvairių kalbų raidžių, tai visgi yra patogu turėti dideles plačias raides, mažąsias romėniškas, rašytąsias, arba itališkąsias—by kokios dvejos visuomet yra ant mašinos, o kitos tuojaus indedamos.

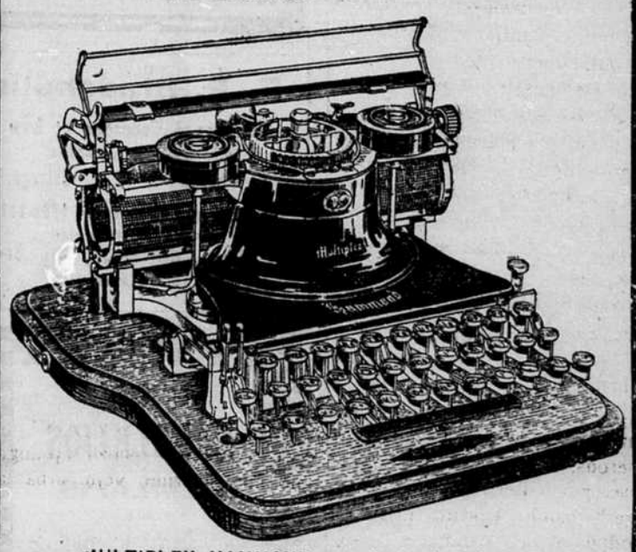

MULTIPLEX HAMMOND yra vienintėlė rašomoji gaunama mašina, kurioje šitos tuojautinės permainos gali buti padaromos.

Veikimas Multiplexo yra Automatinis ir ar klevišiu suduosi smarkiai, ar lengvai įmušimas yra visuomet vienodas.

Hammond Typewriter Co.

Chicaginis pardavinėjimo ofisas: 189 West Madison St., CHICAGO, ILL.
Dirbtuvės ir Namų ofisas: 69th St. & East River, NEW YORK CITY.

Ar Manote Kraustytis?

Jei taip, tai nevilkinkite užsisakyti savo telefoną perkraustyti.

Šaukite Official 100
(nemokamai)

Paduokite savo užsisakymą anksti, tai greitai turėsite telefoninį patarnavimą jusų naujoj vietoj.

Visi rašyti užsakymai turi buti su telefono numeriu senoj vietoj; taippat pagyvenimas, augštas, ar kambarys naujoj.

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Commercial Department
Official 100

Skaitykite Lietuvą.

VIETINĖS ŽINIOS.

(Tąsa nuo 7-to pusl.)

vaitis priklausė. Visas kliubas dalyvavo iškilmėj ir suteikė daug gėlių nabašninkui ant karsto. Nabašninkas Jonas Kalvaitis buvo vidutinio amžio žmogus ir mirė po trumpai ligai. Jis buvo plačiai žinomas ir visų pagiriamas verteivis Town of Lake miesto dalyj.

Baltųjų Rožių Kliubas atsižymi ne tik tuomi, kad savo mirusius draugus gražiai palaidoja, bet ir tuomi, kad išduoda gerą skaitlių gerų atletų. Geriausieji Chicagos ristikai vis yra iš tarpo šito kliubo narių.

Tokios musų draugijos yra vertos pagyrimo ir Town of Lake'o jaunimui vertetų prie jó kuoskaitlingiausia prigulėti.

Įvairumai. Ateinantį nedėldienį balandžio 16 d., 3 val. po pietų moterių SLA. 208-ta kuopa rengia paskaitą tēmoje "Moterįs ir Susivienijimas." Skaitys p. K. Jurgelionis. Apart to žada dainuoti p. Viskoškienė ir ant piano paskambins p-lė Makariutė. Viskas atsibus Mark White parkučio svetainėje. *D.*

— Balandžio 8 d. TMD. 118 kuopa turējo prakalbas. Buvo apsčiai žmonių. Kalbējo TMD. centralinis prezidentas, Dr. A. Žimontas, p. P. Golubickas ir p. B. Lenkauskas.

Prisirašē keliolika naujų narių. Vēliaus buvo susirinkimas, išrinkta iš jaunų gerų vyrų valdyba kuri prižadējo smarkiai pasidarbuoti.

— Chicagos TMD. kuopos sutvērē 6 d. balandžio pirmą TMD. apskritį. Susirinkimas buvo Aušros svetainėj ir jame dalyvavo viršininkai ir atstovai nuo 8 kuopų. Į apskričio valdybą išrinkta: B. Lenkauskas—prezid.; St. Kriukas —vice-prez.; J. Paunksnis—rašt.; F. P. Bračulis—kasieirum. *L.*

ŠYNTETIŠKAS PIENAS.

Reikalas, yra motina išradimų, sako patarlē. Kur reikalo nēra, ten nēra nei išradimų, tą matome pas mažai reikalų turinčias laukines tautas. Karēs gimdo daug naujų reikalų, todel karēs laike buva ir daugiau išradimų; jie iš pradžių taikomi karēs tikslams, bet paskui ne vieną žmones gali sau sunaudoti ir taikos laike.

Dabartinėj karėj žmonėms prisieina ne vien rupintiesi ginklų gerinimu, bet po ginklų prisieina rupintiesi ir maistu, kurį iš kitur nelengva gauti, todel prisieina rupinties maisto pagaminimu, kad apsaugojus žmones nuo bado. Ir mokslo žmonēms sekasi bent šiek tiek sumažinti trukumą tulų maisto produktų visokiais naujais išradimais. Vokietijoj mēgina gana pasekmingai iš augmenų padirbti mēsą, arba bent produktą ją užvaduojančią.

Angliškas British Medical Journal Pataria dabar dirbti pieną iš žemēs riešutų (peanuts) sodinamų augmenų lotyniškai vadinamų arachis. Laikraštis syntetiško pieno darymui pataria riešutus, nuvalius nuo lukšto, sutrinti. Į tą masą pridēti krakmolo, užlieti vandeniu, išvirinti ir paskui duoti nusistoti ir skystimą perfiltruoti. Po dviejų valandų bus pienas gatavas. Toks padirbtas pienas yra daug pigesnis už karvēs pieną. Kadangi toks padirbtas pienas ne kiekvienam gali patikti, tai "British Medical Journal" pataria jį vartoti užbaltinimui kavos, kokao ir maišymui su kitokiais valgiais ten, kur vartojama karvēs pienas.

Augmenys išduodanti riešutus paeina iš Brazilijos, bet dabar juos augina šiltesniuose kraštuose Amerikoj ir Europoj. Jie yra vienmečiai, išsišakoję, paprastai turi 3 iki 72 pēdų, bet vaisių išduoda tik žiedai apatiniai esanti žemēj, vaisius panašus į vaisių cukrinių žirnių. Rušies tos branduolys turi 40 iki 50% aliejų, panašių į migdalų aliejų; jį vartoja valgiui ir žibinimui. Augmenys tie tapo iš Brazilijos pirmiausia Ispanijon pergabenti ir aliejų vartoja ten prie dirbimo čekoliados ir muilo. Augina juos ir pietinēse valstijose Šiaurinēs Amerikos ir daugelyj kitų šiltesnių kraštų.

Tel. Canal 5395
J. G. Mezlaiszkis
Generalis
Kontraktorius ir
Namų Statėjas.
2123 W. 23rd. St.

LEVESKIO Prekybos ir Kalbų
Dieninē ir Vakarinē MOKYKLA
Čia gali išmokti Anglų kalbos nuo pradinēs ligi augščiausiai, teipgi Lietuvių, Vokiečių, Rusų ir Lenkų kalbų; Aritmetikos, Augšt. Matematikos, Istorijos, Geografijos, Politiš. Ekonomijos, Knygvedystēs, Dailiaraščio, Laiškų rašymo, Prekybos teisių ir tt. Čia gali užbaigti PUBLIC SCHOOL, HIGH SCHOOL ir PREKYBOS KURSUS. VISKAS AIŠKINAMA LIETUVIŠKAI
3106 So. Halsted St., Chicago
Reikalauk Aprašymo

PHONE YARDS 2721
Dr. J. JONIKAITIS
MEDIKAS IR CHIRURGAS
3337 So. Morgan St., Chicago.

Tel. YARDS 1532
Dr. J. KULIS
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas moterių, vaikų ir vyrų. Specijališkai gydo limpančias, užsisenējusias ir paslaptingas vyrų ligas.

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Gyvenimas virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

F. P. Bradchulis
Attorney & Counselor at Law
Lietuvis Advokatas
30 N. LaSalle St., Chicago, Ill.
Stock Exchange Bldg., Rooms 1107-1111
Telephone Franklin 1178
Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31-mos
Telephone Yards 3159

DIDELIS
SUVALKIJOS
ŽEMLAPIS
(Mapa)
Sutaisē B. K. Balutis
Didumas 28 per 22 colių. Penkiose spalvose (koliorуose). Parodo lietuvių kalboje visus miestus, bažnytkaimius, kaimus, pačtas, telegrafus, mokyklas, kelius, geležinkelius, ežerus, upes, rubežių tarp lenkų ir lietuvių ir daugelį kitų dalykų.
"Geriausis žemlapis lietuvių kalboj. — Persistato labai puikiai."—Taip atsiliepē apie jį visi laikraščiai.
Kaina
VIENAS DOLIARIS
su prisiuntimu į namus.
Reikalaukit pas
B. K. BALUTIS,
3252 So. Halsted St.,
CHICAGO, ILL.

DU-KART NEDELINIS LAIKRASTIS
SAULE
THE SUN.
Eina jau 25 metai
Utarninkais ir Pētnyčiomis
Prenumerata metams $2.50
" " pusei metų $1.25
Adresuokit taip:
W. B. BOCZKOWSKI CO.,
Mahanoy City, Pa.

GERA PROGA-
Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) $1.00
Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo 15c
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo 10c
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta) 35c
Viso $1.60
Kas atsiųs iškirpęs šitą apgarsinimą iš "Lietuvos" ir $1.00 per money orderį, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.
P. Mikolainis,
R. F. D. Route 2, Hudson, N. Y.

Rašomos Mašinos.
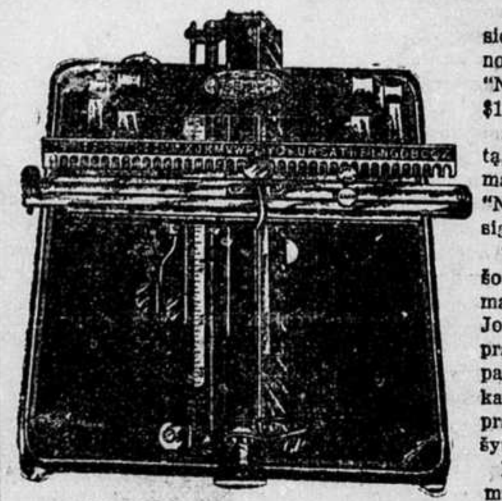
Pigiausios ir geriausios rašomosios mašinos (typewriters) "New American" už $10.00.
Jeigu nori turēti drutą, pigią ir gerą rašomąją mašiną, tai pirk "New American," o nesigailēsi.
"New American" rašo taip gražiai, kaip mašina, pirkta už $100. Jos sistema taip paprasta, kad kiekvienas, paēmęs ją į savo rankas, iš pirmo sykio supranta, kaip su jaja rašyti.
Katalliogą rašomųjų mašinų ir visokių knygų prisiunčiame uždyką.
Agentams ir perkupčiams, perkant kelias mašinas, duodam gerą nuošimtį.
Reikalaudami adresuokite šitaip:
LIETUVA PUBLISHING CO.,
3252 So. Halsted str., Chicago, Ill.

D-re Maria Dowiatt-Sass
Moterų ir vaikų ligų specialistė
Ofisas
1725 West 18th Street
Tarp Paulina ir Woodgat.
Phone Canal 1208
Valandos:
nuo 9:30 iki 12:00 val ryto
nuo 7:00 iki 8:00 val. vak.
Nedēlioms
nuo 9:30 iki 12:00 val. ryto
Rezidencija
5208 W. Harrison Street
Tel. Austin 737
Valandos:
tiktai iki 9:00 kiekvieną rytą

Paslaptys Magijos ir Spiritizmo
(Knyga Išrodanti Paslaptis Magikų).
Daugelis lietuvių dar labai save vilioja, įtikēdami visokiems magikams ir spiritualistams. Nemažai jaunų vyrukų, nepatyrusių, savo visus sunkiai uždirbtus pinigus sukišo į pragobēlio magiko kišenių.
Užtai nesiduok bent ant toliau savęs išnaudoti, nusipirk knygą: "Paslaptys Magijos ir Spiritizmo," kurioje išrodama visos paslaptis šviesoje mokslo. Šioje knygoje atrasite visas monų ir burtų paslaptis ir jas suprasite, nes aiškiai aprašytos ir paveikslēliais parodytos slaptybēs ir jų darymo budai. Knyga yra 262 puslapiu, kaina su prisiuntimu į namus tiktai .... 60 centų.
Iš kitų vietų užmokestį galima prisiųsti pačto dvicentinēmis markēmis.
Adresas:
M. J. Damijonaitis,
901 West 33rd Street, :: Chicago, Illinois

Nuo 1-mos dienos Gegužio-May, 1916
RUSIšKOS LINIJOS LAIVAI
Pradēs vēl Plaukti
Iš Archangelsko Amerikon
Kas norite parsitraukti savo gimines išbēgusius laike karēs Rusijon, tai pirkite šifkortes dabar, kad jie suspētų ant pirmo laivo plaukiančio iš Archangelsko į Ameriką gegužio 1 d. 1916 m.
Šifkortes ir pilną informaciją galite gauti
A. OLSZEWSKIO BANKE
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Jei norite turēt gerą laikraštį, tai užsisakykite
"ATEITĮ"
"ATEITIS" išeina 3 kartus į savaitę: Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis ir darbo žmonēms pilnai atstoja dienraštį.
"ATEITIS" eidama 3 kartus į savaitę paduoda naujausias žinias iš visokių atsitikimų visam pasaulyje.
"ATEITIS" yra vedama gabių redaktorių, kuriai sandarbininkauja visa eilē įžymiausių lietuvių rašytojų.
"ATEITIES" kaina tik $2.50 metams ir $1.50 pusei metų. Į užrubežį $3.50 metams ir $2.50 pusei metų. Norintiems "Ateitį" pamatyti, vieną numerį siunčiame dykai. Adresas:
ATEITIS PUBLISHING CO.,
366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

DĒLEI UKIŲ LIETUVIŠKOSE KOlionijose Arkansas ir Louisiana valstijose kreipkitēs į Imigracijos Biurą Rock Island geležinkelio. Yra daug progų įgyti geros žemēs už mažą kainą. Męs galime suteikti jums bešališkų teisingų žinių apie ukininkavimą žemēs plotuose, kuriuos męs teikiame. Rašykite savo kalboje prie L. M. Allen, Passenger Traffic Manager, Rock Island Lines, Room 718 La Salle Station, Chicago, Ill. (1)

! ! Pranešimas ! !
Šiuomi pranešu, kad nuo pradžios Rugpjučio mēn. perkeliau savo ofisą po
3325 So. HALSTED ST.
TELEPHONE YARDS 5831
Dr. P. WIEGNER

NEW CITY SAVINGS BANK
4601 So. Ashland ave., Chicago.
A. J. BIERZYNSKI, pres.
Priima bankon pinigus ir moka 3%. Už sudētus pinigus musų bankoj duodame čekių knygutę, iš kurios parašyti čekiai tinka visur. Skolina pinigus ant Real Estate. Perka ir parduoda namus ir lotus. Išsamdo bankines skryneles (boxes) po $2.50 metams. Parduoda šifkortes ir siunčia pinigus į visas svieto dalis.
Bankos Valandos: Panedēliais, seredomis, ketvergais ir subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro; nedēliomis, utarninkais ir pētnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vakaro.

Phone Drover 5052
Dr. K. Drangelis
LIETUVIS DENTISTAS
3261 So. Halsted St., Chicago

Užsirašyk sau ar savo pažįstamiems Lietuvoj bei Amerikoj
VIENYBĘ LIETUVNINKU
Eina jau 30-tus metus.
Prenumerata $2.00 metams; $1.00 pusei metų. Kanadoje $2.50 metams; $1.25 pusei metų. Anglijoj, Lietuvoj ir kitur $3.00 metams; $1.50 pusei m. Pamatimui vieną num. siunčiam dovanai Knygų katalogą siunčiame ant pareikalavimo dovanai.
J. J. Paukszis & Co.
120-124 Grand Str.,
Brooklyn, N. X.

A. OLSZEWSKIO BANKA
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.
Seniausia ir tvirčiausia Lietuviška Banka Chicagoje.
Įsteigta 1893 metuose.
Valdo kelesdešimts bagočiausiu Budinku ant Bridgeporto.
PRIIMA pinigus taupinimui nuo vieno Doliario iki didžiausių sumų ir moka už juos 3 procentą metams.
SKOLINA pinigus pirkimui ir statymui namų Chicagos mieste.
PERKA ir parduoda namus ir lotus ir stato kitiems namus ir štorus ant lengvų išmokesčių.
PERKA ir parduoda Morgecius ir Bondsus, nešančius 4, 5 ir 6 procentą.
ATVAŽIAVUSIEMS Chicagon iškolektuoja jų pinigus, paliktus kitose bankose.
IŠMAINO ruskus pinigus ant amerikoniškų ir amerikoniškus ant ruskų.
SIUNČIA pinigus į Lietuvą, Rusiją ir visas dalis svieto pigiai ir greitai.
PARDUODA Šifkortes ant visų linijų ir parupina nuo Rusijos konsulio pasportus važiuoajntiems Lietuvon, Rusijon.
BIZNIERIAMS duoda Čekių knygeles, su kuriais tai čekiais jie apmoka algas, bilas ir visokias kitas išmokestis. Čekiai yrą praktiškiausias ir lengviausias budas vedimo rokundų biznyje. Jokis biznierius be bankos čekių negali šiądien atsakančiai savo biznį vesti.
PADARO Dovierennastis ir visokius kitus rejentališkus raštus gerai ir pigiai.
PARSAMDO Bankines Skryneles (Boxes) saugiai įrengtoje Bankoje, prie kurios nē vagis, nē ugnis negali prieiti.
Lietuviai iš kitų miestų ir farmų gali šioje Bankoje atlikti savo reikalus per laiškus. Rašykite adresu:
A. OLSZEWSKI BANK
3252 So. Halsted St., - CHICAGO, ILL.
Atvažiavusius IŠ KITUR MELDŽIAME aplankyti ir musų Banką.
BANKOS VALANDOS:
Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro.
Panedēliais, Seredomis ir Pētnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vakaro.
Nedēliomi nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

JEIGU NORI
NUSIPIRKTI SAU
Nama arba Lota
Be klapato, rupesčio,
pigiai ir teisingai;
Inšuriti savo Turta,
Išdirbti Raštus,
TAI EIK PAS
J. J. Hertmanowicz
3133 EMERALD AVE.

PILNAI DARBO VISIEMS.
Kodēl esi nenaudingu, jeigu su mažais iškaščiais gali išmokti gerą amatą; kur tik tinka ten gali darbą turēti ir buti pats ant savęs ponu. Išmokęs barzdaskutystēs, busi liuosas visoj pasaulyj. Rašykite—o gausite visas smulkmenas dovanai. Nossokoff'o Barber, Hairdressing ir Manicuring Mokykla, 1202 Penn ave., Pittsburg, Pa. Seniausi ir atsakančiausi mokykla apielinkēje. Pasiklausk žinančių.
Męs duodame visokius darbus jų jieškantiems.

"DRAUGAS"
Lietuvių Katalikų Savaitinis Laikraštis
"Draugo" sandarbininkų skaičiuje yra rimčiausieji ir žymiausieji lietuvių veikējai ir rašytojai. Jame paduodama daug žinių iš draugijų ir visuomenēs judējimo. Visi dienos klausimai yra svarstomi rimtai ir teisingai.
Prenumerata Amerikoje $2.00 metams, $1.00 pusei metų. Kitose šalyse $3.00 metams, $1.50 pusei metų.
Pažiurējimui siunčiame vienas numeris veltui. Adresuokite:
DRAUGAS PUBLISHING CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.

Canal. 2113
DR. A. YUšKA
LIETUVIS GYDYTOJAS
1749 SO. HALSTED ST CHICAGO, ILL.
CORNER 18th STREET

Dovana nuo
SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE
KALENDORIUS
1916 metams.
Tokio KALENDORIAUS lietuviai dar neturējo, nesa nebuvo kas gali tokį išleisti. Greta įdomiai parinktų reikalingų kalendoriui žinių, jame yra keletąs skyrių, kuri uose telpa įvairųs labai naudingi pasiskaitymai: apysakos, eilēs, straipsniai iš historijos, hygienos, draugijinio gyvenimo ir tt. S.L.A. Kalendoriuje rasite straipsnius geriausių rašytojų amerikiečių.
"S.L.A. KALENDORIUS", gražiais spalvuotais viršiaiiais, 240 puslapių, didelio formato ir gražios popieros, gaunamas visur, pas visus agentus, S.L.A. kuopose, visuose lietuviškuose kningynuose. Todel reikalaukite jo. Jei negautumet pas savo kningų agentus, tai reikalaukit tiesiog pas mus. KAINA TIKTAI 25 centai. Agentams rabatas. Kreipkitēs:
A. B. Strimaitis
307 W. 30-th St. - - New York, N. Y.

JUOZAS A. AMBROSIUS
Attorney At Law
LIETUVIS ADVOKATAS
(A. OLSZEWSKIO BANKE)
3252 So. HALSTED ST.
TELEFONAS DROVER 703 - CHICAGO, ILL.
Ofiso Valandos:
Kasdien iki 6 val. vakare; Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis iki 9 val. vakare.